

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

Вірі Лебедевій

привіт української дівчати.

Був час, у нас дзвонив Дзвінок,
Так мило било серце враз,
Ззивав, збирав він нас діток
В один гурток, єднав там нас!

Єднав, зміняв в сестер, в братів,
В одну Сімю, з імям одним,
До брам, де Храм величний, вів,
Де напис сьвів письмом святим:

„Вільної вам України Храм!“
Так сяли-звали чар-слова —
І зір в простір звертав нам там:
„Туда вам, діти, шлях, туда!“

І в снах сей шлях і в мріях всіх
Дітей під браму Храму вів,
Лишав на вік у серцях їх
Він ясний одсвіт чаро-слів.

Аж час на нас грози напав,
Впав грім у дім, Дзвінок розбив,
А Серце вихор враз пірвав,
І геть в сніги запроторив.

Замовк Дзвінок, в діток серцях
Лиш відгук гув, будив раз-враз
Святу Любов, крізь кров на шлях
Вів Храму він в великий час.

І серце те, те золоте,
Мов серце Мами, з нами знов!
І знов дзвонити нам буде,
Будити знов святу любов!

Витай, о Пані, серед нас!
Хай лине у дитини світ
Твій голос знов в великий час,
Хай знов ростить Любови цвіт!

Я. Вільшенко.

М. Л. Рібуле.

Заміна віку.

(Старинна казка з образками А. Манастирського.)

(Докінчене.)

Його крик почув один зі знайомих, що проходив випадково попри робітню. Він вступив до робітні:

— Добрий день, пане Латко, що вам хибує?... Терпите ізза свого гістця, як завсїгди?...

— Який се вам приснив ся гостець? — скричав здивований Латка.

— Та-ж він вас так мучить уже від кількох лїт? Чи-ж не так? Від тоді ті прокляті болі не дають вам спокою, як мені здаєть ся.

— Болі!... Але-ж я про те нічого не знаю! Ті болі — хіба для старців!

— Ну, й дивіть! Та-ж ви, пане Латко, хіба не першої молодости. У вашім віці се не рідкість мати деякі слабости.

— Мовчіть, ви не знаєте зовсім, що ви говорите!...

Піднесений голос спричинив напад кашлю у кравця, кашлю, який тряс нещасним від стїп до голови. Тоді гість сказав спочуваючи:

— Успокоїть ся, пане Латко, ви в лихорадці. Уважайте на себе, порадьте ся лікаря.

— Дайте мені спокій із вашим гостцем, вашою лихорадкою, вашим лікарем!... Досить уже з мене долі старого кравця!... Хочу радше стати назад дїтваком, хочу вертати до школи, взяти ся назад до граматики й рахунків. Ні, ні, я не хочу бути довше старим кравцем! Я не хочу довше!...

Щоби ще сильнїйше показати своє незадоволенє з нового положення, став рвати собі волося на голові. Та замість волося, схопив за перуку й зірвав її з голови.

Гість подумав, що кравець шалїє ізза своїх високих лїт, тому вибіг чим скорше за двері.

А Івасик нарікав і плакав далі, що згодив ся на таку безглузду переміну. Пригадав собі свої сніданя із сухого хлїба. Вони-ж були такі смачні. А тепер не смакували би йому ніякі ласощі.

Встав із свого кравецького столика, кинув ся у просторий фотель, і думав прикрі думки. Сон став замикати йому очі. В тїм почув кілька ударів у двері робітні і підскочив.

— Хто там? — поспитав у лихїм настрою.

— Се я, — відповів дїточий голос.

— Хто ти?

— Латка, кравець. Отвирай скорше двері, і віддай те, що мені забрав, коли хочеш, щоби я не розбив дверий.

Івасик почув ті слова. Зараз найшов дещо своєї колишньої жвавости, встав і отворив двері.

— Пане Латко, не потребуєте счиняти стілько галасу, щоби увійти до своєї робітні і перебрати назад своє добро. Я не хочу нічого з вашого добра. Я віддам вам усе з цілої душі, як ви тільки звернете мені мою молодість.

— Слушно. Надїю ся, що наша Русалка вмішаєть ся знов у наші справи і переміна буде можлива. Маю вже досить тої школи... і того всего. Досить сказати, що учитель мав стілько відваги і побив мене різкою!

— Учитель побив вас різкою!... Вас!...

— Мене!... а радше тебе. Тільки я був сим, що набрав.

— Що-ж ви такого лихого зробили? — поспитав бувший ученик, якому та ціла справа видала ся дуже забавна.

— Я нічого такого не провинив! Слухай: Після моєї переміни я вилетїв звідси і попав у гурток подібних тобі. Вони стали бавити ся зі мною, а забава полягала в тїм, що мене щипали й копали. Я боронив ся. Бійка почала ся на добре. Нараз надїйшов учитель, ухопив мене за обшивку, потягнув до кляси і казав клячати на середині. Я став кричати, що я невинний. Тоді запровадив мене до карцеру. Я тоді ще бїльше в крик; а коли мене не міг успокоїти, взяв різку і потягнув кілька разів по плечах. Я в крик. Він бє далі, а я став лаяти ся. Се тревало так довго, поки учитель не змучив ся. В кінци взяв мене за обшивку, викинув за двері і назвав крайним непотрібом. На свободі кинув ся я йти в дальшу дорогу, та почув, що не маю в кишени ні шага. А тут захотїло ся таки добре їсти. Тому вернув

я збитий, змучений і зголоднілий до тебе, щоби жадати від тебе звороту того, що мені належить ся.

— А я не бажаю нічого більше, як вам усе те віддати назад. Питане тільки, чи Русалка, що так добре закила собі з нас, згодить ся на другу переміну.

— Вона згодить ся, — дав ся чути голос, від якого остовпіли Івасик і Латка.

Знову серед ясного світла явила ся вдруге Русалка. Доторкаючи обох лісочкою, повернула

Івасикови й Латці їх давнійший вигляд. Задоволені впали на коліна перед Русалкою і дякували їй із щирого серця.

— Коли би я не милосердила ся над вами і не покарала вас задовольючи ваші бажання, ви були би не навчили ся (Латка повинен се був знати), що в життю кожний вік має свої приємности і свої тягарі.

Звернула ся до Івасика й додала:

— Розуміть ся, тягарі дитинства ще найлегші; вони приміряні до сил того, хто має їх нести. Тому замість бажати бути великим, щоби не вчити ся, бо се видаєть ся тобі нецікаве, щоби не підпадати під догану і кару, як наслідок лїни і занедбаня обовязків, тіш ся, що ти ще дитина. Ти не маєш иншого горя, як казку. Відповідно до твоєї пильности аж наука зробить тебе зрілим чоловіком, правдивим чоловіком. З жалем будеш бачити, як літа минають, а з ними твої дитячі літа, найгарнійший час людського життя.

Русалка сказала ті розумні слова і зникла.

— Добру дала вона нам науку! — скричав Латка затираючи руки.

— А якже, — додав Івасик, — і я скористав багатом. Відхочеть ся вже мені ставати дозрілим.

— Розумні слова, малий друже! Що до мене, то вже милійше буде мені остати в моїй робітні, сидіти при кравецькім столику, заробляти голкою, як бути предметом побоїв. Я знов не хочу більше бути дитиною!

Переклав М. Галуцинський.

Тій, що до нас вернула!

Серед зимних, ледяних просторів
Ти провела в Сибірі пять літ,
Дні і ночі мрія про Україну,
Де широка Ангара шумить.

Царський указ на далеку північ,
В країну тайг Тебе заслав,
Що трудилась для свого народа,
Полюбила над все рідний край.

Ти учила українські діти
І вказала світляні шляхи,
Та веліла йти сими шляхами,
Де сіяє Сонце Свободи.

Як сибірська земля з краю горя
Ізмінялась в країну краси,
Ти вернула у рідную землю,
Щоб за неї віддати жите.

Повернула Ти до нас з заслання,
Та у крови найшла рідний край,
Гекатомби героїв покрили
Рідні ниви, зелені степи.

Але тюрма і страшні терпіня,
Кров і жертва та завзятий бій,
Розбудили народнього Духа,
Що мов стовп огнистий засіяв.

Дух народній підняв ся високо,
Обновив ся в крови та огни
І до бою за велику справу
Стають борців крицеві ряди.

І не знищить нас ніяка сила, —
Ми готові на муки й тюрми
В слід Героїв, що за нас упали
На чужині та в рідній землі.

Попереду підеш Ти у бою,
Та не будеш самотою йти —
За Тобою шляхом праці, труда
До спільної добемось мети!

Авбів, 21. IX. 1920.

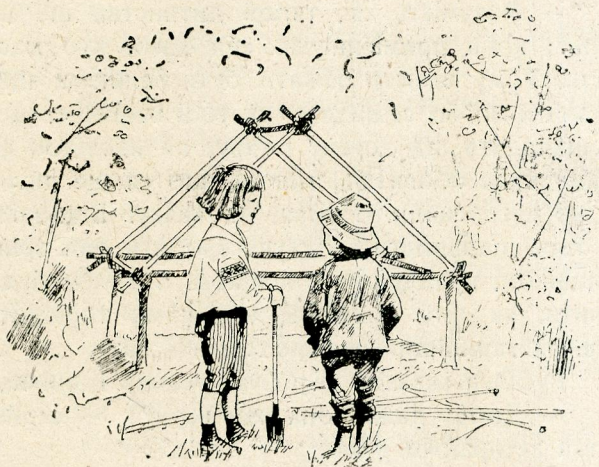
С. Ол.

Вуйко Влодко.

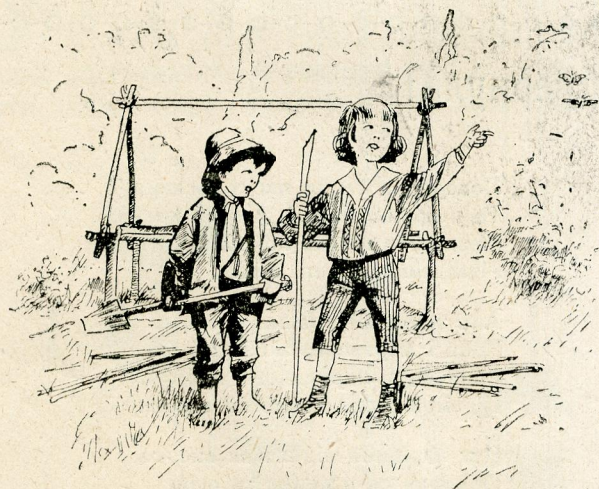
Пригоди Юрчика Кучерявого.

З образками О. Куриласа.

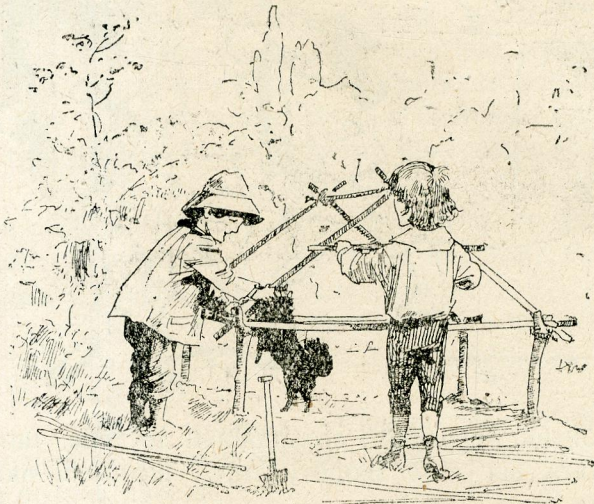
ІІІ. Юрчик наводить товариша.

9. Юрчик: „На що тобі сеї хати?“
 Данко: „Ти не знаєш, на що хати?
 Щоб мешкати, пане брате“.
 Юрчик: „Будеш у ній ночувати?“

10. Данко: „Ночувати — не думаю,
 За те часто при ручаю
 Рибку будемо ловити
 І метеликів гонити.
 Зробимо на рибки вудку.
 А з ліщини гарну дудку“...

11. Юрчик: „Ну, берімо ся до хати.
 Буду Тобі помагати“.
 Данко: „Хатку здвигнемо з ліщини,
 Дах сплетемо із тростини,
 Смерековим вберем гілєм,
 Встелимо пахучим зілем,
 Плотик стане коло хати“...

12. Юрчик: — „А Дроп буде пильнувати!“
 Данко: „Будемо собі тут жити“...
 Юрчик: — „А Дроп буде сторожити“.
 Данко: „Я приїду тут що ранку“.
 Юрчик: „А ти звідки, любий Данку?“

Велику радість для дітей справить
„ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА“

Замовлення слати: ВИДАВНИЦТВО „СВІТ ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморовича, ч. 3.

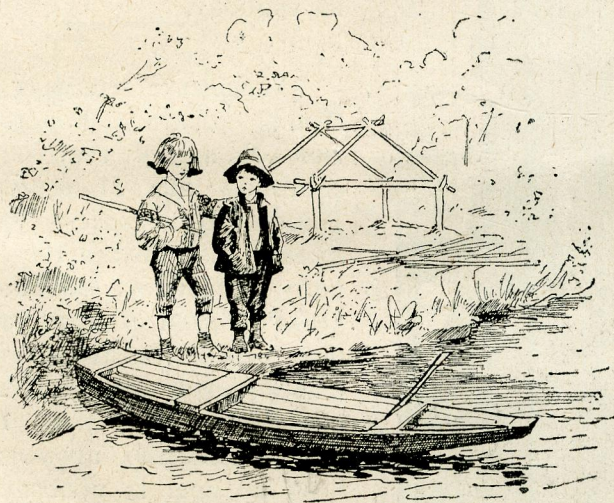
чудова казочка Оскара Уайльда (в перекладі, з 15
 образками, і портретом автора). Книжечка ся творить
 перший випуск Діточої Бібліотеки „Світа Дитини“.
 Ціна одного примірника 10 марок.

13. Данко: „Я приїхав із Запіля —
Відси буде добра миля!
У житю люблю пригоди,
Ось тому на бистрі води
Часто я човен пускаю“...

15. Тут нараз розмову милу
Щось знечевя перебило.
Якийсь звір із води скочив,
Мигнув хлопцям перед очи
Перелетів попід ноги,
Хлопці скрикнули з тривоги.

14. Юрчик: „Я іще човна не маю“.
Данко: „Я тебе прийму до свого
Так, як друга дорогого.
Як покінчимо хатину,
Поїдемо на Вкраїну“...

16. Хоч ви дуже раді чути,
Який потвір міг се бути,
Нині вам сказать не можу,
Лиш на другий раз відложу.
Як би ви се нині знали,
Цілу нічку би не спали.

(Кінець III частини.)

Колусанка.

Ой люлі, синку, люлі,
Серед шовкових трав!
Твій батько впав від кулі,
Що-б ти спокійно спав.

Ой люлі, хлопче, люлі,
Серед вечірних ріс!
Твій батько впав від кулі,
Що-б ти свобідно зріс.

Люлі, мій скарбе, люлі,
Серед зелених ннів!
Твій батько впав від кулі,
Що-б ти на волі жив...

Марійка Підгірянка.

Константина Малицька приїхала!

З далекої Сибіри, з над ріки Ангари повернула до Львова після довгого п'ятилітнього заслання одна з найбільших приятельок молоді й дівчор, Константина Малицька, відома також під назвою Віра Лебедева. Всі відчували недостачу її в сих тяжких часах. Царський уряд давньої Росії забрав її з собою, і у нас забракло тої, що уміла настроювати молоді серця до такої гри, „щоби голос пісні до небес лунав“. Вона настроювала молоді серця своїми творами й піснями, вона оспівувала нам „молодих героїв“, вона складала фантастичні образки про те, що діється „в лісі“, вона сплітала „вінок на могилу Тараса“, покликала до життя „Русалку Дністрову“, змальовувала „козацькі діти“ в образках із татарських часів. На її зазив дзвонив „Дзвінок“ і приносив розраду в ряди молоді й дівчор. Малицька могла сміло сказати про себе, що її старанем було, щоби

„Нивами, водами понад лугів
[цвіт,
Гей, летіла пісня у далекий
[світ“.

Ми всі відчували недостачу її між нами. Нам так треба було її пісні, її мрій дитяти, щоби „між зневіру несла новий клич життя“.

Але доля судила, що вона й там на далекій Сибірі найшла українські діти, діти виселенців з України. Як тут у нас, так і там горнула вона їх до себе, учила їх, була помічна при основуванню шкіл, не давала впадати на духови, піддержувала віру в красшу будучність народу. І певно полишила там на далекій чужині таку саму святую пам'ять, такий великий жаль, який проводив її від нас тоді, коли царські слуги виривали її від нас.

Але тепер маємо ми вже нашу Константину Малицьку між собою. Вона стане в ряди улюбленої своєї дівчор і буде „до борби кріпити за добро краю, за бездолийний нарід, за справу святую“. Буде творити пісні, „гей той цвіт вишень,

солодкі як мрія, палкі як огонь“. Таких пісень потребує українська дівчора й молодь. Потребує тому, бо вона переживала те саме, що переживали й переживають тепер її старші брати й сестри, її батьки й діди. В своїх молоденьких серденьках відчувала дівчора цілу вагу боротьби, що вела ся за волю України. Серденька дівчор сумніли й кровавили ся, що не судило ся ще зараз українському народови створити спокійного захисту для дальшої праці над своїм розвитком у власній державі. Тому хоче українська дівчора почути таку пісню, яка-б „де не торкнулась крайчиком крилець, там подавала радість до сумних сердець“. Подавала радість, віру й запал йти далі до боротьби, йти як льви в боротьбу за України свободу.

* * *

Українська громада у Львові повитала Константину Малицьку святочним способом дня 21 вересня 1920 р. В прекрасно улажненій сали Музея Наукового Товариства ім. Шевченка зібрали ся представники всіх наших товариств, відпоручники учительства, письменників і учених. На щирих привітних промовах і на розмові із повернушою засланицею зійшло кілька милих годин, про які так трудно в нашім лихоліттю. І редакція „Світа Дитини“ устами свого

речника висказала свою велику радість задля повороту Константини Малицької. Висказала ту радість в імени всіх передплатників, які вже заздалегідь тїшать ся, що будуть мати змогу любити ся творами нашої письменниці.

* * *

Українська дівчора витаючи на рідній землі свою велику приятельку, свого щирого друга з повним запалом, зі щирого серденька, з нестримною вірою складає присягу:

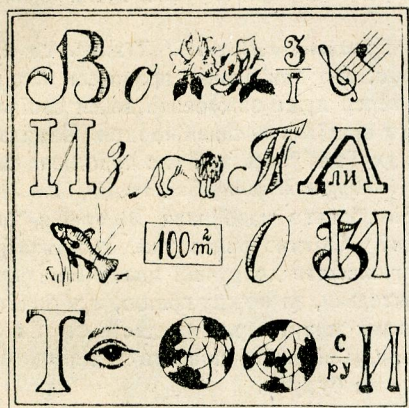
„Не спічнем,
Доки кайданів не пірвем!“

Константина Малицька
по повороті з Сибіру.

Ребус ч. 14.

(Уложила Наталка Іжницька.)

Загадки і шаради.

Загадка коникова.

(Уложив Т. Кульчицький.)

	хи	знай	
не	ко	ра	ляй
по	те	Не	те
по	і	ра	в діл
	пра	що	

Ходом шахового коника зложіть гарний клич, написаний Богд. Лепким.

□ □ □

Магічний квадрат.

(Уложили Ір. й Г. Любчакі.)

а	а	а	а
у	о	о	у
л	к	к	л
г	з	р	г

З поодиноких букв зложити такі вискази, що означували би:
1. Часть тіла. 2. Инакше кут.
3. Домашне звіря. 4. Турецький оклик.

□ □ □

Загадка.

(Уложила Анна Сполітакевичівна.)

Ой гуляю я, у воді гуляю,
І помаленьки її розгрівую!
Прийдець ся в комин летіти
І на біло остовпіти;
Прийдець ся в хмароньки відлітати,
І до неї краплинки назад повертати.
Скажи, чи знаєш, як мене назвати?

□ □ □

Шарада.

(Уложив Івась Штокалко.)

Перше з другим — його пчола має,
Перше з третім — у воді буває,
Разом склавши, хто вгадає:
Чорний одяг в тім пізнає.

□ □ □

Загадки.

(Подав Борис Левицький.)

1.

Кілько буде? скажи скоро, сміло:
На плоті десять воробців сиділо,
Стрілець застрілив двох в пустій охоті,
Кілько ще їх остало на плоті?

2.

Із „д“ щасливий той, хто має над собою,
Із „ж“ нещасний той, хто чує у собі,
Із „л“ погана стирка з назвою згідною,
Без „д“, без „ж“, без „л“ — сам оклик у журбі.

За влучні розвязки сих загадок призначено до розльосованя 3 премії, а саме: „Сара Кру“, „Записки недоброго хлопця“ і „На вакаціях“.

Розвязки

загадок із 20 числа „Світа Дитини“

і вислід льосованя:

1. Ребус:

Наша славна Україна,
Наше щастє і наш рай,
Чи на світі є країна,
Ще милійша за наш край?

2. Загадка із рівнозвучних складів:
Адам — дама; осел — село; нору — руно; лико — коли; кума — маку; цапап — цапка; пума — мапу; комар — Марко; блохи — хибло.

3. Числова загадка:

11	24	7	20	3
4	12	25	8	16
17	5	13	21	9
10	18	1	14	22
23	6	19	2	15

4. Загадка арифметична: Се число є 28.

5. Шарада: Україна.

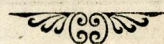
6. Загадка арифметична: Братів було 3, а сестер 4.

Влучні розвязки надіслали:

Р. Барияк, Е. Бровар, Ст. Гебусівна, Н. Думін, Ір. й М. Котиси, Ст. Козло, Дз. Островський, Я. Пацановська, Л. З. Д. й М. Рабії, Я. Сайко.

Вислід льосованя премій:

Премію „На вакаціях“ одержали: Евген Бровар в Михнівці, Стахіюс Козло в Станіславові і Л. З. Д. й М. Рабії в Самборі.

Се число висилаємо всім нашим передплатникам разом із почтовими переказами, на яких подана висота залеглости і квота 40 Марок, як передплата до кінця 1920 року. Просимо всіх негайно вирівнати всі залеглости, бо потребуємо тепер гроша на покриття наших довгів за друк, папір і кліші. Підвишка друкарських робіт приневолила й нас піднести на сей квартал ціну передплати з 30 на **40 Марок**, а на поодинокі число ціну **7 Марок**.

Ми не знаємо, чи всі дотеперішні передплатники у східній половині нашого краю остали на давнім місці. Тому посилаємо їм тільки число 23 газетки. Всі, що не одержали „Світика“ від 18 аж до 22 числа, нехай неоплаченою карточкою надішлють нам у формі реклямації упізнане про ці числа — які ми негайно вишлемо їм. Хто не бажає бути даліше передплатником, нехай по вирівнанню довжної квоти повідомить нас про се поштовою карточкою, бо в противному разі доходити мемо своїх претенсій судовою дорогою.

При зміні адреси належить подавати побіч нової адреси також і давню адресу, як також і порядкове число передплатників. За кожодчасну зміну адреси платить ся **10 Марок** на пресовий фонд.

Адміністрація.

Дзюно Островський в Грибовичах: Гарно се з Твоєї сторони, що при всякій нагоді даєш докази своєї „реальної“ любови „Світикови“, бо стараєш ся своїми жертвами забезпечити йому дальше існуванє. Коли-б усі українські діточки та їх родичі схотіли наслідувати сю Твою „реальну любов“, тоді „Світик“ міг би гарно розвивати ся, а не так, як се дієть ся доси.

Миросява Бордасевич у Львові: Надіслана шарада і звукова загадка трохи нескладні. Тому потруди собі трошки головку тай уложи якусь иншу шараду, чи загадку.

Нусько Думін у Ластівках: Ти мусиш бути не аби який козарлюга, що аж чотири рази давав рвати одного зуба. Фотографії братчика ожидаємо. Ребуси і листи посилай, усе доходить у найбільшій порядку. А чи був Ти, Нусю, в Дрогобичі у Тети на іменинах? А що зробив Ти з вивраним зубком? Чи кинув може мишці-сіроманці?

Ярко Куряк у Гвіздці: Як подобала ся Тобі книжечка „Син України“? Правда, які чудові образочки, а яка оригінальна мапа, що показує, куди мандрував Робінзон-

Микола. Адресу Татка справимо. Не забувай і на дальше про „Світик“!

В. Шалаута в Заланові: „Світик“ зовсім не забув про Тебе. Він же відписував Тобі і постарав ся, щоби Ти виграла премію! Він мусить усім своїм приятелям відписати.

Даруся Яремівна в Махнові: Тішити ся Твій щирий друг і товариш, що так пильно працюєш над розв'язками загадок. Він тепер дуже зажурений всіми своїми читачами, яких від нього відділив воєнний кордон. Пам'ятай написати довгий лист, як Тобі увесь той час поводило ся?!

Даруся і Маруся Пшенюрьські, та Марійка Грехошинська в Тарнавці: Чи багато назбирали Ви грибів та чи багато нажали снопів? „Світик“ радіє тим, що Ви вже в зарані свого життя привикаєте до ручної праці. Беріть ся, мої Дороженькі Приятельки, за кожду працю, а побачите, що Вам вона в дальшому життю нераз придасть ся. За се, що так довго не писали, „Світик“ не гніваєть ся, тільки так трошки... А поправте ся на будуче!

Марійка Охримовичівна в Горчині: За сими числами „Дзвінка“ напиши карточку до У. П. Т. у Львові, Ринок, ч. 10 і пішли переказом 5 Марок, а одержиш їх поштою. Кілько читачів розв'язало Твою загадку, довідаєш ся з того числа, де подана її розв'язка. Всі твої ребуси будуть по черзі друковані. Вони тепер „роблять ся“ в клішарні. Вуйко Влодко, як бачиш, не забув про „Світик“ і розказує про дальші пригоди Юрчика.

Мелянія Савчинівна в Улазові: Люба Мелясю! Така сама загадочка, як Твоя, находити ся в 3 числі „Світика“. Може Ти її звідтам відписала? Що? Ми таких загадочок, що вже десь були друковані, не хочемо. Тому на другий раз видумай сама зі своєї головки якусь загадочку і пришли. Як буде добра і цікава, то надрукуємо.

Галія й Мірко Білинські в Ославах Білих: Ваш листик і фотографію ми одержали і вложили в „Альбом читачів“ Клішу до друку годі з неї зробити, бо невиразна і бліда.

Галюся Гела в Лабові: Загадка, якої Ти не могла розв'язати, не була „політична“, тільки пристосована до сучасних відносин. „Світик“ бажає знати, чи українські діточки інтересують ся всім тим, що тепер в округ них дієть ся. Переживаємо тепер епохальні часи.

Виказ жертв,

що зложили читачі „Світа Дитини“

(в марках).

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Теодор Кульчицький 10'60, Дзюно Островський 11, Марійка Людкевичівна 10, Бісікевич Олександр, директор школи Шашкевича, 20, Карманський Михайло 10, о. Дороцький Михайло 27'20, Рабій Одарка 10. — Разом зібрано доси: **1637 Mk 20 ф.**

Передплата на рік 1920 місячно:

14 марок, 2 франки, 1/2 доляра, 2 ліри, 2 шіллінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: Поодинокі число коштує 7 марок. :: :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморевича, ч. 3.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

Дощівниця й бузько.

(За Евальдом переповіла В. Л.)

///
(Дальше).

Бузько знов станув на одній нозі, при чім мав вигляд поважний і маєстатичний.

— Боже — промовив нарешті — якій то страшні відносини панують у низших сферах. Не хочу більше чути про се, бо оповідане таке псує мені добрий гумор. Будь здорова. Бути може, що прийду сюди ще котрого дня. Лиш уважай, щоб ти не станула мені в дорозі, як я буду голоден.

По сих словах злетів бузько на дах старого дому, а дощівниця поспішно вернула до своєї норки в землі.

В кілька день потім проходжував ся знов бузько по стежечці, де стрів дощівницю.

— Дощівнице! — закликав.

Ніякої відповіді.

— Дощівнице, вийди на гору, маю охоту побалакати трохи з тобою.

— Не маю відваги — відозвав ся хробак зі своєї норки.

Бузько страшно розлютив ся. Своім довгим, червоним, сильним дзюбом зачав із цілої сили бити об землю, аж налякана дощівниця вийшла

на верх. В найбільшій покорі корчила ся і звивала, мов би хотіла можному панови виявити свої вірнопідданчі почування.

— Що се значить? Ти не ласкава явити ся, коли я кличу? — кричав бузько острим голосом, стоячи на одній нозі. — Як бачу, ти забуваєш, хто я і хто ти? Думаю, що ти повинна вміти оцінити ласку, яку оказую тобі розмовляючи з тобою.

— Прости, не гнівай ся, достойний пане, — благала дощівниця. — Я так страшно бояла ся, бо ж ясний пан сам зволив сказати, щоби я берегла ся і не показувала ся йому, коли буде при апетиті.

— Що я раз сказав, сього додержу — відповів бузько гордо. — Но, розкажи мені дещо про своє жите. Нам, могутним панам, не зашкодить, коли від часу до часу зачуємо дещо про жите низших верств люду.

— Я бою ся, чи зможу розповісти щось, що могло би зайняти і забавити ясного пана — за примітила дощівниця смирно. — Працюю в кро-

вавім поті і гарую, від коли прийшла на світ; справляю землю, копаю рови, доли...

— Так? — спитав бузько ласкаво. — То се ти копаєш отсі рови, в котрих находжу жаби.

— О ні! — сказав хробак. — Так великої роботи не могла-б я підняти ся. Я копаю лише в землі малі, вузкі коридори здовж і в ширш.

— Гм — се дивне. Яку-ж користь приносить у таких разі твоя праця для... но приміром для бузька?

— Що до сього — відповіла дощівниця — то ваша достойність зволить не забувати, що кожної хвилі може мене пілкнути і спожити, як лише почує до сього охоту.

— Про се знаю добре і без тебе — відповів бузько, гордо відкидаючи в зад голову. — Але що ще більше робиш?

— Переробляю землю так, щоби трави, цвіти й дерева могли тягнути з неї соки й жити ся. Приготовляю так званий чорнозем.

— Чи се те болото, в котрім грязнути треба? — питав бузько.

— Ваша достойність простить, що заперечу — сказала дощівниця з глибоким поважанем. — Достойний пан зволить не називати болотом сього, що я виробляю. Адже я як раз переробляю ґрунт на чорнозем, в яким так велично розвивають ся ростини, а на ростинах живуть овади, що служать за корм жабам, яких ваша достойність і його родина в своїй доброті споживають ласкаво.

— Як бачу, тобі здаєть ся, що я про все те сам аж надто добре не знаю? — сказав бузько, стоячи на одній нозі і гордовито задерши голову в гору. — Я хотів лише переконати ся, як далеко сягає твоє знанє. Но, але скажи мені ще — як то ти przygotowляєш сей... гм... як се ти його назвала?

— Чорнозем — сказала дощівниця. — Се роблю тим способом, що переносу землю з низших верстов на сонце, світло, повітре і дощ, а ту землю, що на верха, зісуваю на діл. Так довго мішаю її, аж поки утворить ся урожайна земля.

— Дуже, дуже розумно — потвердив бузько. — А що-ж дальше?

Дощівниця, захоплена хвалюбою, стала жваво дальше розповідати. Не привикла, щоби хто слухав її і то, як їй здавало ся, слухав із занятєм.

— Чи ясний пан не завважав коли зівялого листя, звиненого мов тутка, що одним кінцем заткнена в землі? Се моя робота. Я працюю звичайно в ночі, коли довкола тихо, глухо, темно і ніхто не може мені зробити кривди. Другої ночі втягаю се листе до землі, аж поки зовсім не втягну. Тим способом листе входить у склад землі і робить її урожайною.

— Дійсно, — ти зачинаєш мене займати — сказав бузько.

— Ах — зітхнула дощівниця. — Коли-б то всі схотіли бути для мене так ласкаві, як ваша достойність! А я дійсно не розповідаю сього на те, щоби хвалити ся. Але ясний пан признати мусить, що коли хто, як я бідна, трудяча дощівниця, що совісно відрабляє, що до неї належить і не чинить при тім нікому ніякої кривди, тому прикро мусить бути, що весь світ запізнає нас і переслідує. Бо коли станемо на дорозі вашої достойности в хвилі, як є при апетиті, або як молоді паничі там у гнізді мають охоту на малу перекуску, тоді ми гинемо. Не протестую проти сього, бо такий вже порядок. Але зле й сумно, що всі погорджують нами, топчуть нас, говорять, що ми мерзкі, гидкі. Та на що здали би ся нам гарні суконки в вогкій, чорній землі? Адже до нашої роботи не можемо елегантно убирати ся. Нас топчуть і копають, мов би ми були без чутя, хлопці рвуть нас на кусники і всаджують на вудки, коли йдуть на риби — ах, ваша достойність може бути переконана, що наше жите не легке, ані веселе, ми не ступаємо по рожах. Одначе маємо найліпшу охоту і працюємо, скільки сили.

— Гм, гм — сказав бузько. — Як виджу, умієш добре представити свою справу, як язик тобі розвяжеть ся. І мушу признати ся, що співчую з тобою, дійсно зворушуєш мене.

— Покірно дякую вашій достойности — сказала дощівниця, ще низше кланяючи ся. Зважить ваша достойність, що для нас, дощівниць, нема більшої роскоші, як по скінченій праці вийти на прохід на поверхню землі в теплий, вогкий, літний день. Тоді уживаємо вповні життя. Повзаючи по землі, вибираємо листе, яке опісля в ночі втягаємо до землі. Але з трудом лише вибираємо ся на такий весняний прохід, бо люди такі недобрі. Так, приміром, жив тут давніше учитель. Був се добрий чоловік, але не розумів нашої справи. Раз чула я, як зробив увагу синові, який хотів розтоптати хробака, щоби не робив сього, бо хробак, хоч мерзка істота, але боже сотворіне, тому не треба йому кривди робити. Се були гарні слова. Та чому не пояснив він хлопцеві, що ми носимо звичайну одіж тому, бо належимо до робітничої класи, що ми робітниця і що наша праця приносить користь і людям і звірятам?

— Так, так, — притакнув бузько. — Причиною тут брак освідомлення.

— Ах, чи ваша достойність не зволили би бути так ласкаві, щоби вставити ся за нами хоч би одним словечком? — просила дощівниця.

Бузько надув ся нараз та прибрав вигляд глибоко задуманого.

— Властиво не знаю добре, що тобі на се відповісти — сказав. — Те, що говориш, не по-

збавлене слухності, і мені жаль тебе щиро, але коли маю бути отвертий, то скажу, що хто знає, чи не зміню свого погляду, як буду голоден. Се правда, що маю вплив на людей. Вправді по-

жираю жаби і змії, що є позитичне для них, але за те маю величну поставу і люди шанують мене. В кождім разі можеш бути певна, що не забуду твоєї просьби. (Кінець буде.)

Стефанія Чубатівна.

Цариця Землі.

Фантастична іділя зі співами й танцями на одну дію.

Я В А VII.

Вітер (входить із правого боку і задержується на краю ліса. Він у синявій одежі, в широкім, але короткім плащі і шараварах із широкими, гейби крила рукавами, на голові фантастична, крилата шапочка, через рамя перевішений мішечок. Свище і крутить ся по сцені, роблячи вітер; звернений до публіки співає:)

Я-ж бо вітер грізний,
Маю крила вітрові,
2 р. (Як не будуть люди чемні,
(Звію хмари градові.

(Вітер знову свище і крутить ся по сцені; всі кричать.)

Весна й осінь: Ах! Ах! Що сей свавільний Вітер робить!

Літо й Зима: Холодно нам! Зимно нам!

Вітер (дальше крутить ся, вимахуючи руками). Бідненькі мої русалочки, перестудять ся, позамерзають!

Весна й Осінь (відступають від нього). Ах, недобрый, поганий!

Літо й Зима: Морозом подув — зимно нам!

Вітер (сміється, перестає махати руками). Но — но, заспокойте ся, я вже не вію (робить глибокий поклін перед Царицею). Поклін тобі, глибокий, низенький поклін, Царице Землі! Королево наша, біла леліє, сріблиста зоре небесна, як тішу ся тобою, як люблю дивити ся на тебе!

Цариця Землі (подає йому обі руки). Витаю, мій милий свавільнику, легкий, тепленький Вітрику. Розкажи, де ти волочив ся, куди літав по світі? (сідас).

Вітер: О, я пан цілого світа! Нема закутка, де я не був би, нема крайчика землі — куди не літав би. Де лише побачив я градову хмару, зараз розгоняв її своїми крилами (робить рух руками). Де бачив суху землю, наганяв хмарки одну до другої — (знову робить рух руками), щоб дощик полляв її. Сушив болото і воду по дорогах. Так безнастанно працював я цілий рік. — А тобі, всемогуча Царице, приніс я (здіймає з плечий мішок — побачивши, що він порожній, здивовано плече в долоні). Боже мій, повтікали кляті! А то гільтаї! Всі чотири вітри, зі всіх сторін світа! Так гарно звязав їх у мішку, а вони.... (оглядає мішок і побачив діру). Діра! От куди повтікали!

Всі сміються голосно й довго.

Вітер (збентежено). Царице, прости мені, не гнівай ся, що я без дарунку приходжу до тебе.

Цариця землі (сміється). Ні, ні, голубчику, не гніваю ся ні трошки. Я знаю, що ти все добра мені бажаєш і люблю тебе так само, як і всіх!

Вітер (клякає перед нею). Любиш мене, Царице, справді любиш?

Всі (скоро стають зі своїх місць, підходять близько Цариці, деякі клякають, питаючись по черзі). І мене любиш і мене також?

Цариця Землі (усміхається ласкаво, одних гладить, других обіймає, декого цілує). Всіх — всіх люблю, щиро люблю, мої милі, любі щебетушки. Ви всі такі добрі, пильні, так гарно прибрали, пристроїли мою землю-матінку. Повеселім ся, забавмо ся, заспіваймо собі, затанцюймо. Проведім весело сей тихий, теплий вечір, бо завтра рано знов розійдем ся всі на свою щорічну роботу!

Всі (весело). Так, так!

Літо: Весь сей вечір присвятім забаві!

Зима: Співам!

Дощик: І танцям!

Цариця Землі (сідас на давнє місце). А тепер за-співаймо нашу улюблену, вечірну баркаролю! Почують русалки і прийдуть забавити ся разом з нами!

Всі: Співаймо, співаймо!

(Всі групують ся коло Цариці; одні стоять, другі сидять, деякі клякають. В часі співу з'являють ся Русалки в фантастичних білих, рожевих і синіх строях, прибраних цвітами. Кілька з них входить із правої, а кілька з лівої сторони і групують ся між таттими. Всі співають).

Зелений ліс шумить,
Хитається трава,
2 р. (Пісенька вже звенить,
(Тихо журчить вода.
На небі місяць ясний,
І зірок без кінця,
2 р. (Який сей світ прекрасний,
(Яка чудова земля.
Іще раз заспіваймо,
І в коло станьмо враз,
(Руки собі подаймо,
2 р. (Танцюймо, поки час!

(Пісня тихне. Цариця Землі і кілька Русалок лишають ся на своїх місцях; всі інші тихо й легко стають у коло і виводять фантастичний танець; тиха музика.)

(Кінець.)

Три царства.

(Кілька листків із життєпису землі).

Написав *Др. Ол. Тисовський.*

(Конець.)

В дождиданню володаря.

Тут почала Рожа тихонько шепотіти листочками:

— Ось так, так, сідай собі близько, в моїй тіні і слухай добре, що оповідатиму. Давно, дуже давно, мільони літ тому назад наші предки терпіли дуже від лютих і пажерливих звірят. Вони не вміли й не могли ніяк перед ними оборонятися. Межи Рістнею панували тоді ще чатинні дерева, як Сосни, Смереки, Аравкарії. Звірятами верховодили знову великанські Гади, перед силою і безоглядністю яких уступали наші найбільші дерева. А вже невиносимо доскулювала нам влізлива й нахабна комахня. От почала Рістня радити між собою...

— А в нас на Україні хто тоді панував? — перебив оповідане хлопчина.

— Отсей край, вашу, як кажеш, хлопчику, Україну, покривало тоді море — відповіла Рожа і не звертаючи уваги на здивовану міну хлопчика, оповідала далше. — Отже почала радити Рістня, як увільнити себе і своїх нащадків з неволі у звірят. Радили, радили, аж рішили поконати звірячу перемогу підступом. Довго воно тревало, заки удалося в далеких, далеких поколіннях уложити все мудро так, як є тепер. А що воно мудре, доказ у тім, як без порівняння гарнйше розвиваємося ми від тих, так мало ріжнородних чатинних дерев, які колись панували, а яких нащадки ще до нині уперто держать ся своїх давних способів. Вони кажуть, що їм добре з тим...

— Данку, Данку! залунав далекий голос.

Але хлопчик заслуханий в оповіданє Рожі, не чув, що його кличуть.

— Знаю — говорила далше Рожа — що зараз спитаєш, як воно тепер у нас. От приглянься. — Тут рожа нахилила до Данка найгарнйшу зі своїх цвіток. — Красою наших пелюсток, запахом, солодким соком манимо до себе колишніх наших ворогів — Комах. Вони прилітають і поживляються тим, що ми їм добровільно даємо. Поки що ми висипуємо на них трохи пилку з отсих жовтих мішочків. Попоївши летить комаха по те саме до иншої цвітки. А ся саме жде на неї, щоби принесений комахою пилок прийняти на отсі головковаті кінчики стовпиків. Тоді наша ціль осягнена: Завдяки пилкови, принесеному комахою зі стовпика, повстає овоч. Осьтак ненависні комахи замість нищити нас, тепер допомагають нам розмножувати ся. Не досить сього: Зрілі овочі зложені в нас у червоному мясистім збаночку. Звіря, що злакомить ся на нього, а таких між ними не бракує, розносить далело наше насінє і розсіває по світі. Як бачиш, не зле навчили ся ми робити з ворогів приятелів. Тепер воно вже справедливо; мають вони з нас користь, маємо й ми з них, ми їх живимо, а вони розсівають нас. Але горе тому звіряти, що хоче тільки нищити нас, обідати, на них є у нас Рожі острі колючі...

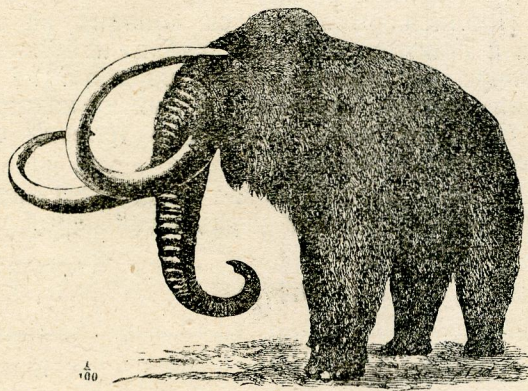
— Ох знаю вже, знаю, й тепер уже навіть розумію тебе — сказав нараз Данко. — Але ще мені скажи, чи так само дають собі раду зі звірятами і всі ті инші рослини, яким я позбирав цвіти прутом?

— Розуміється, кожда на свій спосіб — відповіла горда Рожа. — Але зрештою на що тобі розпитувати про се мене? Ваші вчені підглянули се вже добре, вони поучать тебе про се ліпше, ніж я, бо я, бачиш, знаю тільки от тих найближших моїх сусідів, а инших лише з оповідань.

— Ну добре — замітив Данко — а з людей то вам нема ніякого хісна, перед нами тільки мусять боронити ся? А ще, як ти сказала, так вам тяжко се приходить? На щож вони на світі, сї люди, коли й рослини і звірята боять ся їх, боронять ся перед ними, втікають? От у лісі хотів я тільки пригланути ся якійсь птиці, що обступувала дерева, вона налякала ся мене й утікла.

— Видиш сам — говорила вже свобідно Рожа — як вас не люблять живі істоти, як вам не довіряють, як боять ся, втікають. Шкода, що ти не міг приміром так побалакати з тим Дятлом у лісі, як тут розмовляєш зі мною. Шкода, що сей Дятел не пізнав, що ти не такий злий хлопчик, як стільки инших, які нераз рабують із гнізда яєчка, або забирають ціле гніздо разом із молодими пташками. Але я думаю, що по сій розмові зі мною ти виростеш на великого й розумного чоловіка. А тоді хто знає, чи не удасть

ся тобі здобути собі довіре звірят і довідати ся від них усю їх і вашого, людського роду історію. А знаю вже з наших переказів, яка вона цікава, як то по водах звірята дістали крила і перемінили ся в птиці, як відтак запанували на суші Ссавці, що різними способами заволоділи також водою і нутром землі і воздухами, як то розмно-

жили ся такі великани між ними, як Мамут, Слон і Кит. Як потім узяли ся відкись ви, люди, спершу слабі, немудрі істоти, що ми їх нищили, де тільки могли, але згодом щораз досвідніші, своїми злуками в якісь великі громади, племена, народи. На кінець побачили ми, Ростини й Звірята, перед собою страшного спільного ворога, що загрозив нам новою неволею. Може удасть ся тобі добути довіре звірят, але перш усього мушиш виректи ся своєї зарозумілості і вдумати ся в цілу історію життя. Тоді звірята самі оповідають тобі, як то вони спершу думали, що тільки вони сотворені до пановання над світом, як бороли ся усі проти всіх, як щойно потім научили ся служити собі взаємно, помагати, як переконали ся, що й нас слід шанувати, хоч ми слабші від них. Гляньте тепер, який гарний сей наш світ, як буйно росте трава, як гарно від її зелені відбивають різнобарвні цвіти, як радісно гудуть при них пчоли і тріпочуть ся метелики, як спокійно й поважно шумить дуброва, як лунає у ній звинкий спів легкокрилих птичок, як звинно скаче вивірка і ніжно пасеться струнка серна, як усе те купаєть ся в ясных промінях сонця, яке, кого треба, гріє, а на кого треба, кидає тїнь. Певно, кожде з нас потребує місця, воздуха, поживи, і кожде здобуває собі те, що йому потрібне, працею і дотепом, але — життя нароком і без потреби таки не нищить.

— А ми, люди? — спитав знову Данко.

— А ви, люди, ще не достроїли ся до нашого світа, бо ваш рід іще молодий; ви на нашому світі щойно кількадесять тисяч літ. Ще вам хочеть ся бороти ся між собою і з нами так, як колись без тямки жерли ся Іхтіозаври і Плезіозаври замість розвивати ся самим, поступати вперед і помагати житю жити. Перед вами ще велика будучність, коли ви трудити ся мете над

розвоєм свого ума так, як колись працював Птеродактиль над усовершенем своїх крил. Ми віримо в вас і ждемо, що ви поведете соборне царство життя далеко вперед до нових виміряних, не нами, але вами виміряних великих цілій. Тільки вчіть ся.

— Данку, що з тобою?! Кличу й кличу тебе і шукаю від години по цілім лісі, а ти сидиш тут і не відзиваєш ся?....

Так картав Данка здалека йдучи його тато, якому він на проході згубив ся. Данко опам'ятав ся, протер очі, не знав, чи йому те все снило ся, чи таке в задумі вислухав він у шелесті трав і листків рожі, що колихали ся під подувом теплого вітру.

— Що тобі, сину? — кликнув нараз наляканий батько, приглядаючи ся Данкови — ти покалічений, покровавлений, блідий.

— Нічого, татку, нічого — відповів Данко — се рожка так мене поколола за те, що я хотів їй зірвати цвітку. Вже ніколи ні цвітови, ні звіряти кривди не зроблю...

В поворотній дорозі ішов Данко задуманий. Одна думка уперто пригадувала ся йому: Тільки ми, ми одні, люди, ще не достроїли ся до того гарного світа...

— Татку! — відозвав ся нараз до батька.

— Що, сину? — спитав батько.

— Хочу багато вчити ся — сказав коротко Данко.

— Добре, сину, але відразу багато не можна, поволи, згодом — говорив батько здивований наглою постановою сина — за рік підеш до більшої школи, там учать більше, багато, тільки...

Батько задумав ся, а по хвилині ще сказав: Дай Боже, дай Боже, щоби ти, сину, так на правду гарно дальше розвивав ся і мудрів на потїху родині, а на славу рідній Україні.

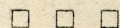

Веселий куток.

Катехит розповідає дітям у сільській школі про сотворенє світа. В остатній лавці один хлопець, дуже великий пустій, бавив ся чимось під лавкою. Запримітив се катехит і хотів переконати ся, чи хлопчина зрозумів його виклад тай нараз запитав грімким голосом:

— Передерко! (так звав ся хлопець). Хто сотворив світ?

Запитаний з переляку не знав про що йде мова — тай сказав: — То не я — прошу отця.

На годині релігії.

Катехит: Як називають ся три Божі особи?
Івась: Бог Отець, Бог Син і Бог Внук Святий.

Ірландія й Ірландці.

В останніх часах розійшла ся по світі вістка, що Мек Свіней, посадник міста Корк в Ірландії, увязнений англійським правительством за виступ в обороні своєї вітчизни, заявив, що як довго держатимуть його в тюрмі, він не прийме поживи, — і вже майже два місяці голодує. Отся подія пригадала світові не вперше завзяту боротьбу невеликого, бо несповна п'ятиміліонового народу проти могутньої Англії. Історія Ірландії творить у діях людства гарну, однак дуже болючу картину. Боротьба за волю Ірландії ведеться вже від дуже давна. До XII ст. Ірландці мали на своїм Еріні (так вони зовуть Ірландію, що значить „зелений острів“) самостійну державу. Аж у році 1169 здобули острів Англіїці і стали заводити там свій лад, кольонізуючи його подібно, як тепер кольонізується Сх. Галичину. Та побиті Ірландці не впали на дусі. Разураз підносили повстання проти Англії. І хоч Англія в кінці здавлювала силою ці повстання й винищувала край і нарід, він не переставав вірити в перемогу правди й скоро зривався знов до нової боротьби. А навіть, коли й не було повстання, не кидали ірландські патріоти боротьби й де могли й як могли боролися з ворогами. І в кінці сильна й могутня Англія побачила, що хоч відібрала Ірландцям землю, перемінила їх у жебраків, що хоч навіть рідну мову забрала їм, бо багато Ірландців забуло свою рідну прастару кельтицьку мову й говорить тепер лиш по англійськи, то таки не вбити їм ірландського народу, що вона від нього не мати ме спокою й почала йти на уступки Ірландцям. Та уступками не заспокоїла їх. Ірландці заявили, що доти не кинуть боротьби, поки не виборють повної волі, самостійності Рідному Краєви. І тепер ведуть вони дальше війну з Англією, утворили своє правительство, скликали свій парламент. І могутня Англія, хоч усім світом трясє, не може дати собі ради з малою Ірландією. Богато ірландських патріотів зложило свої буйні голови за рідний край, були часи, де по 30.000 Ірландців гинуло від англійського меча, та се не страхало Ірландців, а противно додавало їм духа й заохочувало йти слідами тих героїв. У сім числі „Світа Дитини“ маєте, діти, гарну поезійку. М. Конопніцкої п. з. „Поцілунок Роберта Емета“, в переспіві на українську мову. Роберт Емет се один із провідників „Союза зєдинених Ірландців“, якого стратили Англіїці в кілька літ по поразенню ірландських повстанців у 1798 р.

Ірландія се великий острів на Атлантийськім океані, положений на захід від Великої Британії. Величина цілого острова виносить 84.254 квадрат. кілометрів. Є він отже о 5.754 квадрат. кілометрів більший, як наша Галичина.

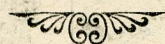
Всіх жителів числить Ірландія понад 5 мільонів душ. Цілий острів творить низину, яка спричиняє се, що численні ріки, не маючи свобідного спаду, творять природні біфуркації, а розливаючись по широких просторах, творять непроходимі багна й мочари.

Дуже лагідне підсонє, та великі простори сїножатий пособляють у великій мірі розвиткови годівлі худоби, що власне є головним занятєм Ірландців.

Найбільше плекають вони вівці і рогату худобу. Головний продукт рільничий становлять тут бараболі. Дуже часто навіщує Ірландію голод, бо рільництво при своїй урожайности землі, приносить тут дуже малі плоди з тої причини, що не все тепле літо дозволяє дозріти збіжам. Тоді жителі покидають хмарами свою батьківщину і їдуть „на заробок“ за океан до Америки, подібно як наші галицькі селяни.

Промисл обмежується головню на виробі сукна й полотна. З інших фабрик найбільше тут горалень, де перетворюють бараболі на спирт. Головні центра торгівлі і промислу находять ся над берегами моря. Столицею Ірландії є дуже гарне місто Деблін.

Ірландія переживає під теперішню пору таку саму трагедію, як наш український народ у Східній Галичині.

Марія Конопніцка.

Поцілунок Роберта Емета.

З роже-теремів ранок лиш глянув,
Вже Роберт Емет під стричком станув.
Станув, поглянув по світу кругом:
Не має брата, брата ні друга!..

„Гей, ви брати всі, всі други щирі,
Як без вас глухо в божому мирі!
Навіть нікому руки стиснути,
Коли від стричка прийшло ся вснути!“

Гей станув Емет, глянув до неба:
„Земленько-нене, гину за тебе!
За твою волю, народе, гину
Сам одинокий в сюю годину!“

Зловіщий грянув звук барабана:
„Вже мов молитву, Емет, останну!“
Гріб вже копають, земля гуркоче,
„Замкнеш на віки, Емете, очі!“

Глянув у гору палким він зором,
Де стричок висів на його сором:
„Еріне¹⁾ рідний, моя молитво,
Мій отченаш ти в останну битву!“

Дивна розкрила рамена сила,
До груди нарід ввесь би тулила,
Щоби в останне його обняти,
Останний взяти цілунок брата!

І головою поник сумною:
„За кров Христову, що спас нас ньою“...
І враз останнім цілунок брата
Страшне цілує лице він ката.

Зловіщий грянув звук барабана,
Змовив молитву Емет останну.
І глухо земля враз застоїнала
„Роберта Емет в живих не стало!“

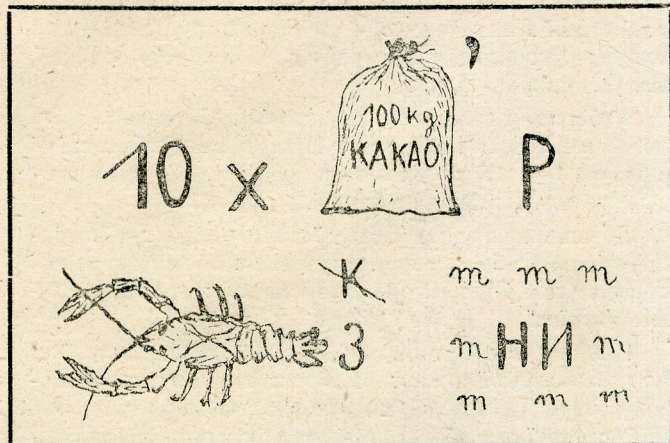
Переспівав *Я. Вільшенко.*

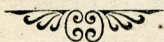
1) Первієтна назва Ірландії.

Ребус ч. 15.

(Уложив Мирон Гапушевський в Дорі).

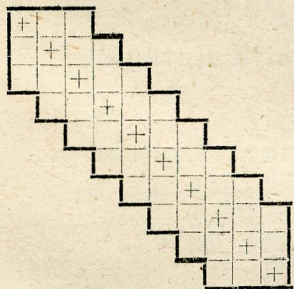
За влучну розв'язку ребуса призначена від автора премія: „Альбом Маркіяна Шашкевича“.

Загадки і шаради.

Загадка орнаментальна.

(Уложила Марійка Заставна).

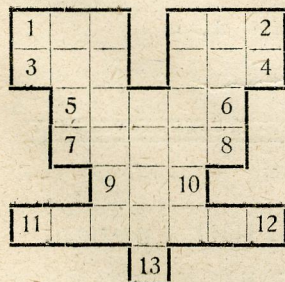
1. Границя нашої держави.
2. Святочна пісня.
3. Місто в нашій країні.
4. Ріка на Україні.
5. Заслона у вікні.
6. Невідлучний товариш війни.
7. Ріка у Франції.
8. Прибережне місто в Англії.
9. Відділ війська.
10. Гора в Малій Азії.

Букви на місці хрестиків читані з гори в низ дадуть краску нашого прапора.

□ □ □

Фігуральна загадка.

(Уложив Пусько Думін).

З порозкиданих складів:
Уз, он, у, На, ро, рі, Ве,
А, ді, че, лик, сін, ржа,
І, ка, Ле зложити слова
так, щоби букви в місцях
порядкових чисел дали нам
се, чого найбільше ба-
жаємо.

Значіне слів: 1. Вечер у множині. 2. Інакше молодець. 3. Учит нас розуму. 4. Малий клунок. 5. Їсть залізо. 6. Такого святого є 21 цвітня. 7. Самозвук.

□ □ □

Загадка.

(Уложила Е. Б.)

З верха паперець, під ним ростинка,
Як старший брат видить, йде йому слинка.
Хоч се нікотина, річ нездорова,
Нудить від неї тай болить головка,
А всеж до неї хлопці зітхають,
Крадьком (на шкоду собі) вживають.

□ □ □

Шаховий король.

(Уложив Богдан Галуцинський.)

о	д	о	м	а
б	р	з	н	л
е	а	т	и	е
е	е	Р	п	и
о	р	о	р	к
л	х	ц	і	в
о	н	е	е	в

Ідучи ходом шахового короля від букви **Р**, зложи гарний висказ Тараса Шевченка.

□ □ □

Географічні домиголовки.

(Подав Пусько Думін).

1. Котрий то піп ніколи не править Служби Божої?
2. Котра Парашка видить на кілька миль довкола?
3. Котрого стрія всі кличуть Стриєм?

За влучні розв'язки сих загадок призначено до розльосованя 3 однакові премії: „Зоряний хлопчина“.

Розв'язки

загадок із 21–22 числа „Світа Дитини“

і вислід льосованя:

1. Ребус ч. 13: Не вмирає душа наша, не вмирає воля і неситий не виоре на дні моря поля.
2. Шифрова ломоголовка: Будь передплатником, а не післяплатником, бо упаде наш гарний Світик і аж тоді жалувати будеш!
3. Складова загадка: Ярослав Осмомисл, Настася Чагрівна.
4. Шарада: Бараболі.

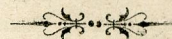
Влучні розв'язки надіслали:

Р. Барияк, Е. Бровар, Н. Думін, Сл., О. й Г. Гарабачі, А. Горницький, О. й Б. Капусті, І. й М. Котиси, М. Людкевич, Дз. Островський, Я. Пацановська, М. й Л. Прокопівні, М. Попович, Л. З. М. й Д. Рабії, Я. Сайко, І. й М. Котиси, М. Охримовичівна, О. Гуцуляківна.

Вислід льосованя премій:

Премію „Зоряний хлопчина“ виграли отсі читачі: Андрій Горницький в Яворові, Марійка Людкевич у Стрию, Славка, Оля й Геня Гарабачі у Лівчій.

Премії висилаємо рівночасно поштою.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Святослав і Миросько Левицькі в Бережанах. Ми раді познакомитися із сею новою „льотерійкою“, яку Вам Татко зладив. „Світик“ має вже одну таку „льотерійку“ від Вашого Татка. Чи се та сама? Будемо старати ся видати її так гарно, як німецькі. Однак тепер годі нам взяти ся за се діло, бо нема у нас грошків тай нема тепер ні відповідного паперу, ні фарб до сього.

Ярослав Копистянський, Коломия: Се не наша вина, що „Світик“ не доходить правильно до Тебе. А чому до всіх інших у Коломій доходить і то дуже правильно, бо ми ще ніколи не мали від них реклямації. Рекомендовано посылати нам тепер годі, бо се коштує 3 Марки від одного примірника. Проте буде найкрасше, як будеш купувати собі газетку в „Народнім Домі“, у Цімблера або у Гінсберга, бо вони дістають по кільканайцять примірників, до розпродажі. Твою загадочку надрукуємо, як прийде на неї черга.

Л. З. Д. М. Рабіт в Самборі. Висше подана відповідь відносить ся й до Вас. Коли газетка Вам пропадає, то се вина поштового уряду (читай: сього пана, що сортує пошту) в Самборі, бо ми її правильно висилаємо. Щоби зарадити лихови, купуйте собі „Світик“ від 16 жовтня в склепі пана Камермана і повідоміть адміністрацію про се, щоби Вас вичеркнено з адресової книги. Іншої ради на Ваші зажалення не можемо Вам дати.

Галина Безпалко у Львові. Чому так довго не приходила у відвідини до свого приятеля „Світика“? Чи забула може? Твою загадочку треба трошки справити. Надрукуємо її по черзі.

Нусько Дуб у Ветліній: Твій, повний радости, листок утішив нас також дуже. Шаради відложили ми на пізніше, бо маємо там багато попередних загадок, які чекають на свою чергу, що не знаємо, коли і чи взагалі всі надрукуємо. Проте будь терпеливий, а стріне Тебе знов якась несподіванка.

Літка Трешневська в Щирці: Бажані книжечки і Забаву „Вокруг Світа“ ми вислали. Чи одержала все в порядку?

Оля й Ірина Потерейківні в Замочку: Ваші жертви виказані у списі. Як будете у Львові, то загостіть до „Світика“ на ул. Зіморовича, 3. Чи останете постійно у Львові, чи дальше будете приватно учити ся? Чи купила Вам Мамуся забаву: „В округ світа“?

Конкурс.

Видавництво „Світ Дитини“ розписує отсим другий з черги конкурс на оригінальні твори для дітей і молодіжи, об'єму найвище 4 сторінок друку, з терміном надсилання рукописів до 31 грудня с. р. на адресу редакції, Львів, ул. Зіморовича, ч. 3.

Вибір теми полишаєть ся авторам. Сюжети з життя дітей (о національній або альтруїстичній закрасці), сценічні образки на 1—3 дії та оповідання на актуальні теми громадського життя, найрадше бажані.

Дальше пригоди з життя дітей (о дидактичним підкладі) віршом або прозою, статейки з обсягу природи і мистецтва (теж у формі оповідань писані житєписи заслужених Українців).

Рукопис має бути читкий, писаний на одній сторінці і означений псевдонімом автора або якимось моттом. У замкненій коверті, долучений до рукопису, а означений таким самим псевдонімом або моттом, має бути подане ім'я і назвико автора та докладна його адреса.

Премій буде дві: одна у висоті 400, а друга 200 Марок пол.

Ненагороджені твори, які конкурсове журі буде вважати придатними до друку, Редакція готова набути за окремою винагородою.

Вислід конкурсу буде оголошений в часописах.

Редакційний Комітет „Світа Дитини“.

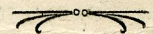
Виказ жертв, що зложили читачі „Світа Дитини“ (в марках).

На фонд „Рідної Школи“: Штелігова Стефанія 3360 Мк.

Разом зібрано доси: 245 Мк. 60 ф.

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Монастир СС. Василянок — народня школа 20, Українська Бурса в Новім Санчі 35, Нусько Думін 37, Славко Крупяк 20, Гебусівна Стефа 20, Тосько, Лена і Малюся Мариновичі 20, Старшини „Укр. Збірної Станиці“ в Ланцуті: сот. Гончаренко 100, чет. Степан Терлецький 30, хор. Кульчицький 30, пор. Шипайло 40, хор. Ратушняк 25, хор. Мацуський 25, сот. Когут 25, хор. Логінський 25, пор. Павлів 20, сот. К. 20, пор. Бойкович 20, хор. Сайко 20, хор. Палятинський 25, хор. Тупота 25, дрібні датки 220 — разом 660, Климента Ляховичівна 10.

Разом зібрано доси: 2449 Мк. 20 ф.

Передплата на рік 1920 місячно:

14 марок, 2 франки, 1/2 доляра, 2 ліри, 2 шілінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: Поодинокє число коштує 7 марок. :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часопису та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморовича, ч. 3.

Видає і за редакцію відповідає: Михайло Таранько.

З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

„З Народом і для Народу“.

(Голос „Світа Дитини“ у першу річницю своєї появи.)

Сі три слова — се клич усіх українських організацій, що збирають ся тепер разом без огляду на свою партійну приналежність в одну велику громаду, щоби дати початок будові великого Храму, якому імя: Соборна Україна.

І коли нині сей могутний клич несеть ся луною по всіх усюдах від берегів Українського моря по синьоверхі Карпати та по срібно-лентий Сян, то в сей гурток, що дня 1 падолиста минулого року пустив у круги наймолодшого громадянства перший зшиток „Світа Дитини“, вступила тиха радість, що його змаганя не пішли на марне. Ми нині можемо сміло признати ся до сього, що вже в минулому році ступили на той „власливий шлях“, що на нього тепер ступає ініціативний гурт українських діячів, які своє велике діло будови розпочинають від просвіти широких мас.

Ми таку саму роботу розпочали перед роком у безмежному царстві сердець української дїтвори. Нашим змаганем було сотворити духову сполуку між усею дїтворою нашої Вітчизни. У царстві дітей нема границь, ні граничних стовпів, нема партій і партійних міжусобиць. Там царить сонїшна ра-

дість із життя і для життя, там усі серця бють як одно для одної великої справи. А до тих сердець, що криють у своєму нутрі Сезам щасливости українського народа, треба було найти дорогу і таємний ключ до великої скарбниці діточих почувань та для ідейних поривів молодї. Сим ключем мав стати наш „Світик“. Чи він сповнить своє завданє, чи отворить ворота Сезаму України і видїстане на верх утаєні скарби — будучність покаже.

Ми в пропамятну річницю будови великої Української Хати від вершка, розпочинаємо нову будову від підвалин і нині бачимо „потїшаючі симптоми“, що на обраний нами шлях стають поволї входити нові каменярі, ковалї і будівничі, які бажають промостити нові шляхи та викувати нову долю і щастє українському Народови, що задумують збудувати величавий Храм Свободи й Рівности.

І нині минає перший рік, предовгий рік наших тяжких зусиль, як ми при помочи одиниць удержали ся на передовій стїйці національно-культурної праці. Поволї, одначе певно поступає наша робота. Нечисленні сотні молодих борців стають

поволи полками й легіями, а над ними має синьожовтий стяг із написом: „У Рідній Школі наша будучність!“ Як по днях радості і веселої сваволі „Юрчик Кучерявий“ — символ безжурности української дитини — прийде до школи і на „Останній лекції“ довідається, хто він, який його рід — то в тій хвилині він стає „Бурком“ тай несе своє жите у дарі тій великій і святій справі, для якої терпіли і гинули мільйони, а яка мусить побідити, як мати ме такі діти.

Нині члени „Українського Народного Об'єднання“ дають українській суспільности проєкт державної конституції для України, а ми даємо українській суспільности перший річник „Світа Дитини“, як свідоцтво нашої праці для добра будучности з тим запевненем, що Україна живе і жити буде вічно у серцях української дитини й молоді! Се наша „вдовина лепта“, яку віддаємо для Народу.

Редакційний Комітет „Світа Дитини“.

Дошівниця й бузько.

(За Евальдом переповіла В. Л.)

(Кінець).

— О дякую, покірно дякую, достойний пане — закликала ушасливлена дошівниця. — А тепер послушайте мене, пане — на доказ моєї вдячності, хочу зробити вам одну прислугу.

— Як мені здається, ти зачинаєш вмавляти в себе, немов би мала яке значіння! — сказав бузько гордо і станув знов на одній нозі.

— Борони мене, Боже — заперечила дошівниця живо. — Знаю аж надто добре, як нужденне я сотворіне в порівнянню з вашою достоїнністю. Хочу лише перестерегти ясного пана перед грозячою йому небезпекою.

— Що? мені? — кликнув бузько. — Будь спокійна, мені ніщо не грозить і не може грозити. Маю пошану і повагу в цілм краю, — маю запевнену опіку зі сторони держави, а хто вчинив би мені кривду, того карають смертю. Щось тобі в голові помішалось, моя дорога.

— Ах, пане, вислухайте мене, прошу — відповів хробак. — Як я вже згадувала, ми копаємо всюди під землею коридорі, а що нас багато, тому не дивно, що підмінували тут усе. Адже в самім городі є нас майже пятьдесят тисяч.

— А се гарна громадка! — сказав бузько ласо облизуючи ся.

Дошівниця жваво спрямувала до своєї норки.

— А ти куди? — спитав бузько.

— Не маю відваги лишати ся, коли ваша високість відзивається так лагідним тоном — відповіла.

— Не будь нудна і жваво кінчи! — сказав бузько нетерпеливо.

— Я хотіла сказати ясному панови і упевнити його, що ми підкопали вже цілий дім. А що він збутвілий, то леда день може завалити ся.

— Ха, ха, ха! — розсміяв ся бузько.

— Не смійте ся з мене, достойний пане — говорила дальше дошівниця. — Все те, що кажу, дійсна правда. Часто, коли дома зарисовують

ся і похиляють, у тім наша заслуга. А старий дім учителя так уже переточений і збутвілий, що легко може запасти ся.

Бузько все ще сміяв ся і хотів навіть ударити дзюбом дошівницю, але вона сховала ся під землю.

Тоді бузько вернув на дах, до гнізда, де розповів жінці про смішну дошівницю, яка хвалила ся, що зможе знищити і збурити не лише дім, але навіть гніздо бузька.

— Видиш, — сказала пані бузькова — маєш науку, щоби не вдавати ся з першим-ліпшим. Тій сфері легко перевертається в голові, а тоді Біг знає, що видумують.

— Но, но, як лише стріну її, то вже тепер зійм! — втихомиряв жінку бузько.

* * *

Минув тиждень, але бузько не стрітив дошівниці.

Одного теплого і погідного вечера бузько і бузькова сиділи собі на даху і приглядали ся радісно молодим у гнізді.

— Вже поростають у піре — мовила бузькова.

— А так — відповів бузько. — Та маємо ще багато часу перед собою. Тільки тут стали чомусь жаби дивно обережні і хто знає, чи не прийде нам зазнати тяжких хвиль перед відлетом. Нині рано, приміром, ледви одну жабу зміг я зловити. Колижби стрітив ту дошівницю, пілкнув би її, заки змогла би рот отворити.

— Але що се діється? — закликала пані бузькова.... Чи се не колишеть ся дах?

— Що?.... — відозвав ся бузько.

Та заки зміг докінчити, старий дім затряс ся і запав ся з великим гуком, а над ним уносили ся цілі хмари порохи й куряви. Бузьки зірвали ся до лету з проразливим криком.

Зі старого дому лишила ся лише купа цегол

і збутвілих бантин, а під розвалинами лежало розбите гніздо бузьків із молодим поколінням.

— Діти, мої діти! — заводила розпучливо бузькова.

Цілими годинами кружили обі птиці над руйнами дому. Твердими дзьобами ударили о каміне і вапно — повні неспокою, і надслухували, чи не відізветься голос їх дітей, але глуха мовчанка була одинокою відповідею; їх діти лежали під розвалинами засипані, погребані.

Вечером сиділи сумні бузьки на високім дереві в городі і розмовляли про нещастє, що навістило їх.

— Дошівниця! — скрикнув нараз бузько.

Він пригадав собі пересторогу дошівниці і жалував, що не послухав її.

— Чиж я міг подумати, що се дурне сотворіне говорить правду? Та тепер пімщу ся. Пілкну її. Се вона й її сестри підкопали дім і спричинили смерть нашим дітям.

Бузько з жінкою зійшли на землю та проходжуючи ся по стежці, кликали дошівницю солідкими словами.

— Дошівнице, люба дошівнице! — кликав бузько пестливо. — Вийди до нас, не бій ся, дорогий хробо! Є тут зі мною моя жінка, що так рада би почути від тебе дещо про жите, яке ведеш під землею.

Але дошівниця знала вже, що дім завалився і викопала собі глибокий коридорчик у землі, щоби як найдалше втекти від її поверхні. Не дійшли отже до неї солодкі накликування бузьків і не відчула гніву і лютости, з якою птиці товкли дзьобами об землю.

В кінці бузьки відлетіли, щоби розповісти товаришам про своє нещастє.

Коли ніч покрила тьмою землю, дошівниця вийшла спокійно зі своєї криївки і розкішно витягнула ся на зрошеній траві. Чула ся спокійна і щаслива, а задоволенє своє виповіла словами:

— Як велично тяжке повітре! Нині ще буде дощ.

— Ах, дійсно — розкішне й миле жите, особливо по відізді так достойного пана. Не можна сказати — був се ласкавий пан, але все таки жило ся при ньому в вічній трівозі, що ось почує голод і схоче пілкнути бідну дошівницю.

„Світову Дитину“.

В першу річницю появи.

В бурю-негоду серед городу
Ніжненька, біла цвітка розцвіла!
Радили ждати їй на погоду
Цвітеньки-сестри, та не схотіла.
„Ні, годі ждати“, стала казати
„Сестроньки-цвіти! Діти України
Тужать за мною! Ні, годі ждати!
Давить їх горе серед руїни!
За мною тужать, мене чекають,
Ждуть на потіху, ждуть на розраду!
До їх сердечок ключики маю,
В сердечок теплі я не пропаду!
Я не пропаду й серед негоди
Зрошу в серденьках нові надії,
Ім я отворю всі чар-города,
Всі чар-города казки та мрії.
Дам їм розраду, втішу, забавлю
І на шлях Праці й Правди палкії,

Повні Любови серденька справлю!
І цвите цвітка! Серце діточе
Щире до цвітки горнеть ся, лине,
Слухає казки цвітки охоче,
Бож тая цвітка се „Світ Дитини“.
Він увесь рік вже дітей збирає,
У чар-города казки провадить
І на шлях Правди й Праці справляє,
А то й забавить, навчить, розрадить.
Тож в Твоє свято, витай нам „Світе“,
Цвити, як досі нам процвітаєш,
Згортай круг себе українські діти,
Тиж до сердечь їх ключики маєш.
Веди їх дальше в казки країни,
Вказуй шлях Правди, Праці й Любови,
Щоб з проміж крови, горя й руїни
Вийшли всі ціло на шлях обнови.

Я. Вільшенко.

Марійка Підгірянка.

Моя донечка.

Цвітуть личка ніжні
Мов маківочка,
Немов цвіт на весні
Процвітає мені
Моя дівочка.

Розсипає щебет
Мов птах з гілочки.
Усю журбу, весь гнет
Розгоняє щебет
Перепілочки.

Ось шле мені привіт
Із віконечка,
Очками мов блакит,
Моє щастє, мій світ,
Моя донечка...

Казка про княжну в тюрмі.

(З образками Ю. Панкевича).

Давно-давно жила у свого батька молода, гарна княжна. Батько так любив свою одну дочку, що дозволяв їй на всякі витребеньки, а се щораз більше псувало княжну. Вона стала так неслухняна та незгідлива, що попала у владу чорних духів і сі замкнули княжну в залізній клітці та кинули в підземну тюрму.

Літа минали. Княжна мучила ся важко, ридала і кидала ся в клітці, та дарма! Ніжні, білі руки не могли розірвати залізних прутів! Вона сохла і тратила сили, а чорні духи тільки ждали на смерть княжни, щоб забрати її великі батьківські багатства.

Минули десятки літ. Княжна томила ся в своїй клітці і згадувала колишнє щасте на свободі. Вона була все однаково гарна, тільки її лице ставало щораз білійше і наче прозоре. Одиною її розрадою був тихий, жалібний спів про минулу долю-волю, яку княжна так небачно занепастила. Тільки раз у рік дозволяли чорні духи вийти нещасній крізь дупло дуба, що ріс над печерою і глянути на світ божий.

Було се в ніч купальну, коли люди йдуть у ліс шукати цвіту папороти.

Вони нераз бачили княжну й чули її жалібний спів. І серце не одного забило живіше з милосердя до увязненої невольниці. Були такі, що кидали шукати щастя, кидали рідну хату, другів і родину та йшли визволяти нещасну. Були між ними лицарі, учені, монахи та жреці, однак нікому не вдало ся перебути страшних мук, що ждали від ударів темних духів, або втікали з половини дороги. А княжна томила ся далше в тюрмі і ждала знов цілий рік на хвилю вимріяної свободи.

Була тиха, зоряна ніч купальна. Снав бір і старий, дупластий дуб неначе в задумі похилив кріслаті галузки. В його підніжжя затулилися пелюстки дикі фіялки і похилилися в задумі сонні дзвіночки.

Крізь гушавину кущів продирав ся молодий парубок. Він був сином удови Мелані і називав ся Кирило. І він чув про купальні дива та вийшов нишком, щоби й собі пошукати чародійного цвіту. Нагло задрожав. З кріслатого дуба почув тихий

жалібний спів і в сяйві зірок побачив бліду, майже прозору статть княжни. Вона мала на голові терневий вінок і з її чола спливали каплі крові. Нещасна витягнула руки, неначе хотіла пригорнути до груди сі безмежні простори і щось тихо шептала.

Кирило станув і скаменів.

Він пізнав її. Пізнав сю бліду, замучену княжну, про яку нераз чув від старого батька, та мрів у безсонні ночі.

Він зрозумів, що прийшла хвиля, коли й він мусить кинути ся у бій за волю нещасної і або визволить її з підземелля, або згине, як стільки інших! Він підніс руки, наче до молитви та покляв ся на тіні батьків своїх, що визволить її.

Княжна стрепенула ся. Вона промовила тихим голосом: „На тебе ждала я, Кирило! В тобі остання моя надія! Та коли ти не визволиш мене, прийдесть ся мені тут загинати! А є в мене два люті вороги, що стережуть мене в сім темнім гробі. Один із них має подобу грифа,¹⁾ а другий медведя. Прожени їх і розбий клітку, а тоді стану вільна і щаслива!

В сю хвилю княжна зчезла. Ще довго стояв Кирило неначе вкопаний, а опісля зітхнув і завернув домів. Він знав, що вже нема воротя: він згине, або принесе свободу бездольній невольниці.

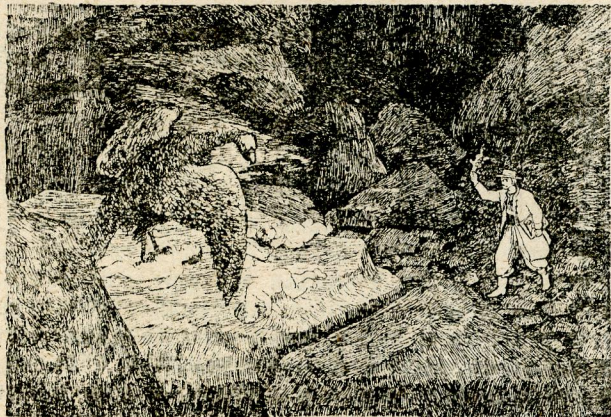
Кирило вернув до своєї низької хатини край села. Мати з просоня казала йому йти спати, бо завтра має йти кінчити орку у багатого сусіда. Та Кирилови не до сну було. Він зачинив ся в коморі, впав на коліна і заломив руки. Усі будучі зусилля станули йому перед його очима, та з чим виступить він до страшної боротьби? Нема в нього ні острих кігтів, лакомих на чуже добро, ні кровожадного клюва грифа; нема ні сильної лапи медведя, ні його ненаситної пашечки. Та він піде у бій, бо таке його призначене, а його любов до нещасної, переможе всякі перепони!

Довго роздумував Кирило, а другого дня пішов тихий і блідий до своєї роботи. Сонце світило ясно на зорану ниву, а Кирило прощав ся з рідною, хоч не своєю землею...

Пізним вечером вибрав ся до підніжжя зеленого дуба. Він узяв на дорогу усе, що мав найдорожшого: Свячене зіле та старе, батькове євангеліє. Вибила північ. Кирило стояв, наче ждав чогось та довкола пусто було і глухо. Він звернув на захід. В коротці опинив ся над чорною пропастею. Він кинув ся стрімголов і впав на дно печери. На споді стояла чорна, слизька грязь. У грязі рухали ся чорні зводі їдовитих гадюк. Вони витягали голови, сичали й палили його ноги. Однак Кирило прикладав до ран свячене зіле і воно миттю гоїло їх. Гадюки розлючені плювали на нього огнем, що погасав, коли Кирило підніс старе, батьківське євангеліє. Так дійшов він до отвору, що вів до печери княжни. Вхід

¹⁾ Гриф — великий птах із породи орлів.

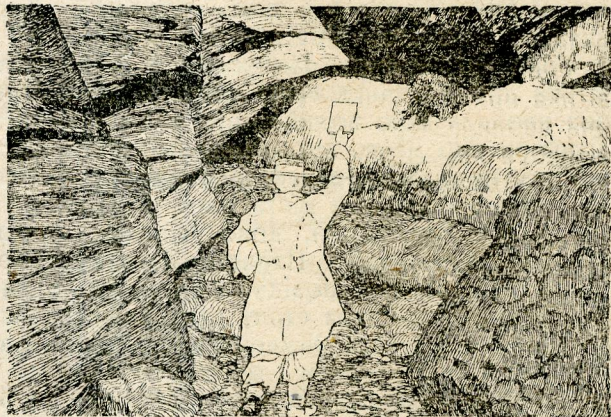
був завалений камінем, на якому звилася собі гніздо велика птиця, подібна в дечім до орла. Вона з кровю набіглими очима розшарпувала тіла малих дітей, на яких іще держалися кусники виши-

ваної сорочки. Коли орел побачив Кирила, зловпав крилами і піднісся в гору. Він закружляв над головою хлопця та легом лисавки припав до його плечий. Хлопець скрутився та застогнав, а на його рамени зачервоніла кровава яма. Орел то підносився, то припадав до хлопця і вкоротці тіло його виглядало наче одна кровава рана. Та Кирило не здавався. Він заступався, як міг, батьковим євангелиєм та безнастанно підсував до заваленого входу. В кінці станув біля каміня та з затисненими від болю зубами почав відвалювати великанські затвори. Ще лиш три, дві, ще лиш одна, найбільша, та сили Кирила охляли. Він припинився на одну одну хвилину та в сю мінуту десь у чорних пропастях ударив дзвін. Вибилася перша година — хвилинка чарів минула і Кирило проснувся на мураві у стіп зеленого дуба. Він став, та поволив поволікся до хати.

Другої ночі опинився Кирило знов біля дуба. Він мав при собі здоровий кусень свого чорного хліба, та одну книжечку, яку мав дома: Кобзаря Тараса Шевченка. Він пустився їти на північ. Вкоротці виринуло перед ним чор-

не горло бездонної пропасти. Кирило перехрестився і скочив. Коли очунав, лежав на дні пропасти. Довкола було темно і холодно. У воздусі стояв такий вонючий сопух, що Кирило дусився і голова крутилася йому. Він устав поволи і навмання посунувся вперед. Під ногами ворухилося щось м'яке й холодне. Се були великі ропухи, п'явки та косматі павуки та від Кобзаря йшло так пронизливе сяйво, що всі погані животики наче осліплені відступали і крилися в щілинах. Так дійшов він до краю пропасти. Там посеред

каміння, обліпленого снігом, дрімала великанська медведь. Кирило хотів нишком обійти його. Та звір збудився, заревів і вдарив Кирила так сильно, що він аж захитався; однак се тривало лиш одну хвилину. Кирило зібрав усі сили та кинувся на медведя. Почалася страшна боротьба. Сонний медведь ревів та драпав Кирила, а хлопець старався відтягнути медведя від отвору печери. Кобзар сліпив медведя та освічував дорогу Кирилові. Серед боротьби випав йому хліб із торбини. Лакомий медведь кинувся на нього, та почав жадно ковтати. Кирило зручно обійшов його та ще лиш один ступінь ділив його від темного входу. В сю хвилину вдарив дзвін, година чарів минула і Кирило блідий, облитий погом збудився на мураві, в тіні зеленого дуба.

(Конець буде).

Так смійтеся!...

О, де набрати слів? Де виразів найти
Для мук, що душу всю шматують,
Коли я подивлюсь, як люті кати
У нашій хаті бенкетують?

Що дня те бачити! І очі ще мої
Не вийшли разом із сльозами?
І не згоріли ще від сорому в огні
Уста, закуті кайданами?

Який же сором нам! Так смійтеся-ж із нас
Ви, горді волею народи:
Се перед вами ті, що в божевільний час
Самі відкинулись свободи.

В. Самійленко.

М. Підгірянка.

Дівчаткам угорської України.

То не квітка змерехтіла
На всі сади,
То лем'я наша Ганусенька
До школи іде.

Сорочечка як лелія,
Хустина як мак,
Позирайте²⁾, дівчатонька,
І ви ходіть так!

Село Зарічів над р. Ужом, 8. X, 1920.

(З читанки Б. З.)

¹⁾ лиш. ²⁾ глядіть.

Володимир Іренко.

„Градоначальник“ міста Бару.

Послухайте, оповім вам насамперед, як повстало моє оповідане про градоначальника міста Бару. У мене в дома є маленька Буся. Має кучеряве, коротко обтяте ясне волосє (тепер усі дівчатка любують ся в такім волосю) і що важнійше — ходить до гімназії. Називаєть ся вона вправді Мілюня, але так якось назвали її „Буся“. Нехай і в мене буде „Буся“. Дивлюсь раз — пише вона до Світика. Попросив я її поспитати Світика про Богданка. (Він дописує до Світика). Вона вволила мою волю, а ще до того написала Світикові про мене, що оповідаю їй гарні річі з побуту на Україні, а найгарнійше про веселого цапа, градоначальника міста Бару. А „Світик“ бачите — про Вас, читачі, дбає, тай зараз просить у „перепищі редакції“: Напишіть і нам про нього.

Ось і починаю оповідане. Було так: Пізною осінню 1919 р. команда етапу галицьких військ переносила ся з міста Жмеринки до міста Бару. Я був тоді виздоровцем і мене приділили до заплія. Поїхав туди й я. З гори побачили ми Бар. Кілька веж, широке місто. Поволи битюю дорогою їдуть наші вози. Доїхали. В місті метушня.

Мешканці, переважно Жиди, вибігають напроти нас із довірем. Ось ми вже і в місті на базарі. Там іще більший здвиг. Дивлюсь, по середині стоїть великий, бородатий цап. Довкола нього тьма дітей. Цап киває до нас привітно бородою, витає нас. Розвеселились наші стрільці таким привітом.

Один візник, що йшов піхотою попри коні, подрочив ся з ним батою. Цап обурений таким легковаженем, кидаєть ся прожогом на нього. Візник серед загального сміху втікає засоромлений на віз. Так познайомив ся я з цікавим цапом. Потім довідав ся про нього таке: Зовуть його в Барі „Градоначальником“. Він, яка влада не приходить до Бару, кожду виходить витати. Всі мешканці, бувало, перед ріжними військами поховують ся по домах, пивницях, полях, один цап без тревоги виходить дивити ся, хто прибуває до його столиці. Він сам незалежний. Ніякої влади не узнає. Відкиж його рід? У Жидів є переконане, що первенці всякого рода належать до Бога. Не вільно убивати їх, користувати ся ними. Таким первенцем є і наш градоначальник. Кажуть, йому вже понад трицять літ. Ніхто ним не опікуєть ся, ходить, куди сам хоче, ночує, де може, зимує, як знає. Про поживу зимою чи літом сам дбає. З повагою заходить від часу до часу в відвідини до міста. Особливо як дядьки їдуть ся на торг до міста, вискакує на віз погодувати ся, чим Бог післав. Знає він людий і одних любить, других не любить. За кривду і зневагу мстить ся. Горетим було, котрі не зеднали собі ласки його ви-

сокости. Кожного такого він бив рогами, гнав по місті. Ось так і нас, Галичан, одних любив, а других ні. А вже найбільше горе від нього було нашим Галичанкам. Утікали вони перед ним, утікали! (Як не вірите, поспитайте тих, що вернули звідти). Правдиве нешасте за всіх вже мала Дуся. (Однак не подумайте, що моя Буся). І велика була і мила, з рожевим личком мов калина і вчена, бо в цвікері ходила, а не могла зеднати собі ласки градоначальника. Нападав на неї найбільше як ішла до харчівні на обід, подумайте, що за сприт. От і стало, що часто мусів я підпроваджувати її до харчівні. Біда, кажу вам, тай годі. Привиджували ся їй цапи, страшні потвори — в день, снили ся бородаті в ночі. Де побачила з далека яке сотворіне, біліла зі страху, тратила апетит.....

Зимою увійшли до міста денікінські патролі. Тоді я побачив знов таке: Були пусті улиці. Наш градоначальник стояв на своїм місці і дивив ся на все. Один зі старшин денікінських зліз із коня та розглядав ся. Цап градоначальник, котрому видко не подобали ся нові гості, кинув ся між коні. Вони переполохані розскочили ся, остав сам старшина та й сей не додержав місця. Сього ніколи не забуду!

І потім нераз бачив я ще його. Окружений юрбою дівтори зі сміхом і окликами робив перегляд свого міста. До дітей був дуже ласкавий. Нераз, коли виходили ми на прохід, пізнавали нюхом, чи його високість проходить ся. На цілий базар біла від нього питома вонь. Довго він так ходив то в товаристві кіз, то дітей, а найчастійше сам. Нераз стрічав я його на далеких проходах самого, як стояв задивлений в даль. Часом по привитанню відпроваджував мене до міста. Аж вийшов страшний приказ: Наша команда міста, з санітарної причини, приказала осібним оповіщенням позамикати всіх чотириножних мешканців міста Бару. Наказ ч. 3 розліпили по мурах. У нім було ще поміщено: Всі зловлені звірята підуть до лічниці на мясо. Нашого градоначальника ніхто не замикав, бо не було кому. Бо і хтож би поважив ся таку повагу замикати? Він знов здаєть ся не вмів читати, а зрештою був самостійний. Не узнавав нічиїх приказів.

Стало ся тоді: Зловили градоначальника і замкнули. Не знаю, що стало ся з ним далі. В тім часі я виїхав з Бару. Казали одні, що вбили, та потім довідав ся я, що таки пустили його. А зрештою спитайтесь або команданта міста Бару, — він тепер в Одесі, або Дусі. Дуся тепер у Києві.

Лука, 26 вересня, 1920 р.

Велику радість для дітей справить

„ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА“

Замовлення слати: ВИДАВНИЦТВО „СВІТ ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморовича, ч. 3.

чудова казочка Оскара Уайльда (в перекладі, з 15 образками, і портретом автора). Книжечка ся творить перший випуск Діткої Бібліотеки „Світа Дитини“.

Ціна одного примірника 10 марок.

З. й Г. Пісечки у Стефкові. Ваш листик справив „Світовик“ неабияку радість і він уже з гори Вам приобіщує, що і до Перемишля буде загощувати. Незмірно радіє „Світик“ сим, що Ви читаєте його іншим дітям, які на жаль не можуть для себе його передплачувати. Тим сповняєте Ви дуже велику задачу і як знайдуться в кождім селі такі дві дівчинки, що будуть поступати, як Ви, то „Світик“ дуже гарно сповнить своє післанництво.

Адр. Горницький в Яворові. Семе число „Світика“ вложи у широку опаску, наліпи марочку за 25 фен. і пришли нам. Згадані оповідання пришли. Як будуть для нас придатні, то надрукуємо. Книжечки, про які питаєш, коштують по 10 марок.

Галися Гела в Лавовій. Твоя рада і проєкт дуже гарні, але їх тепер не можна здійснити. Така окладинка, яку пропонуєш, коштувала би около 150 марок. Отже хто купив би її? Може кільканайцять осіб! Річник „Світика“ буде мати 28 чисел, а останнє (28 число) вийде 15 грудня с. р. Видавництво велить опрацювати около 150 комплетів „Світика“ у такі окладки, які Ти пропонуєш і буде їх продавати окремо. Яка буде ціна такого опрацьованого річника, годі тепер сказати.

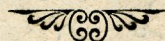
І. й М. Котиси в Подільцях. Ваш приятель „Світик“ радіє Вашою радістю, що Ваш дорогий Татусь вертає з неволі в Нікольську на Сибірі. Ви, мої Дорогі Приятелі, можете собі сказати, що велике щастє завитає до Вас у сій хвилі, як на порозі хати побачите дороге лице Свого Батенька, що перетерпів стілько горя за се, щоб Вам красше в будуччині жило ся. Многим діточкам не прийде ся зазнати хвилини сього щастя, хвилини такої радості, як Ваша. Вони ніколи вже не побачуть сих, що послідним поділуєм прощали їх на віки, відходячи туди, де взивав їх клич: „Війна“. Отже „Світик“ радіє Вашою радістю, а терпить і жалко співчує з тисячами тих інших.

М. Охримовичівна в Корчині. Кажеш, люба Приятелько, що не маєш про що писати. Багато можна писати і то навіть дуже багато. Отвори тільки добре свої оченятка тай уважно подиви ся ними докруг себе! Зайди у тії хати, де на подвір'ю побачиш „чужих“ людей, глянь пильно у зажурені лица сих, що тяжким кроком йдуть із села тай може в останнє кидають сціпенілим зором прощанє своїм найблизшим... У вечері надстав пильно своє ушко тай вслухай ся в тихий шепіт смерекового бору. А все, що побачиш і що почуєш, опиши так, як серденько Тобі скаже; тоді дізнаєш ся, про що маєш до „Світика“ писати. Не забудь, Марійко!

Віруся Шалаута в Заландві. Бажані числа вислали ми Тобі ще 15 жовтня, чи дійшли? „Світик“ думав не раз і не два про всіх своїх ширеньких друзяків, з якими розлучила його воєнна хуртовина. Тепер він радіє, що всі його приятелі щасливо перебули „власть тьми“ і знов навязують зі своїм старим приятелем сердешні зносини.

„Український Клуб“ у Харбінї (Китайська республіка — провінція Манджурія): Дорогі Земляки! Ваше письмо з 22 серпня с. р. напіло до нас 20 жовтня. Зробило воно неабияку дорогу, бо йшло через Сан-Франціско, Нью-Йорк,

Гданськ, Варшаву до Львова і справило нам велику радість, що маленький „Світик“ найшов собі право громадянства так далеко від рідної землиці. Ми з усеї душі будемо старати ся допомогти Вам у Вашій просвітній роботі. Ваш лист передали ми до відома усім українським просвітним інституціям у Львові і сподіємо ся, що вони не відкажуть для так важної справи своєї помочі. Ми зі своєї сторони посилаємо Вам комплет „Світа Дитини“ тай кільканайцять зразкових примірників до роздачі поміж українську дітвору на Далекому Сході. Від тепер висилати мемо „Світик“ постійно у більшій кількості, щоби тим способом утворити міст духової сполуки між українськими дітьми Західної України й діточками країни Сходячого Сонця, що як прегарні цвіти хрезантему звертають свої головки до Сонця рідного слова, до української книжки.

Сумна згадка.

Дня 22 жовтня с. р. померла Даруся Левицька, учениця II класи народної школи ім. Б. Грінченка у Львові, найдорожша донечка Всеволода й Ольги Левицьких із Красною коло Петранки. Бл. п. Даруся була одною з перших передплатниць нашої газетки. У Ній тратить „Світик“ свою сердечну приятельку, яка своїми листочками справляла йому радість і втіху. Нині вона вже у красшому світі там, де не летіть кров, де не чути грізного брязкоту оружя. Її непорочна й чиста як хрусталь душа станула перед тронем Всевишнього і співає у гурті Херувимів сумну пісню про се, що на Україні діється. І слухає Предвічний Отець Світа сю скаргу болю, якою перед Ним непорочне Дитя заступає ся за свій бездольний народ. На небосклоні над Україною мерехтять нові зіроньки. Се сльози української дитини, що у Царя небес благає щастя для своїх родичів і красшої долі для Рідного Краю.

Виказ жертв, що зложили читачі „Світа Дитини“

(в марках).

На воєнні сироти: Володимир Левицький замість цвітів на домовину Своєї Дорогої Сестрички бл. п. Дарусі 200 М.

Разом зібрано доси: 814 Мк. 40 ф.

На пресовий фонд „Світа Дитини“: о. Федорович Карло 60, Раковський Мирослав 20 (10 зі збірки, а 10 як оплата за випозичене книжок), Шпундерівна Олена 8'60, Др. Володимир Целевич 26, Дзюно Островський 10, Е. й В. Дикі 5.

Разом зібрано доси: 2578 Мк. 80 ф.

Передплата на рік 1920 місячно:

14 марок, 2 франки, 1/2 доляра, 2 ліри, 2 шілінґи, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: :: Поодинокє число коштує 7 марок. :: :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часопису та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморовича, ч. 3.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В МІСЯЦІ, КОЖДОГО 1-ОГО І 15-ОГО.

Сніжинки.

Білесенькі сніжиночки,
Вродились ми з води,
Легенькі як пушиночки,
Спустили ся сюди.

Ми хмарою носили ся
Від по́диху зими
І весело крутили ся
Метелицею ми.

Тепер ми хочем спатоньки
Як дітоньки малі,
І лине́мо до маті́нки,
До любо́ї землі.

Але вітрець буйнесенький
Жене та крутить нас...
Не дми, не дми, дурнесенький,
Бо вже нам спати час!

Матуся наша рідная
Холодна і суха,
Бо дуже змерзла, бідная,
Вона без кожуха.

Ото-ж її нагріємо,
Устелемо сніжком,
Мов ковдрою накриємо
Легесеньким пушком.

Нехай зимою злючою
Вона спочине в сні,
Щоб зеленю пахучою
Прибратись на весні.

Щоб з ниви колосистої
Був добрий урожай,
Щоб долі промінистої
Зазнав наш рідний край.

Микола Вороний.

Сон Федька.

(Оповіданє нагороджене другою премією на конкурсі „Світа Дитини“.)

Відколи замкнули в селі школу, Федько ходить мов не свій. Одну зиму всего вчив ся в школі та так йому ся наука подобала ся, що ніяк не годен без неї жити. Читати знає вже на кожній книжці, тай перепише все з неї. Правда лист, що писав до татуня, як вони ще в Німеччині в полоні були, не дуже йому вдав ся, пан учитель казали писати другий, поправляли, та самі писали адресу, якої вже Федько второпати не міг. Але коби так іще хоч одну зиму повчити ся, тоді вже Федько не один лист, тай ще без похибки написав би. А тут на нещастє нема в кого і про одну букву розпитати. Пан учитель були військові й разом з австрійським військом покинули Волинь та там мабуть рідну Галичину боронять перед ворогом; коби хоч яка вісточка від них була, тодіб то зрадїв Федько! Він так полюбив того молоденького пана учителя, що гарних пісень, віршів та казок їх повиучував!

Такі думки снували ся по голові дванадцятьлітнього Федька та не давали спокою, а навіть відбирали охоту до забави з товаришами. — Якось то одного разу забіг до ровесника Миколи, щоби з ним прочитати дещо з букваря та нагадати вірші, аж тут старший брат Миколи каже: „От учера іду містом та стрічаю малих школярів. Питаю, до якої се школи ви ходите? — Та до української — кажуть діти. — Невже вона у вас не замкнена? — Ні, кажуть, у нас учительки, як учили давнїше, так і тепер учать. — Отсе думаю, коби так близше, то Микола і ти, Федьку, могли би дечого більше навчити ся, але куди! — Федько не дослухав бесіди Миколового брата, хопив за шапчину та прожогом вибіг із хати.

Не біг просто до дому, але окружив довкола село, розмірковуючи в розяреній головці, як то він буде переконувати маму й тата, що йому конечно вчити ся дальше треба, що він щоденно рано вставати ме разом із батьком, як іще зовсім темно, зість кілька картофель зі солею, що собі з вечері лишить тай піде в школу, до міста. Дорогу він знає, хоч іще туди не ходив, але чув нераз, що вулицею від хреста простїсенько в місто. Він мусить іще сьогодні в вечер переконати родичів, а завтра рано в школу.

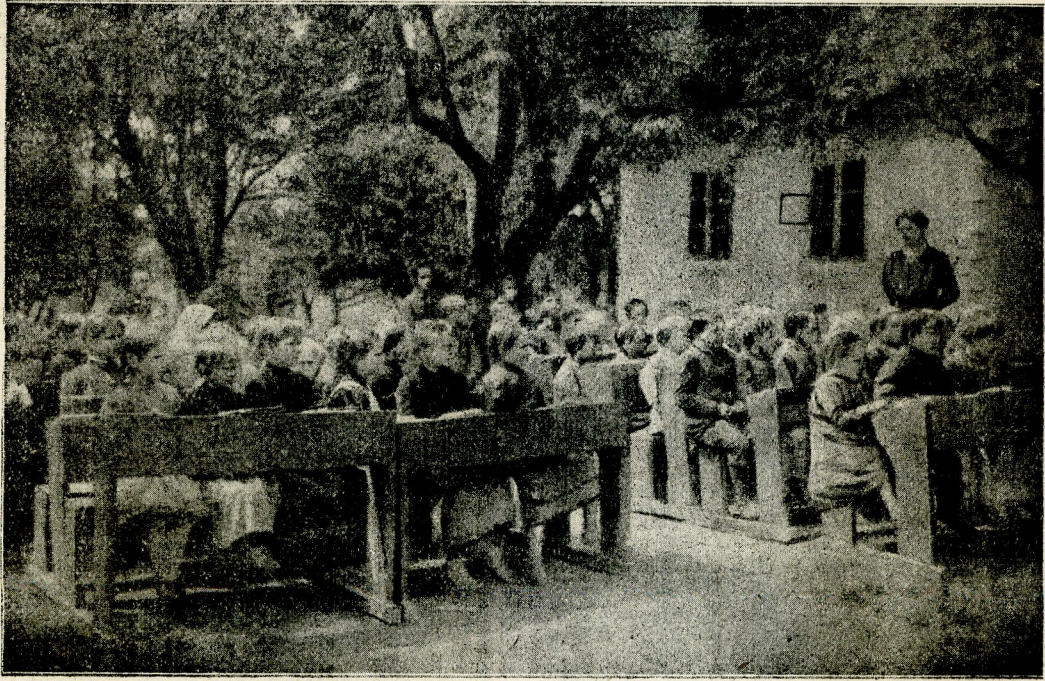
Як Федько ввійшов у хату, мати саме розпалювала в печі та не бачила, яким завзятем горіли його очі, як розсвітлило ся личко. Не втерпів довго та хоч бачив, що матері ніколи слухати його балачки, таки просто сказав: „Мамо, я завтра рано мушу йти до міста та записати ся в школу“. А коли побачив, як мати здивовано-

недовірливо поглянула, вже крізь сльози кінчив: „Там діти вчать ся писати, читати, вірші говорять і я так само хочу вчити ся“. — Дальше вже не міг Федько виводити причин, для яких хоче в школу, лише розплакав ся на цілу хату, що й мала Ганька в колисці розбудила ся та прилучила ся своїм жалібним голосочком, немов просячи за Федьком, щоб його пустили в школу.

Мати стояла безрадна та не знала, як відвести сина від його наміру. Такий шмат дороги міряти малими ногами щоденно та ще у зимі, коли навіть у нього чобіт добрих нема! Але щож говорити тому впертому хлопцеві? Нехай но батько прийде, може його якось утихомирить! Вона бачить, як Федько рветь ся до книжки, та рада би з цілої душі видіти його школярем, але щож, як годі — так годі!

Але й слова батька не помагали. Федько крізь плач заодно повторяв: „Мушу — мушу“, і на другий день рано рішучо сказав, що іде в школу. — Нехай раз піде, подумали родичі, ноги заболять, то другий раз відхочеть ся.

Вже добре з полудня вернув Федько в хату з розсміяним, щасливим лицем та новою книжкою і зшитком під пахою. Зараз таки став розказувати, як скоро зайшов у місто, от так неначе трохи дальше, як до дядька Івана, та зараз при вході в місто стрінув школярів, що з книжечками спішили до школи. Приступити до них не мав смілости, кілька разів підходив до одного невеличкого школярика, та серце починало йому так бити ся, що не годен був і слова промовити. Ішов собі так за ними, аж зайшов перед великий дім із ганком, а вже в середині в нїм гуділо, як в улюю. — Тут мусів рішити ся, бо так спокійно стояти не дали йому мійські школярики. Вони стали цікаво приглядати ся йому та питати, звідкіля та чого прийшов. Федько помалу розбалакав ся, діти затагнули його в клясу та посадили в лавку, а самі розмірковали, що він буде в 2-гій клясі, бо азбуку вже знає, але німецького ще не вчив ся. — Дожидали всі пані учительки, а Федько тимчасом став розглядати простору кімнату. В такій великій хаті він іще ніколи не був, а що тут картин усяких! Не передній стіні портрет Шевченка, про котрого вже від пана учителя чув, на інших стінах усякі звірі, цвіти, а найблизше нього такий хороший образ, що і в церкві такого не бачив. Багацько там людей, чудно повбраних, а по середині такий гарний козак та на такому хорошому білому коні, що і в офіцирів таких не бачив. Дальше ще козаки та всі на гарних конях, але вже не таких, а тут пан-отці

з хрестами повиходили та щось говорять гордому козакови. Коби то хто розказав йому, що се за картина така! Аж тут дивний рух перервав роздумування Федька. Почув дзвінок, діти всі встали, учителька ввійшла в класу. Зараз по молитві діти не втерпіли та представили нового товариша. Учителька про все розпитала хлопчину та з приємним здивованем приглядала ся рішучому виразови його лиця, коли обіцявав, що „непримінно“ кожного дня буде в школі. — Мати слухаючи оповідання сінка, здвигала раменами, усміхала ся, то знов важко зітхала, думаючи, як тяжко приходить ся її дитині здобувати знанс. — Від того часу став Федько щоденним учеником у мійській школі.

Так гарно слухати, як пані учителька що розказує! Тоді Федько так слухає, що чує бите свого серденька, а вже дуже стає лихий, коли котрий товариш, чи товаришка чим небудь перебивають. Та нині він уже слухає так уважно, як ніколи, бо пані учителька розказує саме про ту картину, що біля нього висить та що від першого дня так його заняла. Ще більше тішить ся Федько оповіданєм учительки тому, що сам дав до сього причину. З власної пильности вивчив із Кобзаря „Розриту могилу“ та при словах „Ой Богдане, Богданочку, якби була знала...“ запитала пані учителька, про якого се Богдана говорить поет. Федько не знав, а пані учителька стала розказувати. Федько довідав ся, що образ представляє вїзд Богдана Хмельницького в Київ. Давно се було, розказувала учителька, вже майже

300 літ, як жив на Україні Богдан Хмельницький. Дуже погано жило ся українському народови, скрізь ворожа шляхта, себто пани, утискали наш нарід, продавали та робили ним немов скотиною. Нарід зносив гнет та мовчав, бо нікому було за ним постояти. Дивив ся на се і Хмельницький Богдан, що жив у своїм хуторі в Суботові та затискав безсильно п'ястуки, бо й сам не знав, як узяти ся до сильного ворога. Аж тут зайшла подія, що після неї Богдан не втерпів, хватив за оруже. Се польський шляхтич, сусід, напав на двір Хмельницького підчас його неприсутности, все спалив, знищив, а 10-літнього сінка казав так побити, що сей від побоїв помер. Хмельницький, коли вернув додому і те все побачив, закипів гнівом, забажав покарати ворога не лише за себе, а й за весь народ. Подумав собі: „Єсть же у нас козаки січові на Дніпрових порогах, піду до них, промовлю, нехай ідуть ратувати рідню та бити ворога“. Так і зробив. Козацтво все як один муж повстало і окликнуло Богдана своїм гетьманом-батьком, що має вести його на велике діло.

От і побили козаки ворога. Вся Україна аж відітхнула свободнійше, а Богдан зі своїми козаками вернув до Києва, де всі мешканці вийшли радісно витати гетьмана й козаків, як се бачите на сім образі. — Ось що воно за картина! — думає собі Федько; — не даром я зразу так нею заняв ся та став іще пильнійше приглядати ся славному гетьманови.

(Кінець буде).

Казка про княжну в тюрмі.

(З образками Ю. Панкевича).

(Докінчене).

Прибитий та знеохочений вернув Кирило до дому. Він бачив, що не перемогти йому чорних духів звичайними способами! Не кажучи ні слова, пішов до возівні, забрав леміш і рало та поніс до коваля. Тут казав перекувати їх на зброю. З панцирем та шаблею вибрався третьої ночі до печери медведя.

Медвідь був недужий. Він так об'ївся хлібом Кирила, що старий його жолудок не міг

наче плач мільйонного народу. Він упав на оба коліна, та все ще сильно держав меч у руці. Нагло почув тихий плач-спів. Се нещасна княжна прислухувалася до нерівного бою, та в розпучі молила Всемогучого о поміч. Голос улюбленої княжни додав сил Кирилові. Він стиснув рукоять шаблі, підніс і — вимірив... У сю хвилю гриф проймаючи закравав і опустив крила. Гострий меч попав йому в груди, з клюва пустилася

стравити чужої праці. Він висолопив язик і важко стогнав. Кирило присвічував собі дорогу Кобзарем та кинувся з мечем на медведя. Медвідь заревів, що аж земля задрожала і піднісся на задніх лапах. Кирило вимірив мечем і відрубав медведеві одну лапу. За хвилю вже й друга лапа покотилася під скелю. Медвідь кинувся в бік. Перед Кирилом відкрився вхід до печери княжни, та в сю хвилю сталося щось несподіване. Тихим, зрадливим летом прибув медведеві на поміч кровожадний гриф. Злопотали крила — гриф спустився на груди Кирила і почав йому видзьобувати очі. Кирило почув, що кров заливає його лице. З грудий його добував ся клекіт,

йому кров і він швидко полетів до свого гнізда. Кирило піднісся і миттю скочив у сторону, звідки доносився спів увязненої. Скочив — і остовпів. Цілу печеру заливали струї блискучого сонця. Залізна клітка перемінилася в золотокований престол, а на ній сиділа, з диядемом на русавій головці його княжна. Вона встала, підійшла до Кирила, обняла його голову і своїм золотим волосем почала стирати кров із лица і рук хлопця. І диво! Рани гоїли ся, мов під впливом чародійного зілля, закровавлені очі стали знов видючі. — Кирило пірвав свою княжну на руки і поніс її на ясний, вольний світ!

Слава Я.

Марійка Підгірянна.

Пісня школярів

(На голос: „На вулиці дудка грає“.)

Як то срібно дзвінок грає,
Гей, як до школи нас скликає!

Пусті мене, моя мати,
Гей та у школу вандрувати.

Бо в тій школі як у раю,
Гей, сидять діти як цвіт в маю.

Сидять діти рядочками,
Гей, та з новими книжечками.

Числять, пишуть і читають,
Гей, ще й співаночки співають.

Дайже, Боже, добру долю,
Гей в нашу землю, в нашу школу!

Там підемо всі ся вчити,
Гей, бо вкраїнські всі ми діти!

(З рукописної Читанки Б. 3.)

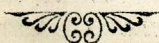
Д. Дідеро.¹⁾

Велика сила духа.

Про подію, яку хочу вам розповісти, довів ся я від одного місіонаря з Каєни²⁾, який був її наочним свідком.

Привезено кількох муринів, що були втікли від властителя і їх засуджено на смерть через повішене. А що не було ката, тож не можна було виконати засуду. Обіцяно отже жите тому, котрий з них згодить ся виконати езекуцію. Хто був би згодив ся се зробити, мусів бути останній шубравець. Тому жаден того предложення не приймив. Тоді оден кольоніст приказав одному зі своїх муринів вішати тамтих під загрозою, що сам буде повішений, коли приказу не виконає. Сей мурин попросив дозволу піти на хвильку до своєї хати, мовляв, щоби приготувити ся до виконання одержаного приказу. Пішов, схопив сокиру, відрубав собі руку, вернув назад і показуючи свому панови відтате рамя, з якого спливала ще кров, сказав: „Тепер кажи мені вішати моїх товаришів.“

¹⁾ Діоніз Дідеро був один із найславніших письменників французьких у XVIII століттю. Він видав на спілку з ученим Даламбером велику енциклопедію і тому названо його енциклопедистом.

²⁾ Сауенне — столиця французької Гуяни в полудневій Америці; с се нездорова, малярічна країна, куди висилають усяких злочинців.

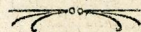
Так смійте ся!

II.

Так, смійте ся тепер! Але вже близько дні,
Що оживе наш люд забутий,
І ті, що слухають від нас самі пісні,
Почують голос ще нечутий.
І правди світ ясний, якого не було,
Здивована земля побачить,
І світом тим новим, гнобителям за зло
Народ великий наш віддячить.

В. Самійленко.

Страх.

Якийсь їздець їхав із Бейрута до Дамаска¹⁾. На своїй дорозі побачив стару жінку з поморщеним лицем, у лахах, котра сиділа у стіп пальми і плакала. Вона говорила дрозжачим голосом: „Хто попровадить мене до Дамаска?“ — Молодий чоловік задержав ся, оглянув нещасну і зворушений її нуждою посадив її по заду себе на коня, щоб завезти аж до міста. Вони поїхали.

Підчас дороги запитав чоловік: „Що ти робиш? Як називаєш ся, ти, що так нужденно виглядаєш, з очима палаючими від горячки?“

— Приятелю, — відповіла стара жінка, — я Чорна Чума.

Їздець задрожав зі страху і хотів скинути її з коня.

— На дармо! — промовила вона, — я і без твоєї помочи прийду до Дамаска. Зрештою не зроблю тобі нічого злого. А навіть за твоє добре серце готова я сповнити якесь твоє бажанє.

— Нехай буде! — відповів він, — я повезу тебе аж до міста, але ти не відбереш там нікому житя.

— Се неможливо, скажи однак мені, як хочеш, кільком особам маю заподіяти смерть.

— Нехай буде! Шістьдесятьом.

— Шістьдесятьом?... Згода.

— Однак, — додав їздець, — яким способом покараю тебе, коли не додержиш своєї обіцянки?

— Найдеш мене вечером за великою мошеєю²⁾ і забеш мене.

— Памятайже.

Прибувши до ціли подорожі чоловік удав ся за своїми справами. На другий день вмерло в Дамаску п'ятнадцять осіб; на наступаючий день похоронено тридцять; третього дня згинуло шістьдесять.

Нікчемна! Подорожний побіг за мошею, найшов там стару жінку. „Отсе ти так додержуєш своєї обіцянки?“ — скрикнув він.

— Ти не можеш зробити мені жадного закиду, відповіла вона лагідним голосом, я додержала те, що обіцяла; першого дня я заподіяла смерть п'ятнадцятьом особам, другого двайцятьом, третього двайцятьп'ятьом.

— Але інші, нужденнице!

— Інші? Вони всі повмирали зі страху!

(Арабське оповіданє.)

¹⁾ Оба міста в Сирії. ²⁾ Музулманська церква.

ПЕРШІ ПРОБИ МОЛОДИХ АВТОРІВ.

:: :: :: :: (У сій частині часопису містимо перші праці наших читачів.) :: :: :: ::

Як приходить „Світик“ на село.

Ось послушайте, любі читачі, як наш Світик приходить на село. Не знаю, чи всюди так, але я оповім, як у нас. Ми живемо в вічному ожиданню. Очікуємо першого, очікуємо п'ятнадцятого, — а властиво чекаємо шестого і двайцятого, бо аж тоді Світик до нас приходить. Мандрує він зі Львова кілька днів, а часом і довше в дорозі бариться. Не знаю чому, чи може оглядає які місцевості, чи може не має доброї „перепустки“, та не може свobodно їхати? Коли надійде сей день, що ми сподіваємося приходу Світика, то мусить іти післанець на пошту до сусіднього села. По трох годинах сподіваємося повороту післанця, та нетерпеливо виглядаємо, чи не забіліє на горбочку його постать. Ось уже видно! Біжимо напроти, щоби скорше дістати Світик у руки. Обступаємо післанця докола, та нетерпеливо придивляємося „почті“. Ось є газетка.

Кожде хоче собі взяти. Наперед приглядаємося всі разом на переписку, загадки і розвязки, та кинемо оком на перші сторінки. Потім, коли вже споважніємо, беремося до читання всі разом, опісля кожде окремо і знов разом, а в кінці ще кожде має там щось переглянути. Опісля пишемо розвязки і листик до Світика.

І так минає кільканайцять днів, аж знов Світик приходить.

Буває одначе й сумний прихід Світика, а се тоді, коли ми біжимо напроти Світика, а його нема. І ждемо другого і третього дня, а Світик не приходить. О, се нас дуже смутить. Однак се рідко буває.

Найбільший одначе смуток був для нас тоді, коли то Світик зовсім був не вийшов — і то тому, що його читачі не зложили йому грошиків на черевички, та не мав у чім іти. Але се певно більше не буде, бо ми вже знаємо, як се немило нам — читачам і Світикови.

Для того стараємося тепер іще більше, щоби всякими датками запевнити бутє нашого „Світика“ та щоби він був щораз гарнійший, бож він дає нам розривку і учить нас Україну любити.

Верховинець із Ластівки.

Вчім ся!...

Вчім ся, діти, вчім ся,
Наука частина побіди, нею
І борім ся!...
Вчім ся, діти, вчім ся,
Станьмо в згоді під одним прапором,
Помирім ся!...
Вчім ся, діти, вчім ся,
І як діти одної неньки
Любім ся!...

О. і О. Ниткевичівні.

Як малпа господарила.

Коли звірі, по вигнанню перших людей з раю, не мали господаря, вибрали ся кровожадні хижаки як: лев, тигр, вовк і багато інших у лісі на пуші й жили з грабунку та убійства. Полохливі звірі, як: олень, серна, заяць, порозбігали ся, але лагідні, як: віл, вівця, кінь, пес, схотіли знову мати пана, щоби він доставляв їм у зимі поживу та щоби дав їм теплу стайню. Незадовго скликали раду і обібрали малпу за пана тому, що вона була до нього найподібнійша і найлегше могла навчити ся від Адама будувати хату, управляти рілю, варити страву та виховувати дітий. На сі чотири річи дали їй звірі чотири тижні часу. Незадовго сиділа малпа на яблінці, щоби бачити, як буде Адам будувати хату. Не досиділа до кінця і побігла до звірів, кличучи: „Ходіть!“

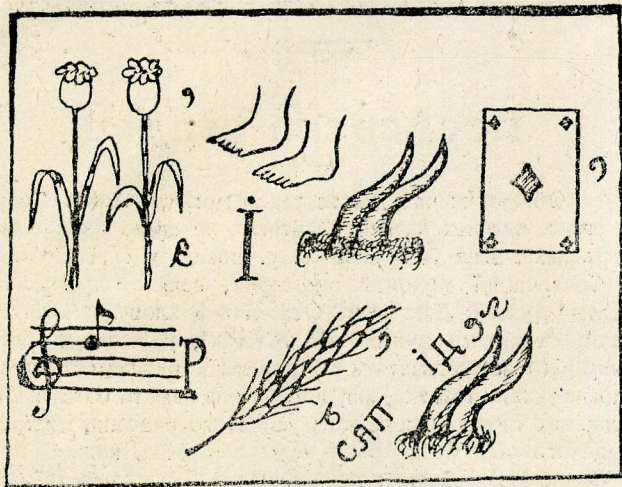
Коли звірі посходили ся, взяла вона дручок і почала ним бити зі всіх сторін по деревах. Звірі насміяли ся до схочу і поросходили ся. Другого тижня сиділа малпа на своїй яблінці і дивила ся, як буде чоловік копати і сіяти. Вона бачила як чоловік пхав у землю якийсь патик на кінці з зелізом, потім витягав, однак яка з того користь, вона не знала. Вона бачила ще, як чоловік сипав із мішка якийсь дрібний мягкий пісок. Вона забрала мішок і рискаль та побігла до звірів. Коли зійшли ся вже всі звірі, взяла рискаль і почала копати. Та се не було так легко; малпа узяла рискаль вістрем, притиснула, і кров потекла з пораненої руки. „Копати ще нічого“, — сказала вона — „сіяти се штука!“ і наповнивши мішок піском, почала кидати звірам просто в очи.

Іншим разом учила ся малпа варити страви. Прийшовши, казала назбирати сухого ріща, застромила обік дві палки і запалила. На палки настромила листок зі салати, насинала туди буряну й води. Декотрим звірам текла вже слина на язык, бо прочували щось добре. Але листок прірвав ся, а бурян і вода загасили огонь. — На кінець прийшла черга найтяжшої штуки. Побачивши, як робить ся колиска, забрала сукно і пішла до звірів. Тепер було їх багато більше, бо звірі поприводили свої діти. Малпа завинула в сукно кілька поросят, завязала шнуром та привязала до дерева. Потім почала тручати ногою. Шнурок урвав ся і поросята позабивали ся. Звірі прогнали малпу, та вона й тепер іще хоче, щоби звірі вибрали її за господаря.

М. П.

Ребус ч. 17.

(Уложив Пусько Думін.)

Загадки і шаради.

Складова загадка.

(Уложила М. З.)

Різ, рок, кань, гва, гіт, па, ро, го, ре, ев, вір, а, зя, тму, от, дво, то, ко, ро, кон, тин, ка, до.

З порозкиданих складів, зложити слова, яких значіне таке:

1. Голосний сміх. 2. Часть світа. 3. Політична умова. 4. Найвисший верх в Андах. 5. Місто на Україні. 6. Столиця Половців. 7. Княжий прислужник на давній Руси. 8. Наймилийше свято.

Букви початкові і кінцеві, читані з гори в долину, дадуть звісну кождому читачеві „Світика“ особу.

□ □ □

Фігуральна загадка.

(Уложив Т. Фенчинський.)

+	1. Співзвук.
— + —	2. Лісова птиця.
— — + — —	3. Робітник при сії.
— — — + — — —	4. Підземне звірятко.
— — — + — — —	5. Пожиточна комаха.
— + —	6. Інакше „злови“.
+	7. Самозвук.
— + —	8. Рід пуги.
— — + — —	9. Домашнє звірятко.
— — — + — — —	10. Здрібніле імя.

Букви, що стануть на місци хрестиків, мають дати назвиско українського історика. Скажіть, що він написав!

□ □ □

Льогогриф.

(Подає Е. Б.)

- З буквою **в** то чеснота Божа;
- З буквою **л** то арфа гожа;
- З буквою **м** то перпендікель;
- З буквою **ф** то вегікель.

□ □ □

Шарада.

(Уложив Пусько Дуб.)

Перше з другим бачиш всюди
На деревах у саді,
Самих третих знайдеш повно
У друкарни на складі.
Цілостю з страхом горя,
Переїдеш усі моря.

□ □ □

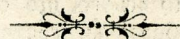
Загадка зі слів двоякого значіння.

(Уложили Юрко і Олеся Артимовичи.)

1. Латинська назва совершенства і найпопулярніша фабрика радирок.
2. Назва групи звізд, або предмету уживаного до їзди кінями.
3. Назвиско отамана українських повстанців або доброго духа.
4. Жіноче імя, або одна із трох божих чеснот.
5. Назва одної з планет, або трицяти днів у році.
6. Назва кімнатного цвіту і імя товариша Мойсея.
7. Назва пастівної рослини, або приладу до гризенья поживи в устній ямі.
8. Назва зілля і псевдонім молодого українського літерата, що вмер 1919 р. на Україні.
9. Назва гуцульської ріки і патики.
10. Назва церковної книги і одного з дванайцяти дружинників Ісуса Христа.

Ряд початкових букв має дати імя і назвиско гетьмана України, що перший зміряв до відокремлення України від Москви.

За влучні розвязки призначено до вильосованя отсі премії: „Записки школяра“, „Подорож Гулівера“ і „Сара Кру“.

Розвязки

загадок із 24 числа „Світа Дитини“

і вислід льосованя:

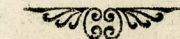
1. Ребус ч. 15: Десять рази мір, раз втни.
2. Орнаментальна загадка: Синьожовта.
3. Фігуральна загадка: Вільна Україна.
4. Загадка: Папірос.
5. Шаховий король: Раз добром налите серце в вік не прохолоне.
6. Географічні ломоголовки: а) Гора „Піп Іван“ у Карпатах. б) Гора „Парашка“ в Скільщині. в) Ріка і місто Стрий.

Влучні розвязки надіслали:

Р. Барияк, Я. й О. Багрії, Г. й М. Білинські, Е. Бровар, А. й О. Вербенці, Н. Думін, Н. Головацька, С., О. й Г. Гарабачі, Г. Геля, М. Греголинська, О. Манастирська, М. Попович, М. Печерський, О. й Л. Саноцькі, Ю. й Л. Сухі, Е. Стойкевич, Р. Тимчук, Т. Фенчинський.

Вислід льосованя премій:

Премії „Зоряний хлопчина“ виграли отсі читачі: Тарас Фенчинський в Бродах, Галя й Мірко Білинські в Ославах Білих; Оля Манастирська у Львові, яка відбере свою премію в Адміністрації „Світика“ — Ринок, 10, I пов.

Перепуска Редакції.

Маруся Пислярська в Перемишлі: Дуже интересно уложила граматичну ломоголовку. А чому не написала, які книжечки маєш у бібліотечці? Чи умієш совгати ся? „Світик“ любить дуже совгати ся, але не на запятках, тільки на совгах. Що порабляють Сотик, Брисько і Неро?

Марійка Греголінська в Перемишлі: Похибку на адресі справимо. Чи прочитала вже усю книжечку „Син України“? Чи показувала ти своїй Мурці і Більощі фотографії Бурця й Мурця у „Світику“? „Світик“ дуже рад почути голосочок та гру на фортеп'яні своєї любові приятельки.

Мизась Черкес у Гладні: Дуже нам прикро, що Твій опікун не хоче Тобі передплачувати газетки. Ми одначе не можемо нікому висилати її даром, бо не маємо на се ніяких фондів, ні підмог від держави, і удержуємо ся тільки з передплати. Газетку від 25 числа здержуємо, а за леглість у висоті 58 марок надішли переказом.

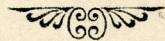
Івась Штокалко у Кальнім: Бракуючи числа ми вислали. Чи дійшла без пригоди до Тебе? За обіцяну збірку на пресовий фонд уже з гори дякуємо Тобі. Не забувай про свого приятеля. Небавом буде у „Світику“ гарний вершик про „Хлопчину і воробчика“.

Юрчик і Люба Суді в Любелі: Любі приятелі! З радістю читав „Світик“ Ваш листок і тішив ся, що Юресь уже здоровий і веселий. „Світик“ знає добре, який то рай був для всіх під большевицьким правлінням, а радше заливом. Нехай Вам здаєть ся, що се був поганий сон, який минув і не верне більше. Знимку використає „Світик“, але аж у новім річнику. Коли вона призначена до Альбому, то чому маємо її звертати? Чи одержали числа від 18 до 22?

„Оля — Катина“ і Ляля М. в Кракові. Дорогі Незнакомі! Написана Вами казочка „Заклята могила“ дуже „Світикови“ подобала ся. По відповіднім справленню появиться ся вона друком на сторінках газетки. Ваша праця „Світикови“ тим цінніша, що Ви як заточенці серед моря чужої мови, не забуваєте рідної мови, якої учила Вас Ваша Неня. Ваша любов до всього, що своє рідне, буде взірцем для других. Образочки сестрички Лялі дуже гарно подумані, одначе треба їх де неде поправити, бо деякі місця дуже темні так, що на кліші вийшли би невиразно. „Світик“ тішить ся, що зискав собі у Вас нові співробітниці і сподієть ся, що між ним і Вами заснуєть ся щира дружба. Праці над собою не закидайте, а пером старайте ся працювати зі здвоєною енергією.

Горас Фенчизький в Бродях: Твої розвязки добрі, однак замітка про слово „пін“ трошки нестійна. Слова сього уживаєть ся від давна. Уживали його літописці, уживали законодавці, уживав увесь нарід і передав його навіть у своїх піснях. Слово: „єрей“ церковне, а „ксьондз“ не наше. Отже назва гірського верха „Піп Іван“ як чудно виглядала би, наколиб названо його: „Ксьондз Іван“. Слово се в загадці не могло бути заступлене иншим, і тому не повинно бути обидливим для духовного стану.

Хто з Вас, Любі читачі, не складає „Світика“ в річник, то нехай пришле нам 7 (семере) число з 1 лютого с. р. а ми за се дамо Вам Шевченківське число „Світа“ або книжечку „Зоряний хлопчина“ або заплатимо 5 марок. Примірник мусить бути цілий і незнищений та не подертий.

Посмертна згадка.

Обильні жнива збирає тепер могучий Ангел Смерти. В рядах пильних читачів „Світика“ не стало знов одного серденька. Дня 26 жовтня с. р. помер у селі Поторици в Сокальщині молодий школяр, селянська дитина — **Дмитрунь Литвин**. Осмилітний хлопчина вичитував залюбки цілими днями свій „Світик“, умів кожду прочитану річ гарно розказати в гурті своїх шкільних товаришів, що не читали газетки, виголошував із памяти багато Шевченкових творів. Осередком усіх Його радощів і втіх молодечого віку була кожда нова книжечка, кождий новий образок. Нетерпливо дожидавав малий Дмитрунь тої хвилі, коли по скінченню сільської школи піде на дальшу науку до Сокаля, коли на ковнірці заясніє срібний пасок першоклясіста, а на шапочці мерехтіти ме велике українське „Г“. Не діждав однак сердега сеї хвилі радості у своєму житю. Видно, що Провидіне призначило малому Дмитруневи може значнійшу роллю в житю вічним, ніж мав стати тут на землі. Знає Предвічний Отець, що робить, бо совершенні є діла Його. Видно, що там високо важить ся може у тій хвилі доля нашого народа. Може для перехилена важки неправедних на сторону Добра — потреба цистих душ, непорочних сердець. І тому то певно страшна смерть косить живі цвітки Народа і несе їх праведні душі перед престол Найвисшого Суді.

Виказ жертв, що зложили читачі „Світа Дитини“ (в марках).

На фонд „Рідної Школи“: Стефанія Штелігова 40, Яр. Чума 660, Я. Смолинська 10, Дз. Островський 10, Т. Кульчицький 20.

Разом доси зібрано: **332 Мк 20 ф.**

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Нусько і Генчик Думіні (з нагоди іменин п. Редактора) 60, В. Сенківський 37, В. Петеш 5, А. Багрий 390, М. Штелігівна з Ряшева 10, Борис Левицький 20, Юрко Глум із Викторова 2580, Надя Головацька (за визичуване книжок) 50, О. й О. Ниткевичівні 16, Д. Гранковська 5 і кличе Мирона Вергуна, Дз. Островський 10, Т. Кульчицький 20, Т. Грицай 10, С. Чехутівна 10, К. й М. Гриневичі 10, Л. Гарасевич 6.

Разом доси зібрано: **2877 Мк 50 ф.**

Передплата на рік 1920 місячно:

14 марок, 2 франки, 1/2 доляра, 2 ліри, 2 шілінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: :: Поодинокое число коштує 7 марок. :: :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: **Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморевича, ч. 3.**

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

День 8 грудня.

В р. 1868 дня 8 грудня, себто 52 роки назад, відбули ся перші загальні збори нашого найдавнішого й найповажнішого Товариства, якому на ім'я „Просвіта“. Був се час, коли український народ Галичини ставив що-йно перші кроки в добуванню собі прав, волі й красної будучности. Постанова заснувати таке товариство, що ширило би між народом просвіту, науку й знане, вийшло з кругів молодіжи. Невеличке було зразу число членів. Але невиспущій праці малого гуртка удало ся приєднати що раз то більші круги. А вже в часах перед великою війною розросло ся товариство так, що числило велике число членів, поверх дві тисячі читалень і пустило між народ три мільйони книжечок різного змісту.

Тов. „Просвіта“ для українського народу се дальша школа житя. Воно поставило своїм завданем так провадити й виховувати народ, щоби кождий Українець і кожда Українка почували себе найвірнішими дітьми нашої вітчизни України. Завдане не легке; але при правдивій, жертвенній роботі можна його досягнути. В першій мірі потрібна поміч із боку українського загалу. Одні дають свою працю, другі дають засоби в грошах

на різні видавництва, на школи, які Товариство „Просвіта“ провадить. А провадить воно „Першу торговельну школу“ у Львові, і дві школи сільського господарства в Милованю й Угерцях Винявських.

Щоби цілому народови пригадувати на істноване товариства і взивати його до безнастанної помочі, впровадила „Просвіта“ ще перед війною гарний звичай святкування дня 8 грудня кожного року. В сім дни всюди уставала праця, люди сходили ся в своїх читальнях на наради, слухали промов, викладів, концертів і театральних вистав та збирали між собою жертви на цілі товариства і назвали сі жертви „почесним даром для „Просвіти“. Між жертвуючими були школи, бо й шкільна молодь збирала між собою скромні датки, аби їх переслати до тов. „Просвіти“ на її велику й так потрібну діяльність.

А яке нині може українська молодь пошанувати день 8 грудня? Молодь, будучність народу, в першій мірі обов'язана уважати на себе, щоби своєю працею і трудом над собою виробити із себе гарних, ідейних, завзятих українських громадян і громадянок. Молодь повинна просити

своїх батьків, свояків, знайомих і всіх старших, аби вони були членами „Просвіти“. Молодь повинна пригадувати, щоби її батьки, свояки і знакомі зложили великий і багатий дар для „Просвіти“. Молодь повинна сей гріш, який дістає від своїх батьків, віддати „Просвіті“ замість того, щоби купувати для себе солодощі і всякі інші марні річі.

Українські діти! Українська молоде! Ви бачите, як тяжко караєть ся і як тяжко кровавить ся

Україна. І ви в силі подати цілющий лік. Покажіть своїм поступованем, своїм приміром, що ви любите Україну, що понад неї нема у вас нічого дорожшого, нічого солодшого, нічого вартішого. Зробіть день 8 грудня днем вашої обнови, днем, в котрім зложите святу, велику присягу, себе цілих, цілу свою істоту, всі свої замисли і діла посвятити Україні і ні на пядь не відступити ніколи, ні під примусом, ні під загрозою від зложеної присяги!

М. Галуцїнський.

Сон Федька.

(Оповіданє нагороджене другою премією на конкурсі „Світа Дитини“.)

(Докінчене.)

Сьогодні ще одна подія заворушила думки Федька. При кінці науки сказала пані учителька, що до міста приїхали маленькі люди (так чудно їх назвала, що Федько не з'явив), та будуть показувати різні штуки; хто хоче побачити, нехай завтра принесе 2 рублі, а пополудни зі школи підуть усі разом до театру.

Діти радісно прийняли сю вістку та ще й декотрі казали, що 2 рублі се не багачко, але Федько був би за ніщо в світі не попросив їх у родичів. Він заєдно чує, що в них гроший нема, що якби не картофля, то прийшлоб ся з голоду примирати і деж тут про два рублі думати! Федько похнюпившись вийшов зі школи та не пішов звичайною дорогою, але повернув у місто, думаючи собі: „Так много людей ходить по місті та все з грішми; ануж який багач згубив 2 рублі? Йому так дуже хотілось побачити тих дивних, маленьких людей! Та де там, ніякий багач і не думав гроший губити і наш Федько з важким серцем вертав домі. За містом, добрий кавалок, стрів Жидка, що вів із села телятко на заріз та воно немов прочуваючи свій близький кінець, що хвиля запиралось ніжками об землю, а Жид даром силував ся рушити його з місця. Федькови блиснула думка, він же нераз на пасовищу умів водити телятко за собою немов псика, поскоблутуючи його пальцями по чолі, аж інші діти сміяли ся, хоч не вміли сього зробити. Ануж попробую тут своєї штуки! — подумав Федько та приступив до Жида кажучи: „Заведу вам телятко в місто, але дайте два рублі.“ Жид і не дуже торгував ся, бо спішно було йому на шабас. Ось так щасливий Федько мав таки в своїх руках 2 рублі і на другий день пішов разом зі всіма до театру.

Чуда-диво прийшло ся йому там побачити. Малі люди показували такі штуки, що Федько хвилями думав, що се не люди, але борони Боже яка нечиста сила. Та поглянувши в той бік, де

сиділи учительки, заспокоював ся, бож на щось недобре вони тут дітей не привели би. Федько силував ся з'явити штуки лїліпутів, щоб відтак розказати дома, але дарма, з'явити годі, тай хто зна, чи рідня повірилаб, що один другому головою на голову стає та ще кружляє, що один другого за малий палець підносить у гору, як кусок патики. Ні, не повірять, а він жеж те все бачить своїми очима, йому не сниться. — Ще одна думка непокоїла Федька, а то, що він сеї ночі не буде спати дома, лиш у товариша. Мамі сказав, що не прийде на ніч та розповів чому, а товариш Василько обіцяв його взяти до себе та ще учительці похвалив ся, що бере Федька на ніч. Тепер Федько багачко дав би за те, щоби бути дома коло печі на своїй лавці. Як там у Василька його приймуть? Чи мати його не гукне, що привів якогось заволоку? Федько таки бояв ся.

В кінці представлене скінчило ся і діти рушили зі своїх місць, а було їх аж із трох шкіл. Федько в товпі відбив ся від Василька, бачив його відтак у дверях та сам не скоро до них дістав ся.

Як вийшов на двір, уже добре стемніло, діти громадками ладилась до відходу. Федько шукав за товаришем, обійшов будинок довкруги, та дарма, діти вже розійшли ся, а неслівний сільський хлопчина темним вечером остав сам, без даху над головою, між чужими людьми. — Слезі стискали вже горло та Федько силою переміг їх, і став думати, яку то собі раду дати. Іти до дому було вже неможливо, деж йому діти ся? Став нагадувати всі доми в місті, які знав із вигляду та всі були для нього чужі, своєю йому була лише школа, туди і попрямував він. У сторожа не світило ся, тому не смів до нього стукати, а брама, що вела в ганок, замкнена. Став Федько приглядати ся до вікон та зауважив, що віконце, саме в його клясі, підхилене; сягнув

рукою в середину, відімкнув гачок, ціле вікно відчинилося і за хвилину був Федько вже в клясі.

Приємне почуте, що він захищений на цілу ніч, відігнало ляк, бож перший раз у життю буде спати сам — самісенський.

Помолившись Богу, положився таки в свою лавку: під голову поклав шапчину та силував заснути, але дарма, такі різні думки тиснулися в голову, що він із широко розплющеними очима лежав та вдивлявся в темряву.

Згодом стало в кімнаті яснійше; се місяць вихилився з поміж хмар та цікаво заглянув до кляси, й дуже здивовано зупинив своє промінисте око на лежачому хлопчині та відбився в склі напроти образу. Федько аж віддих здержав, такою чудово-прегарною видалася йому картина в сійбі місяця, — щось так чаруючого малював собі лише в уяві, коли бабуся говорила казки про давніх лицарів. Мальовані жемчуги на багатих уборах заграли справжніми красками, постаті мов живі заворушилися, окружуючи гетьмана. Та що се, сон чи дійсність? Гетьман враз із конем стають більші-більші, вже і в рамках не містяться. Богдан не дивиться ні на пан-отців, ні на козацтво та міщан, лише на нього, малого Федька, підїздить із конем ближше-ближше.... Лише руку йому витягнути і вже коня налапає, та Федько вдивився тільки в лице гетьмана, ока з нього не спускає, хоче почути гетьманське слово, але Богдан горду голову спускає низько на груди та мовчить. „Чом сумний ти, Батьку Богдане? Побив ворога, всі радіють, а ти сумуєш, чому?“ Такі слова вирвалися з душі Федькови. Богдан і голови не підвів, тільки став казати: „Правда, раділи всі моєю побідою і я радів; се був най-

красший день у моїм життю; я тоді перед святими в Києві побожився весь нарід спасти від кайдан, а Неньку Україну поставити сильною забезпеченою від ворогів. Та не так воно сталося, як сказав про мене Тарас у тій вірш, що ти його вивчив; я віддав Україну лютому ворогові Москалеві і до тепер їй добра нема. Ти сам, малий хлопчино, говориш про мене: „Ой Богдане — Богданочку, нерозумний сину!“ Ось чому сумує душа моя.“ — Сказав се гетьман та ще низше схилю голову. Жаль стало Федькови гетьмана, став його потішати: „Тиж, Батьку, сьому не винен, ти хотів лише добра нашій Неньці; не знав, що союзник Москаль зрадить та закує її в кайдани; ти се опісля побачив, хотів зле направити та люта смерть тебе заскочила.“ — Богдан став поволеньки підводити буйну голову, здивовано поглянув на хлопчину, а потім неспокійно запитав: „Звідкіля ти се все знаєш, де я тут заблукав?“ — „Ти, Батьку, в українській школі, нам про тебе пані учителька розказувала тай я в книжці читав.“ — Голова гетьмана поволи піднеслася, лице просіяло дивною радістю, підняв руки в гору і немов благословляючи Федька сказав: „Ти і твої товариші й товаришки мусять звершити те діло, яке я задумав та не зміг і не зумів довести до кінця; зятим собі мої слова та передай другим.“ — Нараз почув Федько лоскіт, немовби Гетьман із конем під землю провалився. Зірвав ся на рівні ноги, вже був день, у дверях стояв сторож, а перед ним здорова вязка дров, яку впустив він із здивованя, побачивши сплячого школяра.

Федько тямить свій сон та мабуть ніколи не забуде, а слова Богдана повторяє всім і всюди.

Марія Козоріс.

Мій перший лет аеропляном.

(Спомин.)

I.

Було се весною 1919 року в Краснім коло Львова. Тоді була се територія З.О.У.Н.Р., а в Краснім був літаковий парк. „Дали мені відпустку з фронту на три дні, — оповідає У.С.С. Степан Т. — Іхати до дому не міг, бо за фронтом був. У „приказі“ було оповіщено, чи не зголосить ся хто добровільно до літаків у Краснім. Треба оглянути. А ще до того в Краснім мав я одного приятеля, товариша моїх шкільних літ. Отже з Чортівської скали коло Винник приїхав я принагідним возом до Борщевич, а звідтіля залізницею до Красного. У віддаленню 300 кроків від стації був сей літаковий парк. Командантом його був сотник У.С.С. Петро Франко.

Віднайшов я свого друга, а на своє здивоване побачив там пропавшого Усусуса „Свідерка“. З розмови довідався, що він утік із полону через Кавказ, купався в Евфраті, вандру-

вав із Турками через пустиню, щоби скорше вернути ся на Україну, в стрілецькі ряди. Віднайшов „товариство“ аж тут.

— Но, де-то наші стрільці розбрили ся по цілому світі! — сказав один із нас. — Недавно вернув ся один стрілець із під Вердену, другий з Сибіру — де-звідкіля сходить ся, так їх тягне в стрілецькі ряди, на спільні подвиги і труди.“

Та ми розговорили ся, що вже й пироги зварилиб ся... Може колись той Усусус, що пройшов пів світа, сам поділить ся з читачами „Світа дитини“ своїми пригодами.

А наш Степан устав рано і в товаристві знайомих пішов до сотника П. Франка просити, щоби дозволив оглянути літаки, а якби була нагода, то й поїхати. Дозвіл одержав та довідався, що скоро виїздить наш літак розглядати околицю.

Літаки розміщені в будах. Звідтіля їх витягають на площу і злітають. На площі був стовп, а на ньому хоруговка, яка показувала напір вітру. Як сильний вітер, тоді не добре їхати.

Нараз зробився великий рух. Лінія „фронт“ повідомляє телефоном, що поїхав ворожий літак у напрямі на Красне. Командант дає короткий приказ. Один наш літак, що був на поготівлю, зараз піднісся у височінь. Здалека вже долітав знаменний фуркіт ворожого літака, а старшини розглядали його далековидом. Тоді наш літак зноситься ще вище в гору. Синьо-жовту краску з долини добре видно. Починається стрілянина. Наш літак стріляє з гори скорострілом, а стрільці санітети й ранені з далекої лінії — з крісів із долини. Не хочуть покушати тих гостинців, які він нам везе.

Бачить ворожий літак, що не дасть ради, і втікає, не кинувши ні одної бомби на нас. Наш літак вертається радісний в парк. Перед нашими очима, в міру звільнених рухів літака, виринув тризуб. Се він уперше розпрістер свою владу і в повітря, бо досі тільки панував над водами і суходолом.

Довкруги по полях пасуться корови й коні. Вони вже звикли до того, що біля них зриваються до лету літаки, наче великі водяні мухи-панни, чи казкові птиці. Се ті жовті літаки, що прямують у соняшний блакит — із лоскотом та шумом.

Де кілька літаків спочиває у піддашу. Тут на землі вони виглядають наче великі, грізні комахи, чи великанські пильні коники, що випружують своє туловище до лету. Аж відбившись від землі, набирають розгону в леті і плывуть легко просторами, наче ті водяні мухи з металевим блеском крил.

На голову одягаємо шкіряний шолом для безпеки від вітру. Він заходить на вуха, наче гуцульська клапаня. Одягаю свій плащ. Підходжу до літака разом із летуном. Летун пускає в рух мотор, а пропелери наче маленькі крила вітрака зафуркотіли голосно, роблячи тим сильний вітер. „Беркут“ зветься сей літак. (Беркут — се верховинський сокіл-орел). Мотор Стевера з силою 165 коний. Розпростерта крил має 12 метрів.

Від 1908 року, коли то брати Врайти зробили в Парижі перший злет, я все мріяв про підмарну їзду. Ось летун (пілот) уже сидить над стерном. Лізу на хребет літака, а звідтіля в середину тулуба. Сідаю на лавці за летуном. Ще хвилина — і їдемо!

Зафуркотів пропелер із гуком, наче 5 скорострілів обізвалося враз. Вітер ударив мені в лице і я мимо волі вхопився за шолом. Гонимо по мураві 40 чи 50 метрів, що раз скорше. В ухах дуднуть, очі жмуряться від вітру.

Наш літак має число 63.25. Довідаюся, що се значить: Отже 6 означає фабрику, 3 серію, а 25 чергове число літака.

Гляджу в бік. Що се такого і чому корови вже в долині і так змаліли? Зелений килим піль утікає з під ніг та з очей...

Пливемо вже в повітря. Пливемо чудово! Від землі відбилися неспостережено і підносимося що-раз вище якоюсь незнайомою силою, спокійно, впевнено, вигідно, умірено, без найменших потрясень або потручувань.

Крила літака держать положене поземне. Якби не шалений вітер, який при скрутці літака дме з боку заїло мені в лице, наче хоче мені ніс відірвати, — і якби не заглушуючий гук і шум мотора й пропелерів, я думав би, що сиджу в зачарованому кріслі з казок „Тисячі й одної ночі“. На мори, хочби й підчас тиші, більше корабель колишеться, та дріжить у нутрі.

Виглянув я в діл. Ми на висоті може 400 м. Світ представляється як плямиста мапа (карта). Розкидані хатки наче діточі іграшки, сороката шахівниця піль, зелених та чорних, прислонених золотистою мракою, і якісь узгір'я, що синіли в долині.

Ні сліду почуття небезпеки. Не люблю гадати з четвертого поверха в діл. Але в літаці не відчувається ся прикрого вражіння пропасти чи розпадини, притягаючої в глибину. Пливець ся в безграничному просторі. Пливець ся в безмірі, в океані сонячного блакиту. На світ дивимося так, наче зі шпилью Говірлі в містечко Ясіне в Закарпатській Україні і пливемо в даль.

Якесь неозначене почуття радості й гордості, якесь упоєне безграничним простором, шумом та лоскотом блискавично-вировим, струєю вітру і гоном — огортає людину. Хотілоб ся тільки ще скорше, ще далше і ще вище ширяти...

Нагло оборот пропелера вільніє, лоскіт утихає. Літак легко-хвилясто знижується, опадає. Пливемо над селом.

З гори видно рівні прямокутники бльоків залізнодорожних будинків. Серед них крута темно-зелена лінія. Се алея. Маленькі селянські хатки поприсідали до землі, наче гриби. Мило зарисовується серед зелені українська церковця з дзвіницею. В долині простягла ся срібною лентою річка. Залізничний шлях випростував ся мотузком на край виднокруга. Над річкою нависли імлісті, світляні випари. Таке багатство краєвиду, що не знаєш, куди дивитися ся.

Панорама там у долині пересувається скоро. Оборот пропелера знову звільнів. Опадаємо. Земля росте в очах. Поля, дерева, хати зарисовуються вже яркйше. Ось і совгаємо ся над облоном. Легке потрясення: Се колісця літака вдарили об землю, по якій тепер котимо ся.

Глянув я на годинник: Чверть години уплило від хвилі злету. А мені здавало ся, що се три або 4 хвилини.

Богдан Запліський.

„ВЕСЕЛА ТАБЛИЧКА МНОЖЕННЯ“

являєть ся найкрасшою розривкою для молодіжки і старших на довгі зимові вечери.

[Пояснення і правила гри подані у 12 числі «Світа Дитини».]

Ціна комплекту в гарному картоновому пуделочку стоїть 50 Марок.

Головний склад: ВИДАВНИЦТВО „СВІТ ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморевича, 3.

Україна.

Наша славна Україна,
Наше щастє і наш рай!
Чи на світі є країна
Ще милійша за наш край?

І в щасливі й злі години
Ми для неї живемо,
На Вкраїні й для Вкраїни
Будем жити й помремо...

Нас не зможуть супостати
Взяти в кайдани свої:
Ми бороним наші хати,
Наші тихії гаї.

Не вмирає наша слава,
Не вмирає наша честь,
Бо живе в нас сила жвава,
Бо робітники в нас єсть.

Гей, хто хоче всім свободи,
Поеднаймося, як брати!
Сонцем правди, світлом згоди,
Боже, шлях нам освіти!

Хай забудеться недоля
І неслава давніх літ,
Щастя-ж рівне й рівна воля
Засіяють на весь світ!

В. Самійленко.

Орел і муравель.

З „Народніх байок“ В. Гнатюка.

З образками О. Кульчицької.

Здибав орел муравля тай питає його: Чи то правда, що люди говорять, буцім би то ти був дуже мудрий?

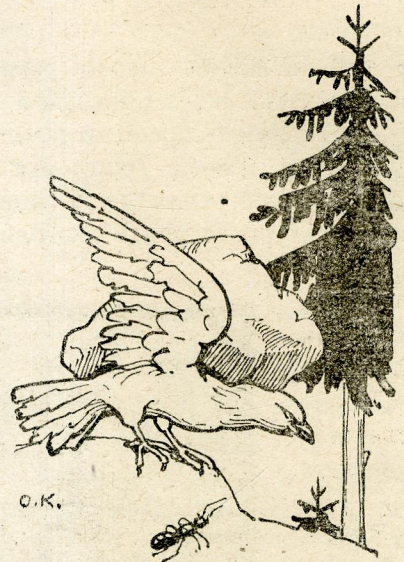

Я тому мудрий, — відповів муравель — бо я дужий. Я дужший від тебе.

Орел розсміявся: Коли ти такий мудрий, як дужий, то не дуже виривайся зі своїми мудрощами.

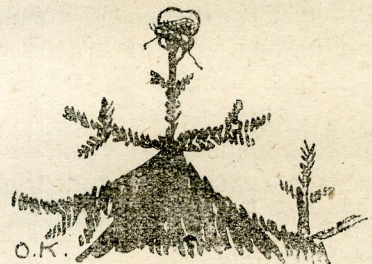
Можеш переконати ся. Ану возьми олова

стілько, як ти сам за великий і за грубий тай винеси на вершок смереки!

Схопив орел олово, але не міг навіть дивгнутися з землі.

Тоді взяв муравель такий кусень олова, як сам за великий і за грубий, виніс його на самий

вершок смереки, відпочав там трохи і зніс назад та положив на землі.

За те, що ти мені не вірив — сказав муравель, — буду твоїм дітям виїдати очі, як будеш їх виводити.

Орел злякався погрози і тому виводить діти в марті, коли ще муравлів нема.

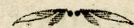
Присяга.

Україно, ти мій краю,
Над все в світі милий,
Любові Тобі присягаю
Вірну до могили.
Не покину Твого стягу
В хвилину небезпечну,

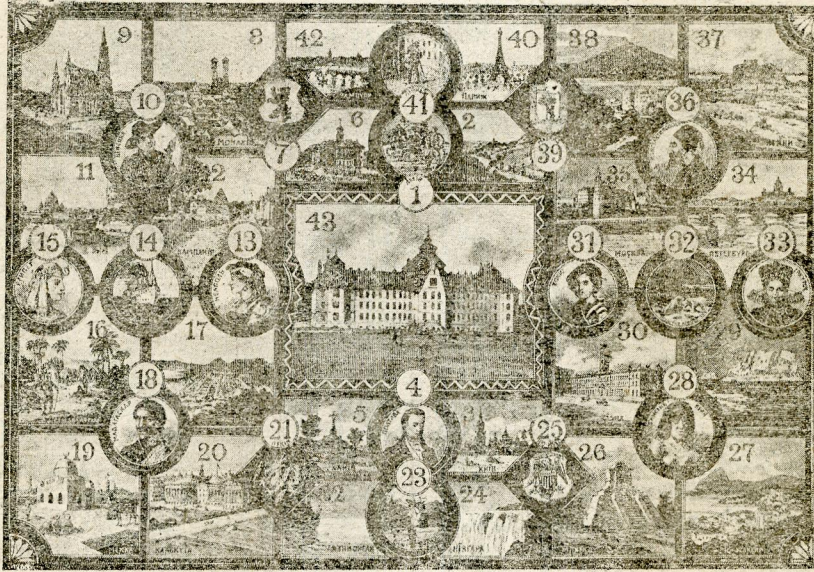
Скорше вмеру, як ту присягу
Зломлю я сердечну.
Не покину твого поля,
Ні бою, ні труду,
Най мене забуде доля,
Як тебе забуду.

Марійка Підгірянка.

Подорож довкола землі.

Ніщо так не займає диточої уяви, як гарна забавка, як гарна книжка з образками, або якась весела ігра, що легким способом розширює круг відомостей дитини. Такою грою, яка розширює і утворює в диточих умах знане рідної історії, географії і літератури та учить любови до всего, що гарне, а пересидів до всего, що своє, належить безперечно весела ігра п. з. „Подорож довкола землі“, яку видало Українське Педагогічне Товариство у Львові. Тут на образочку маєте в поменше нню поданий плян сеї ігри. Багато родичів жалують ся, що не знають, чим обдарувати своїх дітей на іменини, на Миколая, на Ялинку і при

всяких інших нагодах. Купують вони отже всякі витребеньки та чужі богомази, бо мовляв: „Українці нічого путнього не мають!“ Все зле і погане, що своє, тільки що чуже, то гарне і добре.

Се головна причина, що доси не вспів у нас розвинути ся забавкарський промисл, що у Львові нема доси ні одного skleпу з забавками для українських дітей.

У нас не розвинула ся доси диточа література, бо українські родичі замість книжечок, купують своїм дітям усяку чужинецьку тандиту. Брак попиту за українською книжкою для дітей спричинив се, що доси ні один з українських письменників не береть ся працювати на сій царині. А так дальше не сміє бути! Забавки, диточі книжечки, се дуже важні чинники у вихованню дітей. Нехай від тепер змагання українських культуральних товариств, як також ініціатива одиниць до сотворення українського забавкарського промислу не підуть на марне. Нехай розвинеть ся від тепер сильний попит за українською забавкою та книжечками для дітей, а побачите, який зворот наступить у диточому світі.

Подана висше забава разом із коробкою і поясненнями коштує 50 Марок і надаєть ся особливо як дарунок на св. Миколая або Ялинку. Так само забава „Весела табличка множення“. Замовлення слати до контори „Світа Дитини“, ул. Зіморовича, 3, або до „Укр. Пед. Товариства“, Львів, Ринок, 10.

Наші діти.

Маленькі наші ноги,
Та знають, куди йти:
На службу Україні
Ідїм, сестри й брати.

Маленькі наші руки,
Та кріпнуть і ростуть,
На службу Україні
Весь труд свій віддадуть.

Діточі наші серця,
Та щире в них чуття,
Любити Україну
Будуть ціле життя.

Маленькі наші ноги,
Та знають свою путь,
На службу Україні,
Як виростуть, підуть.

Марійка Підгірянна.

З приюту в Гмінді.

Дівча я маленьке,
Як у полі квітка,
Ніхто не впізнає,
Щом бідна сирітка.

Щебечу, співаю,
Мов пташка у гаю,
Ніхто не впізнає,
Що роду не маю.

Смію ся, гуляю,
Мов річка в долині,
Ніхто не впізнає,
Що тужу в чужині.

Весела я, чемна
І пильна дитинка,
По тім кожний знає,
Що я Українка!

Марійка Підгірянна.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

на дарунки для чемних діточок
порукає

„Веселу табличку множення“, ціна 50 Мк.
„Подорож в округ світа“, ціна 50 Мк.

„Робінзон Крузо“, ціна 50 Мк.
„Зоряний Хлопчина“, ціна 10 Мк.

Замовлення слати до редакції „СВІТ ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморовича, 3.

Ребус ч. 18

(Уложила Н. Гжицька.)

Загадки і шаради.

Загадка.

(Уложив Пусько Думін.)

Доповнити склади так, щоби кінцеві букви, читані з гори в долину, дали ім'я покровителя дівчор.

лі .	1. Багато дерев.
рі .	2. Інакше фоса.
ол .	3. Ім'я дівчинки.
ки .	4. Велике морське звіря.
тр .	5. Числівник.
ма .	6. Весняний місяць.
ле .	7. Ростина.
он .	8. Заіменик.
лі .	9. Поміч у хоробі.
аб .	10. Злучник.
кі .	11. Є в плоті.
ер .	12. Протяг часу.
ки .	13. Основатель Київ.

□ □ □

Складова Загадка.

(Уложив Яр. Конистяський.)

Порозкидані склади зложити так, щоби початкові букви дали назвиско славного українського байкаря, а кінцеві заголовок книжки, яку він видав.

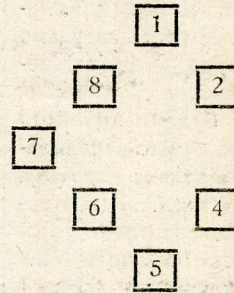
Ар, ко, Ниж, І, Ван, брус, Гу, ма, Ель, ду, ва, нів, Ро, цуа, рист, ра, ді, на, ген, зак, ти.

Значіне складів: 1. Мешканець Карпат. 2. Назва римської імперії. 3. Гірський верх на Кавказі. 4. Поема Шашкевича. 5. Ріка в Азії. 6. Містечко над Дністром. 7. Український вояк. 8. Край в Америці.

□ □ □

Загадка в квадратиках.

(Уложив Пусько Думін.)

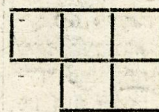
На місце чисел дати склади так, щоби означали:

- 1—2 земні укріплення.
- 2—3 розлоге дерево.
- 3—4 невидима сила.
- 4—5 індійське божество.
- 5—6 найдоружша особа.
- 6—7 потрібне до науки географії.
- 7—8 мають купці.
- 8—1 напиток.

□ □ □

Ломиголовка із патичків.

(Уложив Іоанн Сабат.)

З 15 патичків уложити 5 квадратів. Опісля взяти з того 3 патички, але так, щоби остали 3 квадрати.

За влучні розвязки сих загадок призначені до розльосовання три премії: „Сара Кру“, „Китичка для малих дівчат“ і „На вакаціях“.

Розвязки

загадок із 25 числа „Світа Дитини“

і вислід льосовання:

1. Ребус ч. 16: Щастя на землі ніколи не найдеш: Сповняй обовязки, вдоволений будеш!
2. Фігуральна загадка: Вічная пам'ять і слава і честь борцям, що життя віддали за волю Нені-України.
3. Загадка: Місяць.
4. Шарада: Угринів.
5. Граматична ломиголовка: (Тут по даємо одну з найкрасших розвязок на примір, як належить такі загадки розвязувати).

Вчи ся, Влодку, вчи ся, Варко,
Вчись, Вукеле, вчи ся, Васько!
Вчіть ся, внуки, Владимира
Великого вірні внуки!
Врагів ваших вибивайте,
Волю вашу викувайте!

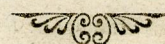
або: Володимир Великий, всемогучий володарь України, велів впровадити віру в Всевишнього, взятую від Візантійців. Викоренив вірування в огонь, вітер, воду, відтак візантійськими впливами вищипив Українцям високі, вселюдські ідеали.

Влучні розвязки надіслали:

Р. Барияк, Е. Брилинська, Д. Винницька, Н. Думін, Н. Дуб, Г. Гела, М. Греголінська, Ст. і В. Коржинські, Л. Ір. й М. Крисківні, Ір. Кравецькіна, О. й Л. Левицькі, С. Підляшецька, Ст. й М. Підгайнівні, М. Печерський, М. Пшепурська, Д. Яремівна, Н. Головацька, Сл. й М. Ганкевичні, Ю. Гаврилів, Г. Замора.

Вислід льосовання премій:

Премії „Зоряний хлопчина“ виграла отсі читачі: Ст. й М. Підгайнівні в Нивицях, Люба, Ірка й Мирося Крисківні в Дрогобичі, Миросько Печерський в Коломий. Премії висилаємо рівночасно поштою.

Перепуска Редакції.

Адміністрація „Світа Дитини“ пригадує всім довжникам потребу вирівнювання залежностей. До 28 числа залучимо вже в **третє** всім упертим довжникам виповнені перекази з довжною квотою. Наколи до кінця грудня с. р. не одержимо від них ніякої відповіді, будемо доходити своїх претенсій іншою дорогою. Хто не бажає передплатити газетки, повинен се зазначити на відтинку переказу. Число 1 за 1921 рік вишлемо тільки до тих передплатників, що вирівняли всі належності. В кінці звертаємо увагу всіх тих передплатників, яким до комплекту бракують числа від 17—22, нехай негайно сі числа реклямують, бо по 1 січня 1920 ніяких реклямацій не признаємо. Комплет 1 річника „Світа Дитини“, зложений з 28 чисел, брошурований коштівати ме: **200 Марок**, а в люксовому переплеті **350 Марок**.
Адміністрація.

Ір. Кравецьона в Телмерівцях: Твій ребус гарно обдуманий, однак не гарно нарисованай, тому не надрукуємо його. Кожний рисунок ребуса мусить бути зроблений тусом. Бракуючі числа висилаємо. „Дзвінок“ поки що не друкується, бо не бажає робити конкуренції „Світикови“, а по друге, у нас одна газетка для дітей ледви животіє, а щож було би, наколиб виходило їх більше? У нас іще дуже далеко до того, щоби так, як у інших народів, були різні діточі газетки.

Ст. й М. Підгайнівці в Нисівцях: Ваша загадочка за мало интересна і дуже легенька. Уложіть сі слова в яку иншу фігуру або орнамент, бо квадрат не дає для ока ніякого задоволення. Уложити добру загадочку — се не легка річ і довго нераз треба намучити ся, заки вийде щось гарне і займаюче.

Галюся Гела в Новім Санчи: Листок від Тебе одержали, однак сих „марок“, про які згадуєш, у середині не було. Видно мусіли бути „намагнесовані“ і десь у дорозі „хтось“ маючи знов „магнес“ у пальцях, скоротив їх подорож і замість до Львова, вони заїхали до кишені сього цікавого „когось“.

Мирон Печерський в Коломиї: На Твою загадочку про вакації прийде ще черга. Сей ребус, який подаєш, не має для нас великої вартости, бо вже був друкований, а в друге ми маємо вже приготовані ребуси, дуже гарні праці наших читачів. Уложи й нарисуй гарно який инший ребус! Спробуй!?

Оля Гуцуляківна в Краснім: Твій довгий і прекрасно написаний листик та дуже старанно виконані розв'язки, справили Твому приятелеви дуже велику несподіванку, а разом і втіху. Твої запитання, Люба Приятелько, „Світик“ використає і як тільки відкриють ся садочки у вашій Верховині пахучим цвітом, він загостить до Тебе тай піде з Тобою на Маківку тіням Героїв поклін віддати й уквітчати хрестик на спільній могилі вінцем запашної смеречини. До сеї пори моя Оля буде вже здоровенька й про ліжечко та хоробу зовсім забуде. „Зоряного хлопчину“

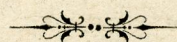
вислала Тобі Адміністрація зараз по одержанню листа. Напиши, чи Ти одержала сю посилку? Книжечки пильненько читай, а прочитані позичай иншим діточкам села, що хотять читати, що раді би знати, який там за верхами Пікуя і Кичері, світ, які люди. Їм прочитай також „Зоряного хлопчину“!

Ольо і Літка Саноцькі у Надвірній. А чомуж так пізно звертаєте ся до „Світика“ з бажанєм пізнання його близше? Що? Чого так довго відтягали ся із писанем листика? Вуйко Влодко дуже урадував ся Вашим привітом і дякує Вам за пам'ять. „Юрчик Кучерявий“ виїхав саме 1 жовтня з Данком Підвисокиим на Україну. Там він має подібного до себе Товариша, що зветь ся „Федь Гайдамака“ і оба вирушать шукати нових пригод, а десь перед Новим Роком завитають знов до „Світика“.

Богдан Думін у Ластівках. Щоби дати доказ, як „Світик“ цінить Твоє козацьке юнацтво, то від тепер не буде вже називати Тебе здрібніло, але властивим іменем, яке колись було славою України та страховищем її ворогів. Грошки надійшли в порядку і передплата вирівнана до 31 грудня 1920. Твої загадочки мусіли розв'язувати всі читачі, однак не могли прислати їх на час із відомих загально причин. „Світик“ співчує у Твоїх клопотах тай у найблизших випусках надрукує опис Твоєї радості тоді, як Твій приятель по довгій мандрівці дістанеть ся у Твої обійми.

Юрій Великанович в Ільнику. Попроси свого Татуся, щоби зробив трохи гарнійшу знимку і красше уложив Тебе перед апаратом. Чи учиш ся приватно дома і чому так рідко пишеш? Школа в Ільнику лежить, як се видно на фотографії, в дуже гарній околиці. „Світик“ загостить колись до неї, бо він дуже цікавий і все бажає щось нове пізнати. А Ти, Юрцю, не забувай за свого приятеля і посилає до нього листи з описами, як Тобі живеть ся.

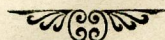
Оксана Дучимінська в Ластівках. „Світик“ гадав, що Ти зовсім уже призабула про нього. Однак Твій лист, загадки і гарні ребуси, що прислала їх, є наглядними доказами Твоєї пам'яті про свого старого і добре знаомого друга. Всі залеблі „Світики“ виглядають у книгарни нетерпеливо, коли прийдеш забрати їх до свого „комплету“. „Світик“ сподієть ся, що перед виїздом до Чех загостиш на ул. Зіморовича тай на прощанє устиснеш його долоню.

Виказ жертв, що зложили читачі „Світа Дитини“ (в марках).

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Ір. Гордійчук 20, В. Припхан 30, Д. Винницька 20, Ал. Курпак 20.

Разом доси зібрано: **2967 Мк 50 Ф.**

Передплата на рік 1920 місячно:

14 марок, 2 франки, $\frac{1}{2}$ доляра, 2 ліри, 2 шілінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: :: Поодинокє число коштує 7 марок. :: :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморовича, ч. 3.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

Під кінець року.

З отсим числом кінчимо, Любі Читачі, перший річник Вашої газетки і замикаємо перший рік нашої спільної праці. „Світик“ за весь час своєї дотеперішньої діяльності старався здобути собі Ваше довіре, старався навязати з Вами, Любі діточки України, як найсердечніші взаємини. Він радів Вашим щастем і Вашими втіхами, він сумував разом із тими, яким доля замість радощів — горе і терпіння приносила.

„Світик“ враз із цілим гуртком інших Ваших приятелів, старався в тім році на однамітній сіренькій канві теперішніх днів кинути бодай кілька барвних десенів, кілька гарних цвіток — які в малій бодай частині уприємнили би Вам дні Вашої весни, дні щасливої й безжурної молодости.

Розвеселяв Вас своїми оповіданнями Вуйко Влодко, якого Ви всі так щиро полюбили. Кріпили Вас гарними вершиками й оповіданнями Ярослав Вільшенко, Марійка Підгірянка, Софія Олеськівна і багато інших. Учили Вас любити давно

минуле і відчувати красу життя в природі та піддавати його істину: пані Гриневичева, п. Галушинський, п. Др. Тисовський, п. Ліщинська й інші. Прегарно ілюстрували їх слова п. Кульчицька і п. Курилас.

Всі вони мали одно перед своїми очима: Бажали сотворити для Вас осередок духового життя, яке має стати підоймою відродження українського народу. І в новім році будуть вони дальше продовжати своє розпочате діло, а до помочи їм прийдуть нові сили, які „Світик“ запросив.

Дальша судьба та успішний розвиток Вашої газетки залежати-ме, Любі Читачі, від Вас самих. „Світик“ має стати для Вас стягом, під яким повинні Ви всі згуртувати ся.

Нехай-же з новим роком наступить зміна на красше, нехай тисячка дотеперішних читачів і передплатників приєднає для нас удесятеро більше прихильників і передплатників, а тоді зможе маленький „Світик“ як найкрасше сповнити своє ва же завдан

Святий Миколай.

Сценічний образок в одній дії.

Дієві особи:

Батько.
Ненька.
Богданко, гімназист, 10 літ,
Ромко, 9 літ,
Володко, 8 літ,
Галя, 12 літ,
Нуся, 6 літ,
Василько, 8 літ,
Іринка, 7 літ, } їх діти.
Св. Миколай. } сироти.
Ангел Хоронитель.
Ангели, що несуть коші з дарами.

Діється вечором перед святом св. Миколая в диточій кімнаті.

Кімнатка обставлена звичайно. — На столі напротил видіть по середині ікона св. Миколая.

I. ЯВА.

Богданко та Ромко сидять при столику. Володко стоїть.

Вол.: Чудовий сон в минулу мав я ніч!
Ах, коб увесь сповнився він, мій Боже!

Ромко: Щож се за чудна снилась тобі річ?
Щож таке снилось тобі, брате, гоже?

Богд.: А щож йому то снити ся могло!
От, як звичайно всі сі сні діточі:
Птичка на гильці з золотим крилом,
Квітка червона хапає за очі,
А може коник гарний, деревляний,
Шабелька ще лискуча може з бляхи?
Вол.: О ні! Не се все снилось, мій коханий,
Ні шабля ні, ні коник, ані птахи!
Важніше щось! Ах, коб сповнилось все!
Богд.: То гарна книжка може з образками,
Чи теж паяцик! —

Вол.: Ні! Не се! Не се!

Богд.: Коробка може із чоколядками?
Щож дітям инше може снитись ще?

Ром.: Ах, як згордів ти зараз вже, Богданку,
Як срібний сей пасок дістав лише!
Ти мужчина вже! Та, як ми, від ранку,
Я певний, ти думаєш про одно!

Богд.: Про щож таке, коли се можна знати,
Думаю я? Ану скажи про що?

Ром.: Про щож дитині тепер і думати,
Як не про се, святий що Миколай
Сьогодні принесе нам дітям в дарі!
Я бачив добре вчора, уважай,
Як ти сі дари в місті на базарі
Очима нас, трохи не їв їх всіх.

Богд.: Най буде! Та ти се чей мусиш знати,
Святитель Миколай і між старих
Сі дари роздає. —

Ром.: Ну, добре, брате,
Та з старших там ніхто так не ходив,
Не розглядав ся! Певний я, сю нічку
Богдан наш лиш про «миколайки» снів.

Богд.: А як би так, то що?

Ром.: Ніщо! Лиш чічку
У сні і ти голубив, брате мій,

Хоч ти повага, мужчина дозрілий,
Вже гімназист! Ну, розповідж нам свій,
Володку, сон! Ми всі його хотілиб
Почути, навіть — навіть Богданко!

Вол.: Тож уважайте *(сідаяє)*. Сон мій був так ясний,
Виразний, мов на яві се було.

Був вечір тихий, зоряний, прекрасний,
Мене щось гнало геть в незнану даль,
Я десь ішов безкраїми степами,
Обняли серце і радість — і жаль!

Ром.: Нараз найшов ся я межі снігами. —
Дивний сон!

Богд.: Чудний, чудний сон се!

2. ЯВА.

Сі самі й Галя та Нуся (вбігають).

Нуся: Чого вп, хлопці, всі так задумались,
Так споважніли, чиж то день на те!
Нуж веселіть ся! Чого ви стерялись,
Таж нині прийде святий Миколай!
Увесь вже день над сим я лиш думаю,
Що принесе мені він в дарі, знай, —
А я велике так бажане маю!

Велику ляльку хочу мати я,
Що очі замикалаб й отворялаб
І щоб руками рухала вона
Тай «мамо, тату!» також вимовляла.
А ви чогось так споважніли всі,
Немов сьогодні не діточе свято.

Ром.: А щож ти, Галю, бажаш собі,
Ляльку, чи може цукорків багато?

Галя: Ні ляльки, ні цукорків! Я собі
Ніяких дарів тепер не бажаю —
Народ весь у горю, у журбі.
Не має горю ні кінця, ні краю!
Ах, стільки ще сиріт не знав сей світ
Ніколи, скільки їх на Україні
Безрідних, мов мороз самотний цвіт,
Стінає голод на рідній Руїні!
Тепер чиж ялось брати дари нам?!
Просити-му святого Миколая,
Щоби віддав сим бідним сиріткам,
Усі дарунки, що для мене має!

Вол.: І я також за тим!

Ром.: Тай я!

Богд.: Тай я!

Нуся: Най все дасть сиріткам, для нас що має,
Попросим всі святого ми отця,
Як в нашу хату нині завитає.

Галя: Попросимо ми всі разом його
На «Рідну Школу» все те передати,
Щоб там могли найти рідні тепло,
По втраті батька-неньки, сиротята,
Щоб там навчались свій народ і край
Над все любити — свою Україну
Й як замінити в величавий рай
У спільнім труді рідну всю Руїну.
Чи згідні ви на те, чи ні?
Про се тепер усіх я вас питаю!

Вол.: Так, згідні всі!

Инші: Усі! Усі! Усі!

Галя: Так заявлю св. Миколаю!

3. ЯВА.

Ой самі й мати (входить сумна).

Вол.: Ах, мамця йдуть! Чогож такі сумні,
Мамунцю ви? Чи не недужі може?
Мати: Ні, не недужа я, дитинко, ні!
Та хвиля нині, ах, така, мій Боже,
Що сам від себе налітає сум
І огортає душу в чорні крила,
Наводить рої невеселих дум,
Паде, вгинаєть ся під ними сила!
Шість літ сьогодні минає саме,
Як вістку в нашу подали хатину:
»Батько без вісти пропав Бог зна де,
Не знати чи живий, чи може згинув«.
Шість літ минає, а й чутки нема,
Чи він живе ще де в снігах Сибіри,
Чи згинув тут? Ах, того я сумна
Сьогодні, діти, ах, сумна без міри. *(Плаче).*

Вол.: Мамунцю, мамцю! Не плач, не ридай
І в тугу не вдавай ся ти без краю,
Я дивний сон мав сеї ночі, знай,
Що він сповнить ся, всю надію маю.

Нень.: Сон?! Кілько їх рожевих і страпних
За сих шість літ я, діти, переснила,
А не сповнив ся ні один із них!
Який-же був твій сон, дитинко мила?

Вол.: Оповідати їм я був зачав
Уже свій сон, та не дали дівчата —
Твій сум наново його нагадав.
Знов з початку зачну оповідати:
Мене щось гнало десь в незнану даль,
Я десь ішов безкраїми степами,
Обняли серце і радість і — жаль.
Нараз найшов ся я межи снігами. —

Богд.: Ти доти нам був оповів його.
Щож далі?

Ром.: Уже і ти цікавий знати
»Діточі сні«? Вже не смієш ся? Що?

Галя: Будь ласкав, Ромку, не перепиняти!
Володку, дальше сон оповідай!

Вол.: Іду, іду, балую я снігами,
Аж глип, край мене святий Миколай!
Зівсім, як тут на образі над нами —
У мітрі, сивий, із жезлом в руці,
За руку взяв мене й сказав до мене:
»Ходи, я батька спровадив тобі!
Він жеде на тебе«. — В мить усе зелене
Довкола стало, зацвили квітки,
А сніг — не знаю як — увесь ізтаяв...
Дивлюсь, аж батько край мої руки
Замість святого стоїть Миколая.

Я впав в обійми батька, він обняв
Мене та пригорнув! Тут я збудив ся. —

Нень.: Чудовий, гарний сон ти, сину, мав,
Коби сповнив ся! Коб він нам сповнив ся!

Вол.: Сповнить ся, мамцю! Вірю сильно я!
Як дар для нас святого Миколая,
Скінчить ся, мамцю, вся журба твоя
І в нашу хату сонячко засяє!

Ром.: А що, Богданку, се діточий сон?!

Богд.: Ет, дай спокій, я так собі жартом,
А ти за правду зараз уважаєш!
От, радше ми скажім мамунці се,
Що ухвалили ми тут всі сьогодні:
Що Миколай святий нам принесе,
Все дати враз на сирітки голодні. —

Нень.: Ах, любі, милі, добрі діточки
Мої — від серця ви се всі вхвалили.

Сиріт багато на Україні є,
Що їм батьків на сій війні убили.
І не далеко шукати їх нам!
Ось сі: Василько й маленька Іринка,
Що з вами літом у садочку там
Так грались часто. Їх стара хатинка
Холодна дуже й голод гість у них
Щоденний, діти! Відколи їх тато
Під Львовом там за Україну впав,
А неньку ворог геть далеко з хати
Від сих сиріток в табори забрав.
Вона там вмерла!

Вол.: Бідні, бідні діти!

Я, мамцю, піду та покличу їх!
У нас і зісти зможуть і загітись,
Так їх лишати чейже був би гріх!
Ниніж, мамунцю, діточее свято
Й до них най прийде святий Миколай,
Бо вже не придуть ні мама, ні тато!...
Я йду, мамунцю!

Нень.: Та скоро вертай!

(Володко вбираєть ся в теплий одяг і вибігає з хати).

ЯВА 4.

Нень.: А ми тимчасом, діти, по звичаю,
Нім приведе Володко сиріток,
Враз пісню всі святому Миколаю
Співати-мем! Тут станьмо всі в гурток
Під образом Його! Будем Його благати,
Щоб упросив у Бога він для нас,
Для України красивих днів зазнати!
Тож зачинаймо, діточки, всі враз.

(Всі стають на вколійки під образом св. Миколая й співають):

»О всі, всі діти враз звиваєм
Ми Тебе, св. Миколає,
І Тебе благаєм щиро,
Чудотворче святий з Мира,
Миколає!

О глянь, глянь на Україну рідну,
О глянь, глянь на знищену, бідну!
Ми Тебе всі діти молим,
Проси в Бога Ти йй долі,
Миколає!

О проси долі для України,
О нехай встане із руїни,
Долю-щастє най витає,
В Сонці Волі най сіає,
Миколає!

А нам, нам! Просим в нашу хату
О верни, о верни нам тата,
Тебе благаємо щиро,
Чудотворче святий з Мира,
Миколає!

ЯВА 5.

(У половині пісні стіна, що на ній висить образ св. Миколая, затягаєть ся облаками, а на все летєть ся з гори ясне, срібне світло. Із облаків виходить святий Миколай і Ангел Хоронитель у синьому одязі з жовтим поясом і лентою, з золотою зіздкою над чолом і з книгою під пахою. За ними два ангели в рожевім одязі з великим кошом дарів).

Св. М.: Мир дому сему! Чую я тут діти
Шлють щирі мольби за край рідний свій!
Витайте, діти, України квіти,
Надіє ти усіх йй надій!

Вона у вас усі свої надії
Зложила, діти, всю свою любов,
Щоб ви колись, о діти дорогії,
Віддали їй любов і труд і кров,
За волю-долю Неньки України
Готові дати були і жите,
Щоб спільним трудом підняли з руїни
Народ її до щастя й до добра!
Мир дому сему! Мир вам, діти милі!
Поглянь-но в книгу, Ангеле, твою,
Глянь, чи вони на дари заслужили.

Ан. Х.: *(заглядає в книгу).*

За рік списав я, бачиш, книгу всю,
Святий наш Отче, від краю до краю.
Бачив самі лни гарні все діла
І тільки гарні думки я в них знаю!
А злого в них не було тай нема!
Найкрасний доказ тут, що чорт ріжкятий
Все йшов за нами з вязкою різок,
Та як входили ми до єї хати,
Не важив ся вступити ні на крок.
Св. М.: Як так, то треба дари їм роздати,
Щоб памятали свято се моє.
Подайте кіш! Від тебе нам зачати,
Ось, Нусю, лялька тут для тебе є,
Така, як ти собі бажала, доно!

(Подає Нусі ляльку. Нуся спішно сягає рукою, та побачивши, що Галя виступає наперед, щоб говорити до св. Миколая, опускає руку).

Галя: Ми вдячні всі за дари нам Твої.
Святий наш Отче Миколаю! Клоню
Я голову Тобі за дари єї
Та зараз і просьбу теж складаю
Від нас ось тут усіх у Твоїх ніг
Святих, о Чудотворче Миколаю!
На нашу думку нині був би гріх
Втішатись дарами, як на Вкраїні
У слезах тисячі дрібних сиріт
Марніє в служі, в нужді та руїні,
Немов морозом той прибитий цвіт!
Тож просим ми Тебе усі посполу:
Сі дари, що Ти тут приніс для нас,
Віддати всі на нашу «Рідну Школу»,
Щоб в сей сумний, але великий час
Усі тоті нещасні сиротята,
Що за Вкраїну їх лягли батьки,
Тепло родинне, мов у мамі-тата
У «Рідній Школі» віднайти могли!
Щоб там навчались своєю Україну
Над все любити, свій Народ і Край
І спільним трудом всю святу Руїну
Вміли змінити в величавий рай!
Для нас самих усіх із єї хати
Одну-єдину просьбу лиш сповни,
О се благають діти й бідна мати:
В сю хату тата, тата нам — верни!
Св. М.: О, діти-квіти! У вас у серденьку
Є самоцвітів скарб укритий там!
Радій, втішай ся, Україно-Ненько,
Вже не далека Ти до Волі брам,
Коли такі скарби в дітях маєш!
В серденьках їх до брам отсих ключі!
О, скоро Долю-Волю почитаєш.
Лиш пильно зберігай Ти скарби єї:
Любов до труду, праці і посвяти!
Вкраїно, ними піднімеш ся враз
І підеш Сонцем Народів сіяти
В великий День, в святий, великий Час!
Лиш в ширі, теплі материнські руки

Ключі до скарбів Ти отсих віддай,
А крізь терпіня свої і крізь муки
Дітьми Тобі вони отворять рай!
Блаженна тричі тая добра мати,
Що вкаже дітям зорю провідну
Любови, праці, труду і посвяти,
На все жите покаже їм мету!
Блаженна тричі тая мудра мати,
Дітий що справить так на праву путь,
Що хоч всі сили взяли ся б звертати,
З правої путі дітий не зведуть!
Блаженна тричі та велика мати,
Що в силі сина у жертву віддати
З спокоєм духа, з героїзмом посвяти
За Україну, її благодать!
Благословлю я тиху єю хатину,
У ній зростає сила вся тота,
Що у героя зміняє дитину.
Коли рішаєсь Народу судьба!
О, добрі діти, квіти України,
І ти щаслива мати сих діток,
Засяє сонце між сі смутку єїни,
Вертає батько в сей тихий куток!

ЯВА 6.

(Отворюють ся двері й увиходить батько, якого веде за руку Володко. За ними йдуть Василько та Гринка).

Вол.: Ах, мамцю, мамцю, я привожу татка,
Найшов його, мамцю, у хаті сиріт.
Тепер звеселіє наша рідна хатка,
Ах, сон мій сповнив ся! Ось, мамцю, ходіть!

(Всі, що прийшли, побачивши св. Миколая, стали мов здеревілі з дива. Довгу хвилию німа сцена. Аж потім батько говорить).

Бать.: В глухий Сибірі ти мені вві сні,
Святий наш Отче, ніч-у-ніч являв ся,
І шлях до дому вказував мені,
У сні наглив, щоби я поспішав ся!
І я пустив ся їти навпрямці,
Життя не певний, бо не знав дороги,
Та Ти усе шлях вказував мені,
Аж поки в рідні не завів пороги.
Тож дяку ширю складаю тут я
Тобі за себе й за дрібні діти!

Нень.: Лине до Тебе подяка й моя,
Що перестану тужити-терпіти!

Діти: І ми, всі діти, теж складаєм враз
Подяку! Батька Ти нам повертаєш,
В своє тим свято Ти найкрасним нас,
Святий наш Отче, даром обдаряєш!

Св. М.: Вам, ненько й батьку, нагорода се
За те, що гарний так провід давали
І Україні на жите нове
Нових борців на труд готували!
Вам, діти любі, нагорода се
За те, що широ так ви полюбили
Вкраїну бідну, що в ярмі іще,
Та повитає волю в близькій хвили.
Так, в близькій хвили! Як орлят таких
Батьки кохають у тихих хатинах,
Де клич оден ніколи не затих
Ні на верхах не втих, ні на долинах:
„В любові, посвяті, в труді розцвіте
І воля й доля Неньки України.
У силу ними лни вона зростає,
У силу ними двигнеть ся з руїни!
Радість сповняє всю душу мою,

Як бачу вас тут у родиннім кружі,
Згідну, єдину і сильну семью...
»Витайте«, кличу, »ах, витайте, друзі!«
Дяка, батьки, вам і вам, діти, теж!
Одең від мене заповіт прийміте:
Най на Україні не буде вам меж,
Один одного як брата любіте!
Чи зпід Кавказу, чи то зза Карпат,
Чи то з над Дону, чи то із над Сяну,
Коли Українець він, тобi він брат,
Чуй як свою йому завдану рану!
Сирітки сї! (вказує на Василька й Гриньку) Й вони,
Й їх бережіть мов ока в голові, [скарб України!
Ім світла дайте, не держіть у тіни,
А світло, друзі, у братній любові...
Бать.: Святий наш Отче, Отче Миколаю,
Я сирітки сї беру за свої,
Де сїм душ захист і прожиток має,
Там найде захист і нових ще дві!
Разом з своїми дітьми їх ховати
Й вести буду до ума і добра,
Щоби борців Україні гарних дати...
Діти, се ваші і брат і сестра!
Любіть їх щиро всі: сестру і брата,
Разом чи в горю, чи в добрі ідїть,
Разом до труду святого ставайте,
Разом Україні жите посвятить!

(Збирає всі діти коло себе й коло неньки).

Св. М.: Благословлю! Благословлю! Прощайте!
Спішітьсь мушу! Дітий ось таких
Жде на Україні мене мільони
І над Дністром і над Дніпром. До них
Спішу втишати і болі і стони,
Утіху справить їм хоча малу,
Бо горя, болів тепер там безміри.

Й до сих за океан іще піду,
Й до сих піду в безмежній гені Сибірі,
Й до сих піду, що святонько моє
Святкують бідні на чужій чужині,
А їх чимало всюди, всюди є —
І в них також ще мушу бути нині.
Та заки, діточки, піду від вас,
Дарунки сї мої такі прийміте,
Бо хоч важкий тепер Україні час,
Та Україна любить свої діти
І без дарунків нікого лишать
Із вас, кохані дітоньки, не хоче,
Тільки вас прошу раз враз пам'ятать,
Як лиш на дари сї звернете очі,
Що для України ростете всі ви,
Що для України всі ваші труди.
Тому, дитино, лиш правду люби,
А гені відкинь ти всю неправду й бруди.
Про »Рідну-ж Школу« дбайте, діти, всі,
Вона вам друга на сїм світі мати,
Всі ваші дари хоч би як малі,
Дають їй силу темряву прогнати!
Та з всіх найбільший дар буде від вас
Для неї: цільна ваша наука,
Учіть ся, діти, поки на се час —
Бо тим України зменшаєть ся мука!
Тепер, ангели, ми іще дамо
На салю дари, між них ще зійдемо
І їх на труд поблагословимо,
А потім далі з дарами підемо!

(Сходить із ангелами між дітий на салі).

(Заслона спадає).

Снитин, 8/10 падолиста, 1920.

Я. Вільшенко.

Сльози.

Мале таке, худеньке, з білявою головкою. Сидить коло стола. Схилило ся над книжкою, вчить ся.

Сліпуватий каганчик скупенько освітлює вишнєне личко, опущені довгі вії, укриті дрібненькими синенькими жилками тоненьку шийку.

Вже кілька годин минуло, як воно сидить так, стараючись зробити арифметичну задачу. Стараєть ся, бо ще треба вивчити про Переяславську раду — з історії.

Свою сїреньку школярську блюзочку скинуло з себе, бо тож шкода... Загорнене в стару мамину хустину, здавало ся дорослою людиною.

Інколи тільки підведе головку і смутними оченятами подивить ся в темний куток хати, де лежить на ліжку досить іще молода, але вимучена хоробою жінка. Властиво не лежить, але сидить, обпершись плечами на подушку. Скорий, нерівний віддих підносив у гору її запалі груди, а на щоках жевріли хоробливі рожеві плями. Розпущені чорні коси стелили ся геть аж на плечі і вкривали подушку.

Минає година, друга. Північ уже. Лише хлопчини смутніє. Нарешті він склав свої книжки, зсунув ся з лави й тихесенько спитав ся:

— Може вам чого треба, мамусю?

В тїм питаню була якась тривожна чулість і щось таке, чого не можна висловити одним словом, щось невмолиме, ніби скарга, ніби просьба...

Жінка все зрозуміла. Нервово зворушила ся, заломала руки, аж пальці захрупостіли в сугавах. З невимовним болем піднесла їх у гору й закинула за голову.

— Мені нічого... нічого... але ти, Петрику, сьогодні ще нічого не...

Ніби зойк, ніби риданє вирвалось з її грудей, а хлопчина тихо промовив:

— Мамусю! Не плачте, не турбуйте ся так... Я зовсім не хочу їсти... зовсім...

Голос його ввірвав ся і завяз у горлі.

Затих. Підійшов до вікна і тихесенько став коло нього. Стояв у великій маминій хустині, наче привид або гном. Дивив ся у вікно, а мороз малював на шибках квітки й узори.

— І звідки се все?! — шептав. — Невже з морозу?... Вчора не було так... Навіть сьогодні в ранні не було... Може яка небудь чарівниця з казки, або та, що папороть вартує... Гарно їм там, тим усім чарівницям...

Похилив біляву головку на груди і дивив ся, дивив ся, дивив ся... Зпід опущених повік голодного хлопця бризнули великі, болючі, солоні сльози... Падали сльози на замальовану шибку й стирали узорні композиції зимового маляра...

1920 р., січень,
м. Київ.

Клим Поліщук.

Святий Миколай.

Як лиш ніч на землю зступить,
Петр отворить неба врата
І злине на крилах вітру
В низ дружина пребогата.

І прийде святий Микола
Із хорошими дарами,
Щоб українські чемні діти
Привитати зі Святками.

Й напімне, щоб в праці-труді
Вітчизні кували долю,
А Він перед тронем Бога
Вимолить для Неї волю.

І прийде та люба хвиля,
І примчить вона стрілою,
Що Він нам з країн небесних
Принесе в дарунку Волю.

*Роман зі Славної,
ученик гімназії.*

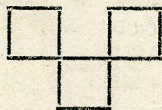

Розв'язки

загадок із 26 і 27 числа „Світа Дитини“

І вислід льосованя:

1. Ребус ч. 17: Має ноги і роги, а держить ся підлоги. (Стіл).
2. Ребус ч. 18: Устна проповідь становила колись в браку правильної школи освіту народа.
3. Складова загадка (М. З.): Редактор Таранько.
4. Фігуральна загадка: Костомарів. (Написав цінні історичні Монографії).
5. Льогогриф: Віра, ліра, міра, фіра.
6. Шарада: Корабель.
7. Загадка зі слів двоякого значіння: Ідеал, Віз, Ангел, Надія, Місяць, Арон, Зуб, Евшан, Прут, Апостол.
Початкові букви дають: Іван Мазепа.
8. Загадка (Нуся Думіна): Святий Миколай.
9. Складова загадка (Я. Копистянсько-го): Гребінка — „Ластівка“.
10. Загадка в квадратах: Вали, липа, пара, рама, мама, мапа, пака, кава.
11. Ломиголовка із пaticьків: Як возьму 3 пaticьки, то остануть ся 3 квадрати.

(Замітка: Сю ломиголовку не уложив, тільки подав Івась Сабат, бо вона була друкована ще в 1904 р. в „Дзвінку“).

Влучні розв'язки надіслали:

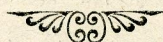
Р. Бариляк, О. й Я. Багрії, Г. Білінська, О. Бродовичівна, А. й О. Вербенці, Л. Весоловський, М. Дерев'яно, Ст. Долинський, Б. Думін, Ю. Гаврилів, Сл. і М. Ганкевичівні, О. Гринів, Н. Головацька, Г. Гела, Ст. Генік, Г. Загора, К. Зарицька, Б. Кивелюк, Е. Коропецький, О. й К. Кушнірі, О. Кузьмак, Сл. і Б. Левицькі, Ір. і Б. Ліськевичі, В. Ничай, Я. і Сл. Ничайівні, Б. Н. Нуд, Дз. Островський, Я. Пацановська, С. Підляшецька, М. й Л. Прокопівні, М. Попович, Ст. Посацький, Я. Сайко, О. й Л. Саноцькі, Е. Стойкевич, Ю. й Л. Сухі, У. й Ю. Сітницькі, Р. Тимчук, Д. Чайківський, О. Чемеринський, Я. Чорнодоля, Д. Яремівна, А. Горницький, Л. Секела, О. Лех, Ір., Б. і Т. Ліськевичі, Ір. Боднарівна, А. Несторівна, Ст. Гебусівна, Я. Монцібович, Т., М., Сл. Мариновичі, М. Д. З. Рабії, З. Трачівна, Т. Фенчинський, М. Ів. і Н. Турчмановичі, Е. Яцковська, Ір. Бородієвич, М. Людкевич, Я. і Р. Раки, О. й Л. Левицькі, В. Гоцький, Ір. і М. Пасічинські, Ст. Тимчук, Н. Габрусевич, М. Пласкач, Я. Голойда, М., І. й Н. Турчмановичі, Д. Винницька, Р. Луців, О. Тимочко, Д. Бачинська, П. Озерів.

Вислід льосованя премій:

Премію „Сара Кру“ виграла: Славка і Янка Ничайівні в Гребенні і Галуся Гела в Новім Санчі. — „З апіски школяра“ припали в льосованю: Льольови Весоловському. — „Подорож Гулівера“ виграла: Оля і Кольо Кушнірі в Горицях. — „На вакаціях“ припала Романови Тимчукови в Беньовій, а „Китичку для малих дівчат“ виграла: Катруся Зарицька в Тернополі.

Премії висилаємо рівночасно поштою.

Загадок у сім числі не подаємо з тої причини, що се остатнє число І річника, тай розв'язки з них мусіли-б перейти до ІІ річника.

Запросини до передплати на рік 1921.

Приневолені зростаючою доріжнею коштів друку й паперу та обезціненем теперішнього гроша, мусимо на 1921 рік піднести висоту передплати на „Світ Дитини“. І так:

Поодинокє число коштувати-ме	15 Мк.
Місячна передплата	30 Мк.
Квартальна	90 Мк.

Для Америки й Канади виносить передплата на рік **1 (один) доляр**.

Нехай нікого не відстрашує позірно висока квота **15 Марок**. Вона рівнаєть ся вартости передвоєнних 5 сотиків, а за 5 сотиків ніхто не міг купити такої газетки перед війною. Гроші, які видадуть родичі на діточу газетку, вернуть ся їм із мільоновими відсотками, бо вона виховає їх дітвору на правдивих горожан будучности, які зможуть гідно постояти за волю і щастє свого народа.

Видавництво „Світа Дитини“.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

„Веселу табличку множення“, ціна 50 Мк.
„Подорож в округ світа“, ціна 50 Мк.

на дарунки для чемних діточок
порукає

„Максим і Марко“, ціна 30 Мк.
„Зоряний Хлопчина“, ціна 15 Мк.

Замовлення слати до редакції „СВІТА ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморовича, 3.

Перепуска Редакції.

До сього числа залучаємо всім нашим довжникам виповнені перекази і просимо о вирівнане залеглої квоти. Хто не бажає дальше діставати газетку, нехай повідомить нас про се карткою, або допискою на грошевім переказі. Всім тим, що посилають нам гроші, пригадуємо, щоби все на відтинку писали, на що надіслана квота призначена, щоби опісля не виходили з того всякого рода похибки.

До сього числа додаємо ще заголовний листок і тому се число коштує **10 Марок**. Всіх тих, що вже вирівнали передплату, просимо при посилці нової передплати додати ще сі 3 Марки за заголовний листок. — *Адміністрація.*

Дзюно Островський в Грибовичах: Пазя дуже чемна і добра дівчинка і вона так старається, щоби на час принести Тобі „Світик“ з Адміністрації, а те, що вона згубила Твою розвязку загадок з 25-го числа, мусиш їй простити. „Юрчик Кучерявий“ незабаром загостить на ново на сторінки „Світика“. А чому Ти сам розвязок не пишеш? На будуче то Муся дістане премію, а не Дзюно!

М. й Л. Прокопівні в Тужиліві. На будуче будемо вже й про Літку памятати. Загадки мусять бути різноманітні. Для найменших читачів призначені виключно звичайні загадки. Інші мусять бути трудніші, бо-ж праця над їх розв'язанем становить для читачів рід іспиту з обсягу їх відомостей. Не забувайте й на дальше про збирані між своїми товаришками жертв на пресовий фонд „Світика“.

Галля й Мірко Біліньські в Ославах Білих: Загадочки у „Світику“ зовсім не такі трудні, як Вам видають ся. Ви певно доси не розв'язували ще загадочок, а кожда нова праця все з початку трудна. До всього треба привикати. Розв'язуване загадок „Світика“ не раз стане Вам у пригоді при шкільній науці.

Миросю Дерев'яно в Будзанові: Бракуючі числа висилаємо. „Світик“ тішить ся, що не потерпів його приятель Миросю ніякої шкоди на тілі від наїздників. Щоби се, що тепер діється, змінило ся на ліпше, залежить від нас самих, від нас таких, як Ти, Миросю, як Твій приятель „Світик“ і як тисячі його приятелів, яких він старається добра научити. Пословиця говорить, що кождий чоловік є ковалем власного щастя, — так само українські діти мають стати ковалями щастя і волі для України!

Мирося і Лідка Прокопівні в Тужиліві: Мої Дорогенькі! Чому робите докори своєму приятелеви, що про Вас забув, тому що не подає Вам відповіді на Ваш лист? Виж знаєте, що таких як Ви, має „Світик“ ще 999 і їм також мусить кілька слів сказати. Тому будьте терпеливі. Напишіть, як удала ся Вам вистава „Ніч св. Миколая“ і що доброго Він Вам приніс?

Ольо й Ліда Саноцькі в Надвірній: Ваша фотографія буде поміщена, але аж у новім річнику. Ви видно не дуже любите „Світик“, наколи грозите йому Своім гнівом. Наколи когось любимо, то ніколи не можемо гнівати ся на нього. Вуйко Влодко буде незабаром розказувати про нові пригоди Юрчика Кучерявого, а як прочитаєте книжечку „Максим і Марко“, то довідаєте ся, яку то псоту устроїли йому сі два збиточники.

Влодко Ничай в Калуші: Чи дійшли до Тебе реклямовані числа 17, 19, 20 і 23? „Світик“ сподівається ся, що тепер уже частійше будеш до нього писати.

Данилю Чайківський в Стрілківцях: Як бачу із Твого листа — то Ти, Любий Дано, не марнуєш ні одної хвилини на дурно. Ліплене, модельоване й рисоване — се справді дуже приємні, а при тім дуже пожиточні заняття. Вони виробляють не тільки зручність і зір, але образують душу і розширяють розвиток уяви. Тому не занедбуй своїх праць. В сих працях найдеш найкращу розраду у хвилях, як Твоє серденько заплаче за Дорогим Батечком, що тепер у небесах молить Господа за красшу будучність для Тебе. Тому учи ся, Дорогий Данилю, і працею пильно над собою, бо праця стане Тобі колись найкрасшим ліком на всі скорботи в житю. — Лесю і Дзюно „Світик“ поздоровляє і бажає їм гарних дарунків від св. Миколая.

Олександр і Мирослав Костики в Мозолівці: Чи одержали всі реклямовані числа (1, 11, 19, 20, 21—22)? Чому так мало про себе пишете? „Світик“ бажав би пізнати Вас трохи ближше! Тому навідуйтесь до нього частійше.

Ольга Бродович у Стрию: Загадочка була би добра, тільки вона трохи „політична“ і може її счеркнути той пан з поліції, що читає „Світик“. Тому загадочку сю сховаємо до теки.

Гельо Замора і Юрко Гаврилів у Білму Золотім: Ребус Ваших сестричок помістимо, як прийде на нього черга, бо мусимо перше поміщувати такі, що вже віддавна чекають на свою чергу. Вашу фотографію використаємо також.

Надя Головацька в Делятині: Твій спосіб прийти „Світикови“ з помочю дуже удатний і його повинні наслідувати всі дівчатка, які бажать приспорити фондів на його дальше існуванє. Подякуй отже Свому Дорогому Татусеві за дозвіл переведення Твоїєї гадки в жите. Твоє оповіданє про карликів „Світик“ одержав. Воно доволі гарне і буде надруковане, одначе пізнійше, бо тепер маємо багато залеглих матеріалів. „Робінзона“ подаруй якій бідній товаришці, бо „Світик“ має його, а „Сару Кру“ висилаємо Тобі як „гонорар“ за надіслане оповіданє.

Ст. Долинський і Ст. Чорнодоля в Заліщицях: Календаря не будемо сього року з газеткою розсилати, бо ніхто з видавців не звернув ся із сею справою до „Світика“. Ваші загадочки добрі: „Світик“ радіє зі Стефком, а сумує зі Славком. Однак не турбуйте ся, пропаде лихо як недобрый сон і для нас засіє сонце. Від соток і тисячів таких як Ви — мої приятелі — залежить наша будучність!

Миросю Попович у Калуші: Як удала ся прогулька до Підгірок? Колись у літі нехай ціла III кляса вибереть ся з п. професором на прогульку до Завою, Яворівки і Рипянки. Там у лісі є прегарні поляни до забав, а в Лукві і Луквиці можна приємно скупати ся. Є там також місце („Царинське“), де колись за княжих часів мусів бути монастир або якийсь замок. Нині там остали глибокі окопи, і сліди укріплень, а рипянецькі старі люди оповідають про се місце гарні легенди.

Ірина і Миросю Котиси в Самборі: Ваша адреса вже справлена. Чи правильно доходить до Вас газетка? Загадки повинні Ви розв'язувати, бо вони у великій мірі причинять ся до розширення Ваших відомостей. Тепер не Ви одні, мої дорогі приятелі, мусите приватно учити ся. Таких як Ви є тисячі. Одначе не здавить ворог нас. Прочитайте собі уважно штуку „Св. Миколай“ у 28 числі газетки і робіть се, що робить ся там, а побачите, що Татусь поверне скорше, ніж сього сподіваєте ся.

Хто з Вас бажає пізнати двох великих збиточників та насміяти ся з їх псот, то нехай купить собі зараз книжечку під заголовком:

„Максим і Марко“

яку прикрашує 95 образків. Книжечка коштує 30 Мк., з пересилкою 33 Мк., а дістати її можна у всіх українських книгарнях та

в конторі видавництва „СВІТА ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморевича, 3.

Роман Чайківський у Стрілківцях: За папіросницями і українськими відзнаками просимо звернути ся просто до Союзного Базару або Книгарні Н. Т. і Шевченка, бо вони мають сі річі на складі.

Ольо Гринів у Бучачі: По довгій розлуці буває все мила стріча. „Світик“ тужив також за всіма своїми приятелями, з якими розділила його воєнна хуртовина. Дуже гарне діло робити, даючи читати газетку всім тим, що її не мають. Наколи всі читачі пішли би Твоїм слідом, то в короткім часі не було би в нас ні одної української дитини, що не познайомила би ся із „Світником“. Продовжай отже своє діло даліше в як найширших кругах.

Оля і Кольо Бушніри в Горицях: Ваші розвязки дуже удатні, тільки Ви дуже рідко присилаєте їх. „Світик“ має кільканайцять своїх приятелів, що без огляду, чи виграють премію, чи ні, правильно присилають розвязки із кожного числа газетки. Так і Ви повинні робити. Розвязуване загадок є також певного рода науковою роботою для Вас і тому повинні Ви пильно працювати над розвязками. Розвязок не робить ся для премії, але для власного задоволення. А чому шкільні книжечки Вам не цікаві? Чому не попросите Татуся, щоби Вам купив „Сина України“, „Робінзона Крузо“ або веселу книжечку з образками „Максим і Марко“?

Василь Вербенець в Ярославі: Спис книжечок для дитини поданий в попередніх числах газетки. У нас поки що попит за дитячою літературою дуже малий, тому й книжок для дітей обмаль. У нас кажесть ся постійно: „Мій тато не читав книжок, то й я не потрібую їх читати“. Шкода грошей на „пусте“! Як довго сі слова будуть гомоніти в широких кругах нашого народу, так довго не розвинеть ся у нас література для дітей. Для Олеси і Онуферка від „Світика“ щирий привіт.

Стефан Геник у Печеніжині: Число 7 надійшло. Воно однаке дуже знищене. Чи одержав Ти „Зоряного Хлопчину“? Загадка, ребус і вершик будуть поміщені, як прийде на чих черга!

Роман Засадович у Тернополі: Твої верші дуже удатні і „Світик“ надрукує їх, але трохи пізніше. Бачиш, який тепер малий обем газетки. Наколиб ми хотіли всіх задоволити, то газетка мусіла би бути така груба, як українська читанка з VIII класу гімназійної. Оцінка конкурсних творів буде оголошена 1 лютого 1921.

Оксана Вовківна в Розтоках: Люба Верховинко з над Черемоша! Твоїм листочком „Світик“ утішив ся дуже. Грошки надійшли (100 Мк.). Однак ся квота на цілий річник за мала. Попроси Мамусю, щоби прислала ще 100 Мк., бо всі числа від 1—28 коштують тепер 200 Марок. „Світик у літі поїде в Карпати і при нагоді загляне й до Оксани в Розтоках. Адміністрація вислала Тобі числа від 12—27, а решту вишле по одержанню 100 Мк.

Стефил й Іванко Кассараби в Лискові: За Вашу жертву на пресовий фонд „Світик“ дякує Вам щиро. Чи Галюся вже приїхала до Вас із Дібринова і чи дійшов до Вас лист від „Світика“ з відповідею в тій справі, про що Ви його просили?

Орест і Ярослав Багрії в Зборіві: За лист і щирі слова бажань усі співробітники „Світика“ дякують Вам сердечно. „Світик“ знає, що Ви перебули під владою сих страшних гнобителів, про яких розказуєте. Є вони духовими своїками призабутих уже Гунів та Вандалів. Що ж робити? Історія любить повторяти ся!

Роман Пласкач у Перемишлі: Дивує нас, чому „Світик“ не доходить до Тебе? Миж правильно висилаємо його до Тебе! Видко „хтось“ мусить його собі забирати і тому присилай все реклямацію за кожне бракуєче Тобі число неоплаченою карткою з напесею „Реклямація“.

Виказ жертв

(у марках).

На фонд „Рідної Школи“: Вп. Ст. Штелігова 50, Я. Сайко 15, Ю. і Л. Сухі 30, Л. Весоловський 20, М. Гриновець 10, IV класа народної школи в Гаях 10.

Разом зібрано: **447 Мк 20 ф.**

На воєнні сироти: Ст. Кассарабівна 10, А. Ключник 10.

Разом зібрано: **834 Мк 40 ф.**

На Дар для „Просвіти“: О й Л. Пашкевичі 20. Разом зібрано: **119 Мк 20 ф.**

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Вп. Іван Литвин, проф. гімн. в Сокалі 300, Ів. Штокалко 100, Р. і М. Пласкачі 50, Ст. Кассарабівна 50, Вп. Михайло Зазуляк з Нового Йорку 13 доларів, Вп. О. Дом. Грабець 50, Вч. о. Л. Боднар 10, В. Матсяк 20, Вп. М. Олексина 20, Ю. Ліщинський 50, М. Біликівна 26, М. Штелігівна 10, О. й Л. Пашкевичі 20, Ір. Кравецівна 20, Дз. Островський 20, М. Навроцький 30, Л. Несторівна 5, Я. Сайко 5, М. Попович 5, О. й М. Костики 10, Д. Гоцій 12-40, П. Нагановська 6-20, Вп. А. Андрохівч 10, Л. Весоловський 20, М. Людкевич 10.

Разом доси зібрано: **6139 Мк 74 ф.**

Загальне зіставлене жертв, які зложили читачі „Світа Дитини“ протягом 1920 року.

На:

1) „Рідну Школу“	447 Мк 20 ф.
2) Воєнні сироти	834 „ 40 „
3) Полонених та інтернованих	480 „ 90 „
4) Інтернованих учителів	23 „ — „
5) Дар для „Просвіти“	119 „ 20 „
6) Голодуючих Гуцулів	50 „ — „
7) Пресовий фонд „Світа Дитини“	6139 „ 73 „
90 доларів і 55 фр.	

Адміністрація.

Передплата на рік 1920 місячно:

14 марок, 2 франки, $\frac{1}{2}$ долара, 2 ліри, 2 шілінги, 4 рублі, 100 гривен.

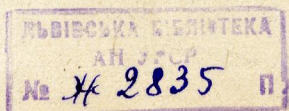
:: :: :: :: Поодинокое число коштує 7 марок. :: :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

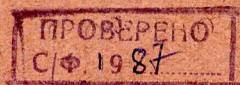
Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморівича, ч. 3.

Видає і за редакцію відповідає: Михайло Таранько.

З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

2p 60k

III
7-12526
1919-1-4
1920-5-20

919
920

2
1
01
2